Вівторок, 16 грудня 2003 року. № 239 (3239)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ФОТОФАКТ



Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У Києві відбувся святковий парад на честь 12-ї річниці української міліції. У ньому взяли участь підрозділи органів МВС України, загони кінологів, кавалеристів та інші.

ВІЗИТИ

До берегів Сени

16—17 грудня відбудеться візит делегації Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином до Французької Республіки. Заплановано, що сьогодні відбудеться зустріч В. Литвина з Головою Сенату Франції Крістіаном Понселе.

Завтра Голова Верховної Ради України зустрінеться з Головою Національних Зборів Франції Жаном-Луї Дебре. Планується, що під час візиту відбудеться нагородження Голови Групи дружби Франція—Україна Сенату Патріса Желара Почесною грамотою Верховної Ради України. Українська делегація також покладе квіти до пам'ятника Т. Шевченку і зустрінеться з керівництвом української громади. Цього самого дня парламентарії повернуться до Києва.

Прощання з Алієвим

Учора в Баку Президент України Леонід Кучма взяв участь у церемонії прощання з екс-президентом цієї країни Гейдаром Алієвим. Відповідаючи на запитання азербайджанських журналістів про його ставлення до покійного, Кучма, зокрема, сказав: «Ми справді були добрими друзями. Я думаю, що Азербайджан повною мірою розуміє, хто був Гейдар Алієвич Алієв для країни».

Гейдар Алієв помер у п'ятницю ввечері в клініці в американському місті Клівленд. Попрощатися з екс-президентом Азербайджану також прибули глави Росії та Казахстану Володимир Путін і Нурсултан Назарбаєв, екс-президент Грузії Едуард Шеварднадзе, інші відомі особи.

(Закінчення на 21-й стор.).

БЛІЦОПИТУВАННЯ — БОРИСПІЛЬ

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

Юрій Степанович, пенсіонер:
— Подорожчання ліків. Я інвалід-«чорнобилець», але й мені за медикаменти треба платити.

Світлана, 28 років, секретар-референт:
— Хотілося б знайти добре оплачувану роботу, але, на жаль, у нашому місті це важко.

Павло, 21 рік, колишній військовослужбовець:
— Влаштовуюсь на роботу, тож багато доводиться збирати довідок, а вони не безплатні.

Галина, 43 роки, домогосподарка:
— Інколи відкриваєш кран, а звідти замість води — бруд. Зверталася до начальника міського водоканалу — каже, що немає коштів на заміну водопровідних труб.

Василь Кіндратович, 48 років, працівник «швидкої допомоги»:
— Плата за комунальні послуги зростає, а якість... Прицінююся до лічильників на водопостачання та газ.

Вікторія Петрівна, 32 роки, продавець:
— Дитині потрібні чобітки. Якісні дорого коштують. А до свят хочеться порадувати обновкою ще й себе.

Розпитувала Наталія ПАХОЛОК.

ВАЖЕЛЕЗНИЙ ТЯГАР

15 грудня 2000 року зупинено третій енергоблок Чорнобильської АЕС. Отож вона припинила виробництво електроенергії. Згодом станцію вивели зі складу НАЕК «Енергоатом» і на її базі створили державне спеціалізоване підприємство. Його магістральне завдання — зняття станції з експлуатації.

Нині на ДСП «Чорнобильська АЕС» здійснюється безпечна поточна експлуатація блоків, а також об'єкта «Укриття» і перетворення його на безпечну систему. Для здійснення цих завдань вже введено і споруджується низка необхідних об'єктів. Триває підготовка до спорудження «Укриття-2».

На це потрібні величезні кошти. Приміром, за уточненими оцінками, на найближчі вісім років на безпечну зупинку експлуатації блоків — майже 370 млн. доларів, на підтримку в безпечному стані «Укриття» — приблизно 60 млн., для поводження з відпрацьованим ядерним паливом і радіоактивними відходами — до 80 млн., на спорудження нового укриття — орієнтовно 768 млн. доларів США. Для реалізації програми соціального захисту мешканців Славутича — 350 млн. доларів. Чималі кошти потрібні тепер і для оплати за спожиту електроенергію, яку колись АЕС виробляла, а нинішнє підприємство лише споживає. У держави виникли великі борги перед «чорнобильцями».

На знімку: біля Київського міського меморіального комплексу жертвам трагедії провели мітинг інваліди-«чорнобильці» Подільського району столиці. Вони вимагали поліпшення свого соціального захисту. Резолюцію зачитує голова спілки Сергій Красильников.



Фото Олега ДИКАНЯ (Укрінформ).

ІНІЦІАТИВИ

Лічильник не гріє, але заощаджує

На чверть скорочено витрати коштів на опалення і гаряче водопостачання після встановлення в бюджетних установах і організаціях області приладів обліку енергії. Так, у Миколаївському державному університеті лише на теплоенергії вдалося заощадити 136 тисяч гривень. Після встановлення лічильників керівники ретельніше аналізують використання тепла й активніше виявляють місця його марного витрачання.

Водночас стабільне забезпечення теплом і гарячою водою разом зі скороченням додаткових витрат на енергоносії відзначено в обласній лікарні, онкодиспансері, госпіталі інвалідів війни. В цих лікувальних установах за рахунок обласного бюджету побудовано топкові й індивідуальні котельні. Індивідуальне опалення організовано й у багатоповерхових будинках Баштанки і Вознесенська, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.**

ПІДСУМКИ

І не ігнорувати дрібниць

Незважаючи на передноворічний настрій, у парламенті активізувалася робота над конституційною реформою. І оптимісти обіцяють попередньо схвалити законопроект про внесення змін до Конституції ще до кінця року — 23 грудня.

(Закінчення на 2-й стор.).

Є завод, бути й олії

У Миколаєві здано в експлуатацію першу чергу олієекстракційного заводу «Екстрол». Підприємство з переробки соняшнику побудувала зернова компанія ВАТ «Агроескпорт». Сьогодні вона в змозі приймати, переробляти і відправляти на експорт більш як мільйон тонн зерна на рік.

Менше року потрібно було підприємству, щоб на місці занепалого заводу зольного гравію побудувати сучасний переробний завод. З пуском першої черги на «Екстролі» зможуть переробляти до 400 тонн насіння на добу.

(Закінчення на 4-й стор.).

Уперше в галузі

У Здолбунівському вагонному депо вперше в галузі створено реставраційний комплекс, який дає змогу досягати заводських стандартів у відновленні вузлів залізничного рухомого складу. На його лініях застосовують сучасні технології наплавлення металу на елементах колісних пар, буксах, здійснюють ремонт і магнітне випробування підшипників, дефектоскопію за методикою Інституту електрозварювання імені Патона тощо. Завдяки цьому працівники депо у нинішньому році відремонтували майже три тисячі вагонів. Здобутки здолбунівців стали предметом вивчення у школі передового досвіду, запровадженій «Укрзалізницею», **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

ПОЛІТИКА

Освіта буде без обмежень. Платна

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Денне засідання 12 грудня

Сім альтернативних законопроектів про внесення змін до Закону «Про вищу освіту» обговорили парламентарії під час денного засідання. У документі, представленому Міністром освіти і науки Василем Кременем, пропонується скасувати обмеження щодо частки студентів, яких приймають до вузів на платній основі, закріплене чинним Законом «Про вищу освіту». Законопроект також передбачає, що вік особи, яка може претендувати на посаду ректора вищого навчального закладу I—IV рівнів акредитації, не повинен перевищувати 65 років.

Саме ця норма законопроекту спричинила неабиякі суперечки в залі. Дехто з парламентаріїв запевняв, що це сприятиме зростанню наукової молоді. Зокрема, Микола Поліщук («НУ») наголошував, що після 65 років науковцям надається можливість займатися наукою у чистому вигляді й творчо розвиватися. Інші запевняли, що така норма суперечить здоровому глузду й це не що інше, як дискримінація.

Крапки над «і» поставив голова Комітету ВР з питань освіти і науки Станіслав Ніколаєнко. Він запропонував парламентаріям схвалити урядовий законопроект у першому читанні, але водночас висловив істотне зауваження щодо співвідношення кількості студентів, які навчаються за рахунок держбюджету. Комітет водночас схвалив законопроекти, представлені народними депутатами, представниками фракції «Наша Україна» Миколою Поліщуком та Юрієм Артеменком.

А проекти законів, представлені Лесем Танюком (Комітет з питань культури і духовності), який передбачав скасування ступеня «бакалавр» з мистецької освіти, Олександром Єдіним (фракція «Трудова Україна»), Євгеном Гірником та Лідією Григорович із фракції «Наша Україна», не отримали підтримки більшості членів профільного комітету.

Парламентарії обговорили також низку інших законопроектів, зокрема «Про нафту і газ», «Про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення законодавства в галузі насінництва, розсадництва та охорони прав на сорти рослин», «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них» та «Про житлові, комунальні та господарські послуги».

Законодавство, що нині регулює питання надання житлових, комунальних і господарських послуг, є застарілим, а тому прийняття закону, який регулюватиме відносини між виробниками, виконавцями та споживачами, надзвичайно актуальне. Такої думки дійшли парламентарії під час обговорення законопроекту.

За словами одного з авторів законопроекту Валерія Пустовойтенка, голови Комітету з питань будівництва, транспорту, житлово-комунального господарства, документ визначатиме права, обов'язки та відповідальність усіх суб'єктів відносин. А для розширення повноважень громадян і громадських організацій щодо захисту своїх прав пропонується встановити низку норм щодо здійснення громадського контролю і запроваджуються перевірки надання житлово-комунальних послуг.

Олена ГОРБУНОВА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про схвалення рішення Президента України щодо направлення миротворчого контингенту для участі України в Місії Організації Об'єднаних Націй у Ліберії

Верховна Рада України **постановляє**:

Схвалити рішення Президента України щодо направлення миротворчого контингенту для участі України в Місії Організації Об'єднаних Націй у Ліберії.

Взяти до відома, що мандат Місії ООН у Ліберії, визначений у Резолюції Ради Безпеки ООН № 1509 (2003 р.), не передбачає участь миротворчого контингенту ООН у бойових діях.

Фінансування витрат, пов'язаних з участю України в зазначеній миротворчій операції, здійснювати за рахунок коштів Державного бюджету України з подальшим відшкодуванням цих витрат Організацією Об'єднаних Націй.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
9 грудня 2003 року.
№ 1355-IV.

І не ігнорувати дрібниць

ПІДСУМКИ

(Початок на 1-й стор.).

Однак який саме варіант політичної реформи може підтримати парламент? Конституційний Суд дав позитивний висновок щодо всіх трьох законопроектів. Цього тижня так звана конституційна комісія має знайти компромісний варіант. Як він виглядатиме — поки що є декілька бачень. Голова Верховної Ради Володимир Литвин пропонує виробити четвертий законопроект: взяти за основу так званий «проект-292: Медведчука-Симоненка» (під яким підписалися 292 народні депутати з більшості та фракції КПУ). Він, зокрема, передбачає вибори Верховної Ради на пропорційній основі, формування парламентською більшістю коаліційного уряду, позбавлення депутатського мандата, якщо народний обранець вирішив змінити «фракційну прописку», обрання Президента парламентом наступного скликання у 2006 році. Найпринциповішою вимогою комуністів залишаються вибори парламенту на пропорційній основі, тобто лише за партійними списками. «Більшовики» наполягають на виборах Президента в парламенті.



Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Після зустрічі у вузькому колі минулої середи, на якій були присутні Голова ВР Володимир Литвин, глава адміністрації Президента Віктор Медведчук, координатор парламентської більшості Степан Гавриш та лідери фракцій КПУ та СПУ Петро Симоненко і Олександр Мороз, у парламентських кулуарах почали говорити про ще кілька можливі компромісні варіанти політреформи. Скажімо, вибори до Верховної Ради за відкритими списками — тобто виборець голосує не лише за певну партію або блок, а й за конкретного кандидата з партійного списку, і до парламенту потрапляють ті, хто набрав найбільше голосів. Або ж змінити пропорцію між депутатами-списочниками та обраними в одномандатних округах із 50 на 50 до — 75 на 25. Ще один варіант — зменшити прохідний бар'єр для партій із 4 відсотків до 2 відсотків чи й навіть 1,5 відсотка.

Набрати 226 голосів, необхідних для попереднього схвалення, «більшовики» можуть і власними силами. А знайти для остаточного схвалення конституційних змін 300 голосів розраховують завдяки лівій опозиції. Тобто, якщо парламентська більшість порозуміється з лівими, провести політреформу через парламент начебто можна й без підтримки «Нашої України». Однак є кілька «але». Якщо депутати-мажоритарники консолідовано виступлять проти, жодна реформа не пройде. І найголовніше: чи дадуть у сесійній залі проголосувати? «Є низка положень, які розводять по різні боки політичні сили в парламенті, — сказав Голова Верховної Ради України Володимир Литвин. — Тому саме на них треба зосередити увагу. І не ігнорувати дрібниць, бо диявол переховується саме в дрібницях».

Юліана ШЕВЧУК.

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Автомобільному ринку — здорову конкуренцію

Надання податкових пільг лише деяким автомобілебудівним підприємствам створює умови для монополізації автомобільного ринку в Україні. Про це заявив на прес-конференції у парламенті народний депутат України Дмитро Святаш (ДГ «Демократичні ініціативи»).

За його словами, схвалений Верховною Радою у першому читанні законопроект «Про розвиток автомобільної промисловості України» ставить у нерівні конкурентні умови вітчизняних автомобілебудівників. Цей документ передбачає припинити дію Закону «Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні», який сьогодні регулює питання пільгового оподаткування всіх автомобілебудівних підприємств, окрім тих, які мають інвестиційні програми, затверджені Кабінетом Міністрів України до набрання чинності згаданого законопроекту. Тобто податкові пільги залишаться тільки в Запорізькому та Львівському автомобілебудівних заводів (ЗАЗ і ЛАЗ). На автомобілі, які складають великовузловим збиранням — «Мерседес», «Опель» і «Деу», — також поширюються податкові пільги.

На думку Дмитра Святаша, податкові пільги повинні мати лише автомобілебудівні підприємства з повним циклом виробництва — від зварювання, фарбування кузова до повного складання авто. Депутат також повідомив про занепокоєння цим питанням комісії Європейського союзу. Комісія ЄС уже направила листа до Міністерства економіки України, в якому йдеться про те, що новий законопроект поряд із позитивними моментами, зокрема, запропонованими тарифами, «не усуває дискримінаційні елементи українського законодавства у цій сфері» і може «створити труднощі з огляду на стосунки з ЄС та іншими членами СОТ».

Олександра КУЧЕРЯВА.

А сум мине

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

*У величезному світі байдужості не часто зустрінеш людей, здатних зрозуміти і, головне, допомогти в біді. Нашому читачеві **Леонідові ВИШНЕВСЬКОМУ** з Коростеня Житомирської області пощастило.*

«Хочу подякувати людям хоч і різних політичних поглядів, але об'єднаних відповідальністю і такими якостями, як людяність і співчуття хужому лихові», — пише він у своєму листі.

«1997 року мою доньку невдало прооперували. Як наслідок — покалічене життя на знеболюючих уколах. Зі своїм лихом я звертався до багатьох заможних людей, але більшість із них одмахнулися від мене, як від настирливої мухи. Відгукнулися лише народні депутати Геннадій Самофалов, Станіслав Ніколаєнко та Петро Симоненко. Завдяки їм у мене є гарна робота, а моя донька отримала необхідне лікування.

Я вдячний цим людям за чуйність і добре серце. А ще хочеться, щоб таких людей було якомога більше, а біди обминали їх».

ПОСТАНОВА
Верховної Ради України

Про призначення Симоненка В. К. Головою Рахункової палати

Відповідно до пункту 16 статті 85 Конституції України та статті 10 Закону України «Про Рахункову палату» Верховна Рада України **постановляє**:

Призначити СИМОНЕНКА Валентина Костянтиновича на посаду Голови Рахункової палати на другий термін.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 11 грудня 2003 року.
№ 1374-IV.

Уточнення

У газеті «Голос України» від 20 листопада 2003 року № 220 (3220) в рубриці «Політика» на другій сторінці текст під фото Сергія Ковальчука треба читати в такій редакції:

«На початку дня Голова Верховної Ради Володимир Литвин привітав із днем народження народного депутата Миколу Катеринчука».

Просимо вибачення у парламентарія за прикру помилку.

ФОТОФАКТ

У неділю на київському майдані Незалежності згадували події трирічної давності — саме 15 грудня 2000 року розпочалася акція «Україна без Кучми». Проте, як зазначив співкоординатор акції Володимир Чемерис, сьогодні люди зібралися для того, щоб підтвердити свою позицію. Кожен бажаючий міг «проголосувати» за зміни, вмочивши долоню у фарбу і залишивши відбиток на великому щиті — своєрідному полотні громадського протесту. Під час акції виступили рок-гурти «Вій», «Самі свої», «Рутенія», Едуард Драч.

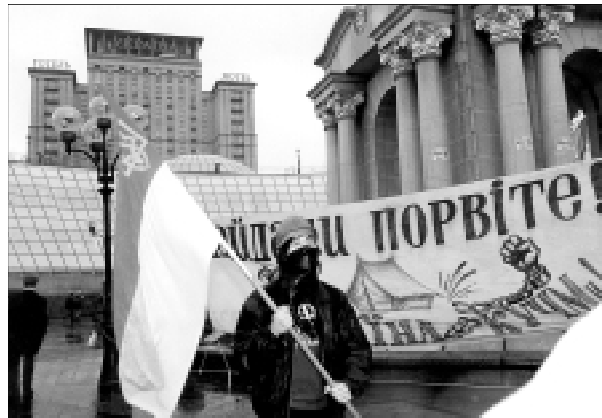


Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Новий бюджет призведе до заборгованості?

САМОВРЯДУВАННЯ

Бюджет-2004 — удар по місцевому самоврядуванню. Так охарактеризував запропонований обсяг бюджету міста Чернівці на 2004 рік начальник міськфінуправління Чернівецького міськвиконкому Євген Прокопець на громадських слуханнях з питань міського бюджету. Він зазначив, що запропонована сума 81,5 мільйона гривень ставить під загрозу функціонування інфраструктури міста і призведе до виникнення заборгованості в заробітній платі та загострення соціальної ситуації в місті.

Особливо бракує коштів у соціальній та культурній сферах. Виділених грошей вистачить лише на заробітну плату працівникам, а розраховуватися за енергоносії, медикаменти, харчування, закупівлю обладнання та інше не буде чим. Від цього потерпатимуть охорона здоров'я, культура та освіта. На зазначені видатки, за попередніми підрахунками, місту потрібно ще 18 мільйонів 400 тисяч гривень.

Учасники громадських слухань прийняли звернення до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів з вимогою передбачити ці кошти у бюджеті-2004, а також виділити субвенцію на проведення протизсувних заходів у Чернівцях і на відбудову будинку на вулиці О. Кобилянської, який завалився торік.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

Чиє село краще

В Одеському українському музично-драматичному театрі імені В. Василька на урочистостях, присвячених Дню місцевого самоврядування, підбито підсумки обласного конкурсу сільських і селищних рад. За оцінками журі, найкращі умови для своїх територіальних громад у цьому році створили Куяльницька сільрада Котовського району, Великодальницька — Біляївського та Криничанська сільрада Болградського району. Їм надано нові автомобілі «Таврія». А власниками комп'ютерів, факсів та інших нагород стали сільради, що посіли другі й треті місця.

Георгій ВОРОТНЮК.

...Навіть собака дбає про чистоту

На вулиці Ніжина побачив унікальну картину: хазяйка несла відро зі сміттям, а собака Лера — пластикову пляшку. Останній вочевидь це подобалось. Вона обминула гурт вражених городян і, крутячи хвостом, віднесла пластикову пляшку до сміттєприймальника!



— Бачите, яка розумниця! Знає, що треба дбати про чистоту, — похвалили перехожі.

... У Ніжині, справді, останнім часом багато зроблено для того, щоб місто було охайним. Адже донедавна сміття найчастіше викидали на вулиці, відходами забруднювали водойми та парки. Причина банальна — система збирання відходів у місті була незручною й недосконалою. Протягом трьох років питання вирішили на користь і громади, і влади.

— Згідно з прийнятою програмою міськради у Ніжині збудовано чотири універсальні приймальні пункти утилізації твердих побутових відходів, — пояснив заступник Ніжинського міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Леонід Карманов. — Незабаром відкриємо ще два. Мешканці зносять до них сміття, яке самостійно розподіляють: склотару складають в одне місце, газети і картон — в інше. Згодом відповідна служба у розфасованому вигляді все відвозить на полігон твердих відходів для переробки.



Ніжинці задоволені новацією міської влади.

— Подивіться, які вулиці погарнішали, — каже пенсіонерка Олександра Суховієнко. — І квітничок біля сміттєприймальника!

Універсальні пункти утилізації твердих побутових відходів працюють з 6-ї до 24-ї години. Міська влада також створила санітарно-екологічний спецпідрозділ, який постійно відстежує екологічний стан Ніжина.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Ніжин Чернігівської області.

На знімку: Лера теж робить свій вклад у чистоту міста; заступник ніжинського міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Леонід Карманов демонструє один із пунктів приймання сміття.

Фото автора.

Злочинний режим видер із голодних ротів шматок хліба

Заява фракції Соціалістичної партії України у Верховній Раді України

Українська влада вкотре цинічно поглумилася з власного народу. Довгоочікуване підвищення заробітної плати, а відтак і пенсій, закінчилося черговим потоптанням прав людини: порушуючи 22-гу статтю Конституції України, режим руками уряду та прикупленою, байдужою до долі народу парламентською більшістю 25 листопада цього року знизив законом установлену мінімальну заробітну плату з 237 гривень до 205. Розбещений безкарністю кучмівський режим відібрав у зубожілих людей останню надію на можливість порятуватися бодай хлібом, який з вини тієї ж влади подорожчав у півтора-два рази.

Таким подарунком режим привітав своїх громадян з наступаючим Новим роком, ощасливив свою паству перед Різдвом Христовим!

Рятуючись від праведного суду, прагнучи будь-що утриматися при владі, режим за рахунок і так мізерних заробітної плати та пенсій приберіг для себе в бюджеті 2004 року 2,5 мільярда грн., щоб знову за рахунок громадян викупити на наступних виборах президентське крісло, щоб і далі глумитися з людей.

Громадяни вже примирилися з тим, що їхня пенсія, заробітна плата не сягають і половини прожиткового мінімуму, що й така вона вчасно не виплачується, не те щоб підвищувалася. Діти йдуть голодними до школи, останні копійки батькам доводиться віддавати за навчання, квартиру, комунальні послуги і ліки. Та щоб отак брутально й зухвало відмовитися від зростання зарплати, видерти у бідного з рота шматок хліба — це сталося вперше навіть у антисоціальній політиці кучмівського режиму. Це ті самі методи, якими колишній тоталітарний режим організовував голодомор 33-го. Відзначаючи 70-ті роковини голоду, кучмівщина поклала початок голодомору 2004 року.

Знову брехлива влада ошукала народ, ще на один рік відстрочила підвищення зарплати, а відтак і пенсій. Президентська більшість у парламенті не захотіла підтримати обгрунтовану соціальну цифру мінімальної заробітної плати в 305 гривень! Отже, знову в школах, училищах, дитсадках, гуртожитках буде холод і голодні вчителі прийдуть до голодних дітей, а лікарі до таких же хворих, яким нічим заплатити за лікування та харчування.

А тим часом гроші в державі є: на палац із химерами, на санаторне лікування працівників адміністрації Президента, підвищення заробітної плати силовим структурам і т. ін.

Так далі тривати не може!

Соціалісти попереджають виборців сходу України про спробу влади підкупити шахтарів брехливим рядком у бюджеті про збільшення вдвічі асигнувань на вугільну галузь. Як і завжди, це закінчиться новими боргами та новими страйками, черговим збагаченням донецьких олігархів і зубожінням справжніх шахтарів.

Тільки злочинний режим може вдаватися до вовчого закону — сильніший відбирає у слабшого. Нехай усім зменшать зарплату — щоб злодіям збільшили доход, щоб видерти з рота бідних останній шматок хліба.

Соціалісти закликають громадян: не вірте тим, хто вам постійно бреше і обдурює. Будьмо пильними! Борімося! Вже недовго залишилося знавісненілому режимові знущатися з народу!

Разом — до кращої долі! Ми переможемо!

Олександр МОРОЗ, керівник фракції.

9 грудня 2003 р.

БАЛАНС ТИЖНЯ

10:0 — майже нічия

Щойно стало відомо, що обсяги промислового виробництва в листопаді сягнули 15,5 відсотка, всі інші події ніби відійшли на другий план. Адже це означало, що кінцевий рівень суспільних доходів (ВВП), як ми і передбачали, перевищить семивідсотковий приріст. Отже, країна матиме дуже серйозний ресурс для забезпечення життєвого рівня населення і розвитку економіки.

Докладніше про складові листопадового зростання індустріального випуску ми поговоримо в рубриці «Ціни і цінності». Скажу лишень про те, які події минулого тижня перегукувалися з тріумфальним поступом вітчизняної промисловості.

Передусім кадрові перестановки в найстратегічнішій галузі — паливно-енергетичному комплексі (ПЕК). Василя Гайдука на посаді віце-прем'єр-міністра з питань промисловості і ПЕК з волі Президента замінив колишній голова профільного комітету ВР Андрій Клюєв. Одразу скажу: за фаховими здібностями і розумінням потреб та перспектив провідних галузей економіки він не поступається своєму попередникові. Проте важливо інше. Кадрова заміна відбулася в момент стабілізації фінансових справ у ПЕК, а не їх загострення, як це спостерігалося пізньої осені минулого року, коли видобуток вугілля падав. Вугільна галузь нині демонструє позитивний фінансовий результат упродовж останніх десяти місяців. Ця обставина неабиякою мірою сприяла нормалізації розрахунків всередині енергоринку, а зрештою — і промисловому зростанню. Чимала заслуга у цьому і профільного комітету Верховної Ради, очолюваного Андрієм Клюєвим. Але новопризначеного віце-прем'єра бентежить, що ринок енергетичного вугілля ще не створено — хибує облік видобутку, не вдовольняє відповідальність за вчасність відвантаження вугілля споживачам тощо.

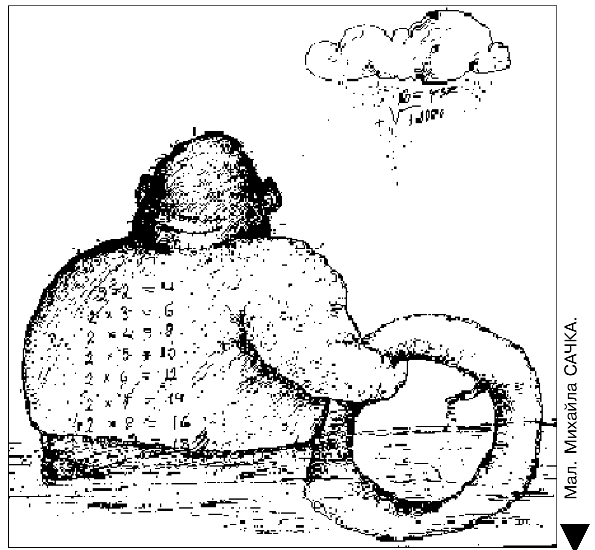
Він — за гнучкішу і дієвішу систему стимулів і суворішу відповідальність за результати. Пріоритети також залишаються незмінні: добудова енергоблоків на Хмельницькій та Рівненській АЕС, газотранспортний консорціум, нафтопровід «Одеса—Броди»... До речі, Міністр палива та енергетики Сергій Єрмілов та глава НАЕК «Енергоатом» Сергій Тулуб, перевіряючи на тижні хід робіт на другому енергоблоці Хмельницької АЕС, констатували високу інтенсивність праці: за 11 місяців змонтовано обладнання більш як на 80 мільйонів гривень, за рахунок власних коштів НАЕК «Енергоатом» та надбавки до тарифу освоєно 251 мільйон капіталовкладень. Типовий для нинішнього року приклад інвестицій в основний капітал, у розвиток стратегічної галузі.

Тож нічого дивного. Як і в тому, що з допомогою Андрія Клюєва уряд посилить, я впевнений, мовою футбольних коментаторів, гру на позитивний результат. Але до позитивного результату ще далеко, оскільки урядовий матч триватиме не до початку наступного року, а як мінімум — до кінця його повноважень, максимум — до президентських виборів.

Неоковирна гра уряду на бюджетній частині поля також викликає сумнів щодо досягнення позитивного результату. Минулого четверга, коли Перший віце-прем'єр-міністр Микола Азаров у Верховній Раді здійснив нечувану спробу відредагувати уже прийнятий держбюджет, хтось похмуро пожартував: «10:0 на користь лобістів». Не сміялися, хоча всім присутнім було зрозуміло, що, не подбавши про легітимність податкових новацій, Кабінет Міністрів поставив під загрозу виконання доходної частини бюджету з 1 січня наступного року. І тепер уряд дуже шкодує, що перед конем стала підвода. Та й не лише уряд, адже низка стратегічних галузей економіки, скажімо, машинобудування, лишилася раптом без рятівної підтримки держави.

Перед урядом стоїть неабиякий обоз підвод, серед яких переважають ті, що з імпортним зерном. Минулого тижня оператори зернового ринку констатували, що зерна таки гостро бракує, щоб прогодувати країну до нового врожаю. Проте Кабінет Міністрів і далі наполягає на тому, щоб купувати його за нечувані ціни за кордоном, а не у своїх. Кажуть, цьому потрібє специфічна стратегія і тактика гри на результат. Але так само, як і в футболі, результат поки що невтішний. На це вказують погіршення сальдо зовнішньої торгівлі через імпортну експансію, невдоволений попит на валютному ринку і фіскальний тиск з боку уряду на суб'єктів господарювання. Але на тлі очевидного зростання ВВП рахунок 10:0 може сприйматися майже як нічия.

Сергій ВЛАД.



Мал. Михайла САЧКА.

ФОТОФАКТ

Приз за актуальність

Ми вже писали про конкурс карикатур на тему «Приватне підприємництво в Україні» («ГУ» № 219 за 19 листопада цього року). Днями у столичній галереї «Ра» нагороджували переможців. Лідерам чотирьох номінацій вручено дипломи та грошові премії. А автор найкращого малюнка у розділі «Влада і бізнес» Євген Самойлов із Полтави отримав ще й спеціальний приз від «Голосу України». Його робота видалася колективу редакції особливо гострою та актуальною.

На знімку: кореспондент Надія Горбатюк вручає приз від «Голосу України» Євгену Самойлову.



Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

І споживачам користь, і селянам зиск

Нова технологічна лінія з виробництва морквяного пюре стала до ладу у Вінниці на спільному україно-австрійському підприємстві «Поділля-ОБСТ». Протягом години на сучасному обладнанні німецького виробництва тут виготовлятимуть сім тонн надзвичайно корисної продукції. Перший договір на її постачання укладено з російською компанією «Мултон».

Як повідомив генеральний директор СП Віктор Харков, переробка овочів — новий напрям у роботі підприємства, яке до цього спеціалізувалося на виробництві фруктових пюре, наповнювачів та концентрованих соків. Тим самим «Поділля-ОБСТ» дало можливість сільгосппідприємствам розширити площі для вирощування моркви. Досвід приймання ягід і фруктів переконує, що СП є надійним партнером: протягом нинішнього року за отримання сировину підприємство сплатило постачальникам більш як 60 мільйонів гривень.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ФАКТ І КОМЕНТАР

Є завод, бути й олії

(Початок на 1-й стор.).

Через два місяці, після очікуваної поставки з боку німецьких партнерів двох додаткових пресів, переробка збільшиться до 600 тонн. А загалом проектна потужність розрахована на переробку 1,2 тисячі тонн соняшнику на добу (півмільйона тонн на рік). На першому етапі завод планує випускати пресову рослинну олію, у тому числі й на експорт. У перспективі — виробництво рафінованої олії, майонезу, маргарину...

Новий об'єкт коштував «Агроекспорту» 18 мільйонів доларів, а до моменту завершальної стадії будівництва вартість зросте до 25 мільйонів доларів.

Відкриття заводу — це нові робочі місця, надходження до бюджету, відрахування в соціальні фонди... Це конкретний приклад того, що держава і бізнес чують і розуміють один одного.

Олена ІВАШКО.

АКТУАЛЬНО

Інформаційний марафон

із профілактики наркоманії та СНІДу завершився в навчальних закладах Севастополя. Зустрічі з лікарями, лекції, бесіди, волонтерський театр — у боротьбі зі страшною інфекцією всі форми роботи добрі. Адже поки що суспільство програє битву зі СНІДом. З листопада 1987 року, коли в Севастополі вперше офіційно був поставлений діагноз СНІД, уже зареєстровано майже 800 ВІЛ-інфікованих. На диспансерному обліку за цим страшним захворюванням тут стоїть 602 особи. Протягом останніх п'яти років СНІД став причиною смерті 102 севастопольців. На жаль, у цій сумній статистиці Севастополь стало займає одне з перших місць в Україні.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

ВІСТІ З ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ

Світ без кордонів — у прикордонні

На Прикарпатті представлено проект «Світ без кордонів» Міжнародної асоціації студентів та молодих спеціалістів у галузі економіки та управління «AIESEC». Шість представників з країн—учасниць проекту — Японії, Польщі, Туреччини та Голландії на Івано-Франківщині зустрічаються з прикарпатськими школярами та студентами, розповідають їм про свої держави і самі знайомляться з життям нашого краю, його культурою і традиціями.

Осягне неосяжне

«Простір» — так називається новий часопис, який з'явився в Івано-Франківську. Його редактор і засновник — підприємець, юрист за фахом Світлана Иванишин. За її задумом, це має бути «журнал станіславської інтелігенції». «Простір» має намір «осягнути неосяжне» — бути цікавим і для бізнесмена, і для домогосподарки.

Гуцульська піч підтримуватиме тепло в серцях

Гуцульську піч отримало від прикарпатців українське земляцтво Естонії на своє 15-річчя. Її для музею українського побуту, що в Таллінні, вимурував майстер-пічник з села Пістині Косівського району Іван Лаврук. А кухарка з Марківців Коломийського району Надія Токарук, яка приїхала разом з пічником, одразу затопила піч і спекла коровай, калачі та булочки у вигляді пташок, якими пригостила учасників і гостей свята.

Господарі раділи й привезеним прикарпатцями предметам побуту — веретам, національним строям, мискам, рогачам, жорнам, куделям, макітрам тощо.

— Українська громада в Естонії — одна з найактивніших і найчисленніших серед країн Прибалтики. Вона налічує майже 30 тисяч українців. За словами голови товариства Віри Коник, чимало українців стали громадянами Росії після проголошення незалежності Естонії, бо процедура отримання російського громадянства була значно простіша, — коментує керівник івано-франківської делегації, начальник управління культури облдержадміністрації Роман Иваницький.

Центр українців Естонії розмістився у старому замковому приміщенні, яке колись належало лютеранській церкві. Нині тут діє релігійно-культурологічний комплекс, до якого входять церква, бібліотека, зала для зустрічей, а на нижньому поверсі — музей українського побуту. Поряд виростають жіночий монастир та школа мистецтв. А надалі в цьому центрі члени земляцтва планують розташувати навчальний заклад. Утім, уже тепер тут навчають дітей української мови, а згодом їм передаватимуть ще й ази народних промислів, а також української кухні. Власне, для цього й потрібна була піч.

Дарина НАЗАРЧУК.

ТРАГЕДІЇ

Убивство через необережність

У Запоріжжі з даху дев'ятиповерхового будинку, де велися ремонтні роботи, впав рулон руберойду і смертельно травмував однорічну дитину в дитячому візку.

Мама маляти залишила візок з дочкою біля входу в магазин.

Винуватцю трагедії — робітнику однієї з приватних фірм — інкримінується вбивство через необережність.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запоріжжя.

Недоросток–садист

У селі Катеринівці за підозрою у вбивстві 82-річної жінки правоохоронці Глухівського району затримали 14-річного місцевого підлітка.

Довідавшись, що бабця отримала пенсію, сусідський недоросток вирішив її відібрати. Та старенька стала на захист кревно заробленого. Розлючений садист, завдавши жінці кілька ударів по голові, домігся свого. Ціною життя пенсіонерки.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

Зігрів увагою «Екотерм»

ПЕРЕДПЛАТИВ І ВИГРАВ!

Відомий в Україні виробник пінопласту, з допомогою якого утеплюють домівки, — рівненська фірма «Екотерм» добре знана на Рівненщині ще й як меценат і зачинатель благодійних справ. Ось і цього разу «Екотерм» зігрів увагою ветеранів війни і праці —передплатників «Голосу України», вручивши їм призи, які знадобляться в кожній оселі.

З радістю зустрічав у своїй квартирі керівника «Екотерму», депутата Рівненської міської ради Юрія Торгуна ветеран Великої Вітчизняної війни, 82-річний Іван Прокопович Тализін з Рівного.

— Мені удвічі приємніше прийняти подарунок від фірми, яка заробляє гроші мозолями, — сказав ветеран, приймаючи приз (електричний чайник) від Юрія Торгуна. — Бо «Екотерм» — це приємний виняток серед нинішніх приватних фірм, які заробляють капітал за принципом «купив-продав». А ви виготовляєте продукцію, що допомагає зберігати тепло в оселях. Я сам бачив, як з використанням ваших пінопластових плит змінилось «обличчя» багатьох будинків у центрі Рівного. Та хіба тільки там? А за подарунок вам щиро дякую, — сказав розчулений ветеран.

Іван Тализін — корінний сибіряк із Тобольська Тюменської області — на свої роки виглядає бадьорим і життєрадісним, хоча його життєвий шлях не завжди був устелений трояндами. Його батька—селянина за «зайві» два гектари було заслано в Тобольськ. Син Іван не тримав за це зла ні на кого, а з перших днів війни пішов на фронт, захищав Москву. За чужі спини піхотинець не ховався, тому його груди рясно вкрили бойові нагороди, серед яких — медаль «За бойові заслуги», орден Вітчизняної війни II ступеня та інші. Нещодавно Іван Прокопович одержав нагороду незалежної України — орден «За мужність». Після війни все своє життя чоловік пов'язав з армією, вийшов на пенсію у званні підполковника.

Тим паче приємно, що такі поважні і шановані в Рівному люди, як І. Тализін, серед наших читачів.

— Газету «Голос України» я передплачую з першого дня її виходу. Вважаю, що це найбільш оптимальна газета, яка висвітлює питання внутрішньої і зовнішньої політики, надає слово і лівим, і правим. Прекрасна й об'єктивна газета, вона розповідає про події так, як воно є насправді, — каже Іван Прокопович, додаючи, що вірним шанувальником «Голосу України» є і його дружина — Марія Іванівна, з якою прожив у парі п'ятдесят сім років.

Призи від «Екотерму» одержали також шанувальники «Голосу України» ветеран війни та журналістики Андрій Григорович Гречко із селища Рокитне, ветеран педагогічної ниви Іван Юрійович Кухарчук із села Дюксин Костопільського району, який сорок один рік викладав українську мову та літературу в школі.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

На знімку: директор рівненської фірми «Екотерм» депутат Рівненської міської ради Юрій Торгун вручив приз шанувальникові «Голосу України» — ветерану Великої Вітчизняної війни Івану Тализіну.



Фото Миколи ФОМЕНКА.

Говоримо про минуле — думаємо про майбутнє

НАУКА

Провідні історики нашої держави взяли участь у всеукраїнській науковій конференції «Визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького і Правобережна Україна», яку Житомирський педуніверситет організував спільно з місцевою філією Університету сучасних знань за участю Інституту історії козацтва Інституту історії НАН України. Наближається 350-річчя Переяславської ради. Потрібно дати зважену оцінку тим подіям, розставити акценти. Адже за незнання історії вона мстить своїм повторенням. Україна мала на той час прогресивніший устрій, ніж держава, якою керував московський цар, вищий розвиток культури й освіти. Але міжусобиці між тодішніми провідними політиками, а особливо наступниками Б. Хмельницького, не дали змоги реалізувати той потенціал, тому Україна надовго перетворилася на провінцію Росії...

Олексій КАВУН.

Житомир.

ЕТНІЧНА ПАЛІТРА

Збереже і примножить «Бойківщина»

Нещодавно тернопільські бойки об'єдналися в обласне товариство «Бойківщина». Згуртувалися вихідці з гірського краю, щоб зберегти й живити культуру Бойківщини, передавати її з покоління в покоління. А передавати є що: традиції, фольклор, зразки бойківського одягу, вишивки, різьбярства...

Культурно-етнічна палітра Тернопільщини збагачується й загалом. Тут плідно діють товариства німців, поляків, росіян, євреїв. Тримаються купи лемки — їхнє товариство «Лемківщина» чи не найактивніше. Має свою газету, музей.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопільська область.

ФОТОФАКТ

У столичній галереї мистецтв «Лавра» відбулася виставка сучасних та старовинних клинків «Біла зброя».



Фото агентства «Прес-КІТ».

Конкурс добротворців

Міський конкурс з професійної майстерності соціальних працівників провели у Дніпропетровську. Це, звичайно, не видовищний конкурс красунь, перукарів чи, приміром, швачок, але він справив ще сильніше враження. Вісім територіальних центрів соціального захисту пенсіонерів, престарілих, самотніх, хворих і малозабезпечених громадян виставили свої команди, які змагалися в дотепності, винахідливості, кмітливості, умінні спілкуватися з людьми, співчувати та допомагати їм і словом, і ділом. Було багато гумору і оптимізму, що засвідчило хист соціальних працівників нести своїм підопічним добро, тепло і велику щедрість серця. А ще конкурс порадував багатьма новими ідеями та пропозиціями з надання адресних і масових соціальних послуг тим, хто їх потребує.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Множтеся, волонтери!

Чернігівська область має вже 100 волонтерів, які безплатно ведуть гуртки у школах-інтернатах, влаштовують свята для сиріт, опікуються самотніми та хворими ветеранами. «Однак це надто мало», — заявила на засіданні Чернігівського прес-клубу реформ керівник громадської організації «Центр соціально активної молоді «Ожина» Валентина Меленевська. Вона вважає, що рух добровольців має поширюватися, ставати дедалі масовішим, як це спостерігається у США та ФРН. Напевне, кількість охочих поповнити лави волонтерів зросте після того, як міський голова Чернігова Олександр Соколов вручить 17 грудня кращим з них грамоти та призи. Волонтерами року, зокрема, визначено Тетяну Янко, Наталію Новик та низку громадських організацій.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

РЕПОРТЕР

Для милосердя один світ

Більш як вісімдесят волонтерів із Австрії вихідні дні провели на Закарпатті.

...Колона із сорока мікроавтобусів прибула з австрійського міста Лінца до Ужгорода, щоб поїхати до багатостраждального післяповеневого села Усть-Чорної та ще тридцяти шкіл Тячівського району. Прибула з доброчинною місією — привезла різдвяні подарунки. Солодощі, дитячі іграшки, канцтовари — понад 14 тисяч пакунків, зібраних австрійськими дітьми для своїх закарпатських ровесників. Багато хто вклав речі, виготовлені власноруч.

— Маршрут благодійного вояжу Тячівським районом не обмежиться, — сказав керівник благочинного товариства «Один світ — верхньоавстрійська допомога землякам», депутат парламенту Верхньої Австрії і президент спілки австрійських сімей Отто Гумпінгер. — Ми вручимо подарунки і вихованцям Вільшанського, Виноградівського та Мукачівського дитбудинків-інтернатів.

— Таку різдвяну акцію товариство «Один світ» на Закарпатті проводить уже вдруге, — зазначив начальник управління соціального захисту облдержадміністрації Юрій Фущич.

А в суботу, на свято Андрія Первозваного, в селі Верхньому Коропці Мукачівського району відбувся прощальний вечір. Австрійські доброчинці повезли додому тепло зустрічей.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

ПОСТ ДАІ

Наздогнали на узбіччі

Рано вранці до чергової частини Артемівської роти полку ДПС ДАІ надійшло повідомлення про те, що невідомий у місті Алчевську Луганської області із застосуванням фізичної сили заволодів автомобілем «Ауді-80» червоного кольору. Виїжджаючи зі стоянки, автомобіль «зніс» ворота і рушив у напрямку Донецької області.

У цей час на службу заступив наряд ДАІ в складі старшого інспектора ДПС ДАІ капітана міліції Сергія Ромего та інспекторів ДПС — прапорщика міліції Олександра Корсуня і старшого сержанта Олега Литвинова. Несучи службу на в'їзді в місто Дебальцеве, інспектори побачили, що з боку Луганська рухається червона «Ауді». Не доїжджаючи до наряду, вона повернула в напрямку Артемівська і, ігноруючи вимоги зупинитися, різко збільшила швидкість. Почалося переслідування. Завдяки професійній майстерності працівників ДАІ іномарку було зупинено на узбіччі. Водія, який знаходився у стані алкогольного сп'яніння, і пасажирів — хлопця та дівчину — було доставлено до Дебальцівського міськвідділу міліції, звідки їх переправили до колег із сусідньої області.

Зголоднілі злодії

О другій годині ночі екіпаж інспекторів дорожньо-патрульної служби Слов'янської роти полку ДПС одержав по рації повідомлення про спробу проникнення до кафе «Околиця» двох невідомих. Уже за кілька хвилин міліціонери затримали двох молодиків. Як вони пояснили, коли проходили повз кафе дорогою додому, їм дуже захотілося поїсти і попити. Втім, кафе було зачинено, тому і зважилися на «самообслуговування». Але дзенькіт розбитого скла порушив сон продавщиці кіоску, що навпроти, яка й викликала міліцію. Поява інспекторів остудила запал навантажених пляшками хлопців, на рахунку одного з яких уже був грабіж.

Володимир ЕННАНОВ.

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

■ *Чернівці*

Міське освітлення тепер якісніше і дешевше

У Чернівцях протягом року 720 вуличних ліхтарів замінено на імпортні. Натрієві лампи мають поліпшені світлотехнічні характеристики, значно більший термін служби (24 тисячі годин замість тисячі), водночас зменшується споживання електроенергії однією світлоточкою. Чернівецька міська рада запланувала освітити ще деякі чернівецькі вулиці.

Сирійська кухня в буковинській медакадемії

Чернівецький студент із Сирії Мохамед Аль-Салам за сприяння своїх друзів — студентів-медиків зумів переконати ректора Буковинської медакадемії Василя Пішака в тому, що треба відкрити при вузі замість їдальні української національної кухні заклад харчування з сирійськими стравами. Студентів арабського походження в академії чимало, Мохамед Аль-Салам впевнений, що екзотичні страви будуть до смаку й українцям. До речі, нещодавно чорнявий юнак одружився з прикарпатською красунею, в них уже народився син, якого батьки назвали на честь знаменитого буковинця Назарчиком.

Ялинок вирубають дедалі більше

До Нового року у лісах Буковини буде вирубано 111 400 ялинок, що на 12 тисяч більше, ніж торік, повідомив головний спеціаліст управління лісового господарства ОДА Валерій Кашпор. Вирубку проводитимуть працівники лісгоспів на спеціальних ялинкових плантаціях та безпосередньо у лісі й проходитиме вона за спеціальними дозволами.

Для боротьби з ялинковими браконьєрами буде організовано спеціальні кордони, одночасно лісгоспам заборонено скуповувати ялинки у населення. Відпускна ціна однієї ялинки коливається в межах 3-5 гривень, тобто державна ялинка коштує дешевше за ялинкову іграшку.

Сергій СУЛИМА.

■ *Харків*

Перші «антивандальні» лампи освітили харківські під'їзди

У Харкові з'явилася ще одна енергоощадна новинка — «антивандальні» світильники. Їх не можна зняти і навіть розбити молотком. До того ж вони споживають менше електроенергії і заощаджуватимуть міському бюджету понад три мільйони гривень на рік. Такі освітлювальні прилади Харківський електромеханічний завод виготовлятиме за білоруською технологією.

Перші світильники з'явилися в чотирьох будинках у мікрорайоні Олексіївка. Ще 18 будинків чекають на свою чергу — на закупівлю експериментальних ліхтарів місто виділило 200 тисяч гривень. Передусім такі лампи встановлять у 16-поверхівках — тут занадто багато витрачають електроенергії.

Комунальники кажуть, що сьогодні такі світильники освітлюють будинки Мінська і Москви. Один «антивандальний» ліхтар коштує майже 80 гривень. Окуповується він за рік. Коли броньовані лампи розпочне виготовляти Харків, світильник буде ще на 15 гривень дешевше, зокрема і за рахунок економії на митних платежах.

Микола КОСИЙ.

■ *Кам'янець-Подільський*

Посієш ділову еліту — пожнеш вищий рівень життя

Кам'янець-Подільська міськрайонна спілка промисловців та підприємців (СПП) поставила за мету досягти стабільного зростання промислового виробництва в місті на 12—15 відсотків і заробітної плати на підприємствах, що входять до неї, — до 12 відсотків щороку. Промисловці обіцяють збільшувати фонд зайнятості на 350 нових робочих місць та залучати в економіку міста прямі іноземні інвестиції на суму один мільйон доларів США.

Узяти планку цілком реально, вважає голова цієї громадської організації Леонід Дьяконов. Адже спілка вже має напрацювання, які заперечити неможливо. Розроблено і втілено в життя програму розвитку промисловості міста на 2003 рік, відкрито постійно діючу виставку товарів і послуг підприємств СПП, створено міський бізнес-центр та кредитно-гарантійну установу, Фонд сприяння розвитку підприємництва, власну газету «Діловий Кам'янець», комп'ютерну базу даних промислових та технологічних можливостей місцевих підприємств, проведено економічний форум. Однією з найголовніших місій спілчани називають формування ділової еліти, яка здатна очолити і реалізувати процес відродження місцевої промисловості, що, в свою чергу, підніме і життєвий рівень кам'янчан.

Віра ШПИЛЬОВА.

Що зможе новонароджений

Як відомо, народні депутати, обрані до Верховної Ради від мажоритарних округів, створили своє міжфракційне об'єднання «Мажоритарник». Думками про це ми попросили поділитися постійного представника Президента України в парламенті, до речі, також депутата-мажоритарника, Олександра ЗАДОРОЖНЬОГО.



Хочу звернути увагу читачів на три речі. По-перше, новостворене об'єднання не є фракцією чи депутатською групою. Воно жодним чином не впливатиме на партійно-політичні структури, які склалися у Верховній Раді, не порушуватиме їх.

Про що йдеться. Парламент, виконуючи свою головну функцію — законотворчу, працює у декількох вимірах. Фаховий рівень репрезентовано профільними комітетами, що, звісно, не можуть бути правими чи лівими, поміркованими чи радикальними тощо. На відміну від політиків, які входять до складу комітетів, але в цих структурах працюють саме як фахівці в тій чи іншій галузі або як особи, зацікавлені у розв'язанні певного комплексу проблем.

Політичний зріз парламенту відтворюється у фракціях політичних партій та депутатських групах. Рішення, що ухвалюються на цьому рівні, зумовлені не професійними чи законодавчими міркуваннями, як це здебільшого відбувається на рівні комітетів, а суто політичними. Зрозуміло, що фракції (більшою мірою), депутатські групи (меншою) налаштовані на задоволення передусім партійних, групових інтересів. Тож вони, хоч враховують і відтворюють прагнення депутатів-мажоритарників, проте, м'яко кажучи, не в першу чергу.

Інша річ — міжфракційні об'єднання, такі собі клуби за інтересами, що створюються паралельно з партійно-політичними парламентськими утвореннями. У минулому скликанні таких міжфракційних структур налічувалося чимало. За професійними чи науковими уподобаннями (економістів, юристів, комп'ютерників), географічними ознаками («Столиця»), релігійними поглядами тощо.

Другий істотний момент: новостворена міжфракційна спільнота здатна допомогти депутатам від мажоритарних округів у процесі обговорення тих чи інших питань порядку денного висловлювати більш-менш скоординовану позицію. На мою думку, не варто перебільшувати політичного значення цього, однак зважаймо на те, що в процесі підготовки і здійснення конституційної реформи питання зміни виборчої системи — одне з найважливіших. А оскільки йдеться про вибори на пропорційній основі, тобто мажоритарна система йде в минуле, це досить болісно сприймає багато хто з моїх колег-мажоритарників. Звичайно, закон про вибори народних депутатів і напрацювання узгодженої — наскільки буде можливо — позиції стосовно нього перебуватиме в центрі уваги об'єднання «Мажоритарник».

Тут варто зазначити, що в українському парламенті доля виборчих законів ніколи не була надто легка. Коли йдеться про документ, який визначатиме політичне (і не тільки) майбутнє всіх без винятку депутатів, хоча б яку систему виборів — за мажоритарними округами чи партійними списками — обговорювали, температура дискусії щодо пропонованих законопроектів завжди сягає точки кипіння.

Зрозуміло, певні політичні сили не відмовляться від задуму використати мажоритарників, щоб провалити політичну реформу. Ще б пак! До складу парламентської більшості входять 175 депутатів, обраних у мажоритарних округах. Варто уявити, що станеться, якщо така сила парламентаріїв виступить проти запропонованого варіанта виборчого закону... Адже саме питання переходу до суто пропорційних виборів є серцевиною складних домовленостей з узгодженого законопроекту про політреформу між більшістю та комуністами (і, ймовірно, соціалістами, які послідовно обстоюють ідею пропорційних виборів).

Проте, гадаю, підсумком дискусії, що нині розпочалася, буде врахування значною мірою прагнень мажоритарних депутатів. Тобто ми знайдемо розв'язання проблеми не в жорсткому варіанті закритих списків, а більш прийнятному для багатьох. Наприклад, такому, де буде враховано ідеї, викладені в так званому законопроекті Гавриша—Іоффе, де кандидатів по всіх 450 технічних округах висувають партії, але списки формують самі виборці.

Спроби різних угруповань і окремих впливових політиків задля власних цілей і потреб за допомогою мажоритарників загострити ситуацію навколо майбутнього виборчого закону зокрема і політичної реформи загалом, безумовно, ще попереду. Не маю жодних сумнівів, що ситуацію намагатимуться використати на свою користь представники блоку «Наша Україна», які впевнені в результатах президентських виборів, тож взагалі не зацікавлені в перерозподілі владних повноважень у трикутнику «Президент (яким «НУ» однозначно бачить свого лідера) — парламент — уряд». «Нашоукраїнці» традиційно наголошують на потребі зміни системи влади, проте мають на увазі, швидше, персоналії, ніж кардинальні реформаторські кроки.

Третя тенденція, що її буде використано, і вже використовують, — незадоволення багатьох мажоритарних депутатів партійними засадами функціонування парламенту. Парламентарії, які виявили своє бажання об'єднатися, вочевидь, не знайшли чи знайшли не повною мірою відтворення своїх інтересів в тих 13 фракціях і депутатських групах, що є у Верховній Раді і відтворюють певні корпоративні інтереси (під корпораціями в цьому випадку маю на увазі своєрідну політичну силу). Знову-таки, передусім йдеться про пошук розуміння щодо майбутнього пропорційного виборчого закону.

Дивлюся на це досить скептично. Оскільки тенденції — тенденціями, а парламентарії, обрані від мажоритарних округів, насамперед зважають на інтереси своїх виборців. Рішення й політичні уподобання цих депутатів завжди прагматичні й різноманітні, як регіони України, що їх вони репрезентують у Верховній Раді. І якщо для багатьох обранців від сільськогосподарських округів нагальною проблемою є газифікація, то, зрозуміло, їхні зусилля спрямовано на співробітництво з тими секторами виконавчої влади, від яких залежить швидкість надходження блакитного палива в оселі виборців. Тоді як, скажімо, для мене, обранця столичного Лівобережжя, більш болючими й актуальними є житлово-комунальні проблеми й, відповідно, ефективні контакти з представниками місцевих органів влади, які відповідають за цю галузь.

Обмін думками з колегами на, так би мовити, міжфракційній основі, позбавленій партійних нашарувань, вважаю вельми цікавим й корисним. Утім, сама аполітичність об'єднання, до якого увійшли люди з різних політичних структур і з різними політичними поглядами, не вселяє особливих надій на розв'язання найдискусійніших проблем. Тому намагання надати факту створення об'єднання «Мажоритарник» суто негативного або позитивного забарвлення позбавлені реального підґрунтя. В парламенті з'явилася нова міжфракційна структура, яка може — хочу це підкреслити — виступати зі спільною позицією представників мажоритарних округів з тих чи інших питань. Зокрема, і важливих дискусійних аспектів політичної реформи. Проте на що саме спроможеться новонароджений «Мажоритарник», покаже час.

■ ■ ■

Певні політичні сили не відмовляться від задуму використати мажоритарників, щоб провалити політичну реформу.

■

Чекаємо грому з індустріального Придніпров'я

Недбале зберігання екологічно небезпечних виробничих відходів і радіоактивних матеріалів загрожує техногенною катастрофою

Напередодні президентських виборів політики, поза сумнівом, знову, як це вже не раз бувало, нагнітатимуть пристрасті у суспільстві, розколюючи його навпіл. Не говоритиму, для чого все це робиться. Але по завершенні виборчих перегонів у політиків та урядовців чомусь не доходять руки до насущних проблем сьогодення, що потребують нагального розв'язання.



До числа таких належить і стан екологічної безпеки населення нашої держави. Фахівці стверджують, що стан довкілля більшості регіонів України сьогодні можна оцінити як критичний. Про вірогідність техногенних катастроф говорять уже на всіх рівнях учені, фахівці-практики, екологи, урядовці. Але про те, що згубні наслідки таких катастроф можуть мати глобальний характер, якщо терміново не вжити запобіжних заходів, вочевидь, замислюються не всі. Особливо чиновники, від яких часто залежить прийняття конкретних рішень.

Ні для кого не таємниця, що невчасне розв'язання проблем захоронення токсичних та радіоактивних відходів великих підприємств харчової, металургійної промисловості та військово-промислового комплексу дається взнаки масовими захворюваннями дітей та дорослих то в одному, то в другому регіоні нашої держави. Особливо це стосується таких техногенно перевантажених областей, як Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Харківська, Львівська, Одеська та інші, де, за офіційними даними, тільки в сховищах спецпідприємства «Радон» в умовах, близьких до аварійних, зберігається майже 5000 кубометрів радіоактивних відходів та тисячі різноманітних демонтованих приладів, які є джерелами іонізуючого випромінювання. Що й не дивно, адже експлуатують ці сховища більш як 40 років. Мало того, що їх вчасно не ремонтують, та ще й погано охороняють.

На території нашої держави працює близько 5,5 тисячі підприємств, що використовують радіоактивні речовини і джерела іонізуючого випромінювання, радіоактивні прилади. Зі збереженням їх та утилізацією давно виникли серйозні проблеми.

Особливо складна екологічна ситуація в Дніпропетровській і Запорізькій областях, де ведуть видобуток та збагачення уранових руд, де розташована одна з найбільших в Європі атомних електростанцій та діють великі підприємства хімічної, металургійної промисловості та військово-промислового комплексу.

Лише на Дніпропетровщині накопичено тисячі тонн невикористаних пестицидів, отрутохімікатів, які зберігають десятками років у напівзруйнованих складах та й просто на відкритих майданчиках. Усе це сьогодні завдає непоправної шкоди здоров'ю людей. Можна перераховувати десятки адрес такої злочинної недбалості й безпечності. Тому, одержавши повноваження депутата Верховної Ради України, я спробував з'ясувати, які сьогодні є можливості для ефективного унеможливлення техногенних катастроф, пов'язаних із зберіганням та утилізацією отрутохімікатів, радіоактивно забруднених речовин тощо.

Щоб знайти відповідь на ці запитання, я зустрівся з групою вчених та інженерів-конструкторів ВАТ «Нікопольський завод феросплавів», Дніпропетровського державного університету, Інституту чорної металургії, Національної металургійної академії та інших науково-дослідних центрів.

З'ясовується, фахівці давно розробили універсальний контейнер нового покоління для безпечного захоронення екологічно небезпечних речовин, радіоактивних відходів. Конструкція цього універсального контейнера захищена Деклараційним патентом України. Істотним є й те, що ці ємності майже всемеро дешевші від тих конструкцій, що застосовували досі.

Скажімо, «Нікопольський завод феросплавів» міг би хоч сьогодні розпочати виробництво таких універсальних контейнерів, що дало б змогу в короткий термін розв'язати питання надійного захоронення накопичених пестицидів, отрутохімікатів, які нерідко зберігають просто неба. Але замовник, а ним мають бути відповідні державні структури, не поспішає.

Кілька місяців тому я змушений був звернутися з депутатським запитом, який підтримав парламент, до Міністра промисловості України Анатолія М'ялиці. Однак відповіді по суті не одержав. Досі у міністерських кабінетах «проблема вивчається».

■ ■ ■

Життя у безпосередній близькості від атомних могильників, великих підприємств хімічної, металургійної промисловості та військово-промислового комплексу завжди було пов'язане з ризиком, а тепер — і поготів.

■

А тим часом посилюється стурбованість населення багатьох регіонів України з приводу зростання хвороб, пов'язаних з масовим отруєнням невідомими речовинами, котрі потрапляють у воду, повітря чи на ґрунт унаслідок недбалого зберігання отруйних речовин, грубого порушення норм безпеки. Про це люди постійно говорять на зустрічах у населених пунктах округу, шлють письмові звернення. Їх можна зрозуміти. Життя у безпосередній близькості від атомних могильників, великих підприємств хімічної, металургійної промисловості та військово-промислового комплексу завжди було пов'язане з ризиком, а тепер — і поготів.

Цю стурбованість виборців, які, по суті, стали заручниками і в будь-яку хвилину можуть опинитися в епіцентрі лиха, поділяють депутати нашої фракції «Політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудової України». Всі ми сьогодні розуміємо, що для попередження техногенних катастроф потрібно від розмов переходити до конкретних дій. І ці дії наша фракція давно почала ініціювати.

Віктор ДРАЧЕВСЬКИЙ,
народний депутат України, член фракції «Політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна».

Міжнародна економічна інтеграція потребує об'єднання зусиль

Україна чітко заявила про своє прагнення більш тісно інтегруватися у світове економічне співтовариство. Важливим кроком на шляху до цього є вступ до Світової організації торгівлі, організації, яка об'єднує 148 країн на принципах відкритості, рівності і прогнозованості та визначає сьогодення й майбуття світової торговельної системи через упровадження загальних правил міжнародної торгівлі.



Приєднання до СОТ є важливим стратегічним рішенням у контексті прагнення України досягти високих економічних і соціальних показників життя. Перш за все, членство у СОТ є інструментом інтеграції України до глобальних економічних структур, у тому числі і в Європейський союз. Адаптуючись до правил СОТ, ми наближаємо національну економіку до європейських стандартів, запроваджуємо реформування економіки на принципах лібералізації та відкритості ринку, а отже — стимулюємо темпи економічного зростання.

Підготовка країни до вступу в СОТ є справою не тільки уряду та парламенту, хоча вони забезпечують виконання найактуальнішого завдання — створення законодавчих та інституційних засад приєднання до цієї багатосторонньої системи. Для покращення координації дій уряду, парламенту та громадськості з підготовки до СОТ група депутатів ініціювала створення парламентсько-урядової комісії за участю громадськості.

Адже відповідати за результати мають влада, бізнес та громадські організації, які повинні об'єднати зусилля заради добробуту країни та окремих регіонів і забезпечити здійснення адекватної підготовки до нових економічних умов. Сподіваюся, що спільна комісія знайде ефективні механізми для прискорення конструктивної підготовки країни до роботи в умовах більш відкритого ринку.

Оскільки членство в СОТ передбачає виконання зовнішніх зобов'язань країни перед світовою співдружністю, рішення про вступ має стратегічний характер, безпосередньо впливаючи на економічний та соціальний розвиток України. Участь у СОТ означає приєднання України до ряду багатосторонніх угод, які регулюють різні сфери міжнародної торгівлі. Для виконання цих угод Україна повинна синхронізувати національне законодавство з нормами багатосторонніх угод СОТ, а також погодити умови взаємного доступу на ринки з іншими членами в ході двосторонніх переговорів. Завершиться приєднання до СОТ ратифікацією Протоколу про вступ до цієї організації.

Нині ми можемо констатувати, що органи державної влади доклали чимало зусиль, щоб забезпечити вступ України до СОТ. Парламент прийняв ряд законів, що регулюють права інтелектуальної власності, процедури антидемпінгових розслідувань та компенсаційних заходів. З 1 січня набувають чинності Митний, Цивільний та Господарський кодекси, які суттєво наближують національне правове поле до норм СОТ. Проте залишається ще ряд важливих законопроектів, які мають бути прийняті парламентом в найкоротші терміни: законодавчі акти, що регулюють сферу державної підтримки національних виробників, змінюють систему санітарного та фітосанітарного контролю, істотно зменшують можливості застосування технічних бар'єрів у торгівлі.

Вступ до СОТ створює нові можливості для нашої економіки. Участь України в цій організації є запорукою стабільного та прозорого внутрішнього й зовнішнього торговельного режиму, прогнозованості економічної політики, покращення інвестиційного клімату та впровадження міжнародних стандартів якості. Впровадження прозорих норм і правил приведе до зменшення корупції та лобіювання окремих інтересів, а отже — до зменшення витрат у бізнесі. В довгостроковій перспективі ми очікуємо зростання конкурентоспроможності українських товарів в результаті посилення на українських ринках конкуренції, яка є рушійною силою розвитку.

Щодо зовнішньоторговельних переваг, то Україна отримає гарантований доступ на ринки членів СОТ в режимі найбільшого сприяння. Це надзвичайно актуально з огляду на приєднання у 2004 році до ЄС, а відтак — і до регуляції ЄС стосовно України, десяти нових держав, які традиційно виступали нашими торговельними партнерами на двосторонніх засадах. Ми одержимо нові можливості для захисту національних економічних інтересів через механізм врегулювання торговельних суперечок, а це приведе до зменшення кількості антидемпінгових розслідувань проти українських виробників.

Отже, вступ до СОТ дає можливість більш ефективного функціонування економіки. Проте реалізація нових можливостей залежить від економічних рішень, що приймаються на всіх рівнях — від центрального уряду до окремого підприємства.

Зрозуміло, що процес адаптації економіки до нових правил не буде абсолютно безболісним. Будь-які серйозні зміни неминуче призводять до певних ускладнень. Серед потенційних проблем, що можуть виникнути в результаті лібералізації зовнішньоторговельної діяльності, — звуження внутрішніх ринків збуту для деяких українських виробників через конкуренцію з боку імпортерів, скорочення виробництва підприємствами, що користуються пільгами, через ліквідацію заборонених в рамках СОТ пільг, згортання діяльності неконкурентних підприємств. Як наслідок — можливе зменшення рівня зайнятості та доходів населення в деяких галузях та зростання диспропорцій у рівні добробуту регіонів. Втім, масштаб можливих негативних впливів залежить від ефективності та вчасного проведення заходів з підготовки. А це знову ж залежить від зусиль влади, бізнесу та громадськості. Можливі економічні втрати перехідного періоду нерівномірно розподіляться серед різних учасників ринку та призведуть до перерозподілу доходу в межах країни. Ті, хто вчасно розпочне підготовку до загострення конкуренції, зможуть уникнути значних втрат та скористатися перевагами. Це однаковою мірою стосується регіонів, галузей та окремих підприємств.

Оскільки відбудеться перерозподіл ресурсів (трудових та капіталу) на користь галузей, що мають конкурентну перевагу і тому можуть розширюватися, ми маємо бути готові до того, що зменшиться рівень зайнятості та доходів населення у дотаційних та неконкурентних галузях. Однак у інноваційних та орієнтованих на експорт галузях підвищиться потреба у робочій силі, особливо у кваліфікованій, зростуть доходи працівників.

Загалом досвід країн, що вступили до СОТ, не дає підстав чекати масового та негайного скорочення зайнятості. На підприємствах змінюються власники, змінюються технології та марки продукції. Однак ніхто не імпортує робочу силу. Спілкування з колегами із сусідніх країн — кандидатів до ЄС, які приєдналися до СОТ порівняно недавно, переконало мене, що глибокого шоку від вступу не відбудеться, особливо якщо забезпечити відповідну підготовку.

Отже, ми маємо невідкладно розробити комплексну державну політику адаптації економіки й соціальної сфери до нових умов з метою попередження та пом'якшення негативних соціальних наслідків адаптаційного періоду й використання всіх переваг членства у СОТ.

Перш за все, потрібно здійснити науковий аналіз і моделювання макроекономічних, галузевих, секторальних та регіональних змін, що супроводжуватимуть лібералізацію зовнішньоторговельної діяльності. На базі цього необхідно розробити основні напрямки адаптації економіки до функціонування в умовах СОТ. Такими пріоритетами можуть бути сприяння розвитку конкурентних галузей та підвищенню конкурентоспроможності товарів і послуг, створення сучасної ефективної ринкової інфраструктури, здійснення адресних програм пом'якшення негативних соціальних наслідків, забезпечення кваліфікованого захисту національних інтересів у рамках СОТ.

Державна політика у цей період повинна спрямовуватися, з одного боку, на зменшення негативних соціальних наслідків, пов'язаних із скороченням обсягів виробництва неконкурентних галузей, а з другого — на стимулювання розвитку та підвищення конкурентоспроможності експортних галузей.

Важливо зазначити, що конкурентоспроможність залежить від зусиль на рівні підприємств. Їхні керівники повинні розуміти свою відповідальність та нарощувати виробничі потужності для виходу на нові ринки, адаптувати іноземні й розвивати власні технології, модернізувати виробничі процеси, поліпшувати якість продуктів, генерувати інновації та розвивати людські ресурси.

В умовах інтеграції економіки у світову систему надзвичайно важливою є адекватна професійна підготовка наших робітників. Високі освітні та професійні стандарти сприятимуть швидшому та безболісному пристосуванню до висококонкурентного середовища. У цьому контексті необхідно сприяти розвитку професійної освіти, підвищенню стандартів базової та вищої освіти, впровадженню нових підходів до управління та економічного стимулювання кваліфікованих працівників. Серед можливих заходів сприяння — запровадження схем навчання протягом усього професійного життя, створення додаткових можливостей для вивчення іноземних мов, що полегшує впровадження інновацій та нових технологій. Доцільно впроваджувати загальнодержавні програми для зменшення адаптаційних втрат тимчасово незайнятої робочої сили, як-то: створення центрів пошуку роботи (включаючи Інтернет-доступ, відкриття сайтів з інформацією), розширення мережі та покращення роботи існуючих навчальних центрів тощо.

Важливо зазначити, що досвід інших країн свідчить про тимчасовий характер проблем адаптаційного періоду. У довгостроковому періоді відбувається зростання загальної ефективності економіки внаслідок перерозподілу ресурсів у галузі, в яких країна має конкурентні переваги. Слід також підкреслити переваги, що отримають від лібералізації споживачі (а це коло включає не тільки населення, а й виробників), а саме: зниження цін та збільшення асортименту товарів і послуг.

Формулювання та реалізація адекватної викликам політики - головне завдання парламентсько-урядової комісії за участю громадськості. Верховна Рада, комітети та депутати, які комплексно займаються питаннями економіки й розвитку зовнішньоекономічних відносин, вважають підготовку до вступу і функціонування країни в СОТ пріоритетом, а отже, готові взяти на себе відповідальність за такі кроки. Ми зацікавлені й у широкому залученні науковців та громадськості до розробки регіональних програм адаптації і розвитку.

Сергій КАСЬЯНОВ,
народний депутат України.

У ГРУПАХ І ФРАКЦІЯХ

Україна — не Грузія. Хоча і справжній для неї друг

Минулої суботи лідер парламенської фракції «Наша Україна» Віктор Ющенко та керівник грузинського політичного об'єднання «Єдиний національний рух» Михаїл Саакашвілі підписали угоду про співпрацю. У документі наголошено, що обидві політичні сили «об'єднує переконаність у необхідності реалізації у двох країнах верховенства права, суспільного контролю над державою, дотримання свободи слова і зборів, захисту права на власність, ефективного місцевого самоврядування». «Наша Україна» та «Єдиний національний рух» виступають проти формування кланово-олігархічної моделі управління державою, тоталітаризму та ксенофобії».

Як пояснив журналістам Віктор Ющенко, домовленості про співпрацю було досягнуто ще наприкінці листопада 2002 року під час конференції правоцентристських партій Центральної та Східної Європи «Правий інтернаціонал», яка відбулася у Санкт-Петербурзі. Тоді ж Михаїл Саакашвілі одержав запрошення відвідати Київ для підписання угоди. Головна мета співробітництва двох політичних сил, за словами лідера «НУ», — «встановлення атмосфери довіри, взаєморозуміння у відносинах між двома країнами, прискорення процесів євроатлантичної інтеграції України і Грузії, а також налагодження ефективних та партнерських взаємовідносин з Російською Федерацією».

«Україна для Грузії — більше, ніж стратегічний партнер, — запевнив присутніх Михаїл Саакашвілі (до речі, він виступав українською мовою. Як відомо, лідер «ЄНР» свого часу навчався в Києві), — це наш справжній друг. З будь-яким українським урядом, з будь-яким президентом, хоча в нас і є свої симпатії, ми матимемо найтепліші і найбліжчі відносини. Це відносини не між президентами двох країн, а між їхніми народами. Ми ніколи не забудемо, що Україна допомогла нам у найтяжчу хвилину».

Крім дипломатичних заяв про дружбу, що вища від стратегічного партнерства, лідери відповіли на не зовсім «протокольні» запитання журналістів. Найбільше нас цікавило, чи можливе втілення грузинського сценарію «трояндової революції» в Україні і які уроки Тбілісі може використати Київ.

— Ми не експортуємо в Україну «революційних троянд», — сказав гість. — У нас немає ні таких рецептів, ні таких намірів. Те, що сталося в нас на батьківщині, не можна в чистому вигляді перенести в Україну. Конфлікт між владою і суспільством був такий гострий, що спричинив небачені досі акції протесту — в усіх формах. Дійшло навіть до несплати податків на певний період...

— У політиці дуже небезпечно проводити прямі аналогії, не зважаючи на місцеві реалії, — погодився з паном Саакашвілі Віктор Ющенко. — Україна, як твердить головний політичний афоризм сезону, — це не Росія. Поза сумнівом, це і не Грузія. Хоча і в нас назрів серйозний конфлікт: не між владою і опозицією, як запевняють контрольовані ЗМІ, а між владою і народом. Однак головне завдання для нас —парламентськими методами захистити Конституцію. Остання надія, що це зробить КС, не виправдалася. Тому боронити наш Основний Закон доведеться політичним силам. Звичайно, за підтримки суспільства. Ми продовжуємо збирати підписи громадян за збереження прямих президентських виборів. Тільки тоді, якщо нам не вистачить сил парламентськими методами зупинити сценарій Банкової, ми закличемо народ України захистити демократію.

Під час дводенного напівприватного перебування в Києві Михаїл Саакашвілі зустрівся також з Юлією Тимошенко та Олександром Морозом. Після 4 січня, уточнив він, «коли стану президентом Грузії, я офіційно зустрічатимуся з керівниками України і лідерами всіх політичних сил». Адже «Україна стане регіональною наддержавою, орієнтиром для країн і Кавказу, і Середньої Азії. І це треба враховувати новому президентові Грузії».

Людмила КОХАНЕЦЬ,
Сергій ЛАВРЕНЮК.

На знімку: Михаїл Саакашвілі приміряє подаровану Віктором Ющенком українську вишиванку.



Фото УНІАН.

Хто поверне



Фото Миколи ЗІНЧУКА.

ЕКОЛОГІЯ

Ситуацію у верхів'ї найбільшої притоки Дніпра Прип'яті екологи і гідрологи вважають дуже небезпечною.

У пам'яті багатьох волинян катастрофічна повінь 1999 року на Прип'яті. Ще й зараз вражають відзняті тоді з борту вертольота телекадри. Стоять у воді вічнозелені соснові ліси, острівцями виглядають села і не видно кінця-краю цьому розгулу стихії. У цьому регіоні України вона особливо небезпечна.

Ще 1892 року відомий інженер-гідролог, автор проектів меліорації Західного Полісся генерал-лейтенант І. Жилінський у доповідній записці імператору Олександру ІІІ писав, що повені на Прип'яті бувають катастрофічними, розливи сягають 20 верст (верста = 1,067 км. — **М. Я.**) і річка входить у береги подекуди аж в липні.

Досі цікавими й актуальними видаються пояснення Жилінського цього грізного явища: це неодночасне скресання Прип'яті та її правих (південних) притоків і, як наслідок, утворення льодових заторів; повільна течія; будівництво на річці мельничних загат і заколів для рибальства; замулення русла.

Від часу написання цієї доповідної минуло понад 110 років. Однак ситуація на Прип'яті на краще не змінилася. Скоріше, навпаки. Ще у повоєнний період річки Прип'ять і її притока Стохід у Любешівському районі були судноплавні. А сам райцентр вважався портовим містом. До Любешова ходили катери і баржі з Пінська. Згодом у цей край проклали хороші шляхи і потреба в річковому флоті відпала. І річки втратили свого господаря, який дбав про русла, прочищав їх. Прип'ять і Стохід почали поволі заростати рослинністю, на обох з'явилися бракон'єрські «гідротехнічні споруди», так звані гатки. Сьогодні тут у багатьох місцях не те, що теплохід, звичайний моторний човен не пройде.

Показові в цьому плані дані, наведені мені в обласному управлінні водного господарства: якщо в 1953 році на водному посту Любязь, що на річці Прип'ять, за рівня води 300 сантиметрів над нулем графіка її витрати становили 55,7 м3/сек., то в 1998 році за цього ж рівня — лише 12,6 м3/сек. Тобто спостерігається картина, яку ми можемо промоделювати у своїй квартирі, перекривши отвір у зливний раковині в декілька разів, не зменшуючи при цьому струмені води в крані. Схожа ситуація, але в масштабах величезного регіону, спостерігається уже впродовж багатьох років.

Зростає середня затопленість заплави. А повінь, яка розпочалася в серпні 1997 року, тривала безперервно майже два роки. Територія інтенсивно заболочується.

— Основна причина цього, — каже начальник облводгоспу Юрій Бахмачук, — недостатня пропускна спроможність самого русла. Річки, як і все в природі, старіють. Старіє і наша Прип'ять. І ми їй дуже «допомагаємо» в цьому. Маю на увазі і забір води у збудований ще 1848 року Дніп-

АКТУАЛЬНО

Возвеличуймо розум

Розбудова економічного потенціалу країни, духовне формування й зростання суспільства передусім залежать від об'єднання зусиль інтелектуальної еліти. Її представники з усієї Херсонщини зібралися нещодавно в обласному центрі на першу, установчу конференцію, де вирішили створити осередок Всеукраїнського громадського об'єднання «Інтелектуальний форум України». Представники освіти й науки, майстри пензля і слова, вчені та практики, усі ті, кого називають інтелектом нації, відгукнулися на заклик учасників Інтелектуального форуму, що відбувся у лютому в столиці України з ініціативи громадської організації Фонд інтелектуальної співпраці «Україна—XXI століття». У роботі конференції взяли участь члени організаційного комітету Інтелектуального форуму, що прибули з Києва на чолі з головою фонду «Україна—XXI століття», народним депутатом ***Богданом ГУБСЬКИМ.***

— Інтелект — це багатство нашого часу. Це ресурс суспільства, який є рушійною силою, здатною забезпечити прогрес і добробут, — зазначив у своїй доповіді депутат ВР. — Прокладати шлях, іти в перших лавах судилося інтелігенції.

Ці думки підтримали й розвинули всі учасники обговорення доповіді. Серед них: Володимир Сніговий, доктор сільськогосподарських наук, директор Інституту землеробства Півдня, Валерій Черниш, директор Херсонського судноремонтного заводу, Леонід Ремига, головний лікар лікарні Комсомольського району, Дмитро Моторний, двічі Герой Соціалістичної Праці, Герой України, директор господарства «Зоря» Білозерського району, інші. Тривогою за день нинішній і сподіванням на кращі часи в житті аграрного краю були пройняті їхні виступи.

Одностайно схвалили учасники конференції звернення: до земляків — про об'єднання зусиль, спрямованих на відродження рідного краю, та до уряду — про виділення коштів, обіцяних на підтримку потерпілим від негоди хліборобам. До столиці з проханням про допомогу вирішили надіслати й листа мешканців будинку № 17 по проспекту Будівельників у Херсоні. Люди прийшли пікетувати високе зібрання (чим домоглися виступу з трибуни), щоб привернути увагу до болючої проблеми — вже кілька років вони проживають в аварійному будинку так званої гнучкої конструкції, а надії на краще житло все нема...

— Стратегічний зміст економічного й соціального розвитку сучасного суспільства визначає інтелектуальна діяльність. Стрімке зростання вартості об'єктів інтелектуальної власності робить продукт розумової діяльності значним капіталом. На жаль, присутність на цьому «ринку» херсонських представників досить слабка, — зазначив народний депутат від Херсона, кандидат технічних наук Володимир Демьохін, якого делегати одностайно обрали головою обласної організації ВО «Інтелектуальний форум». — Відтак, активізувати роботу, знайти шляхи розв'язання проблеми зможемо, згуртувавши інтелект у заснованій організації. І головним завданням найближчого часу є створення законодавчих умов для реалізації інноваційного підходу в усіх напрямах діяльності суспільства.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Ліквідатори

Початок моєї розповіді схожий на детектив. Кінець — на трагедію. З прологом, кульмінацією і розв'язкою, яка триває понад рік. І на очах у сотень і тисяч «глядачів».

Ріжуть!

На території Костянтинівського чавуноливарного заводу автора цих рядків не пропустили. У той момент, коли я телефонувала до начальника охорони, на прохідній з'явилися двоє робітників. «Різальники прийшли», — доповів вахтер. Різальник — найзатребуваніша нині спеціальність на колишньому металургійному підприємстві. На брухт ріжеться все, що дзвенить. Навіть на місці каупера доменної печі зяє красномовна дірка. І теперішні господарі заводу, схоже, зовсім не зацікавлені афішувати свою бурхливу діяльність. Масштаби якої, втім, не сховаєш за воротами.

Із добровільним гідом із числа колишніх робітників ми йдемо вздовж паркана заводу. На території то тут, то там зустрічаються купи зваляних металоконструкцій. В одному місці добре видно, як між цехами їде жовтий легковик. За ним суне вантажівка. Обидві машини зупиняються, водії виходять і господар легковика дає інструкції водієві вантажівки. Потім робить дзвінок по мобільному телефону, і за хвилину на майданчику з'являється підйомний кран. Повний комплект для роботи з метобрухтом. Робимо кілька промовистих фотознімків. Ось і все, що хотілося побачити на власні очі.

«Угрохали» завод, то хоч із людьми розрахуйтеся...»

Досвід доведення до банкрутства Костянтинівського чавуноливарного повчальний і, на жаль, типовий. Керівники підприємства взяли кредит у банку на суму 2,2 мільйона гривень, заставивши всі основні фонди. Гроші не повернули, і тоді майно заводу перейшло до рук банківської установи. А вже у банку його придбала така собі фірма «Спецторгпостачання». Отже, на момент банкрутства в металургійного підприємства не залишилося «за душею» практично нічого. Колишні працівники почуваються ошуканими. «Хто і як довів завод до того, що коли почалася ліквідація, залишилися лише шафи, стільці 20-річної давності і будівлі бельгійської забудови, які нікому не потрібні?» — запитують люди в колективних листах, адресованих в усі інстанції — від Генерального прокуратури до Уповноваженого з прав людини.

Наталія Єсипова:

— Так, завод не існує, але ж ми живі люди. Ми віддавали своє здоров'я, сили, працювали не складаючи рук. Нам весь час казали: потерпіть, ось розкрутимося і будуть гроші. А тут навіть одноразову допомогу під час звільнення не виплатили, хоча це першочергове. У нас із чоловіком на двох 16 тисяч гривень боргу. Дочці треба робити операцію на очах, вона школярка, в одинадцятому класі учиться. Як би нам знадобилися ті гроші!

Анатолій Сєрих:

— Я працював горновим доменного цеху. Звільнився за два місяці до скорочення, тому що чекати не міг. Дружину двічі оперували в онкології, а це — гроші, гроші, гроші. Стою як безробітний на обліку в центрі зайнятості. Роботи за моїм фахом немає. Живу невідомо як. Хто запропонує яку роботу, ту й виконую. Починаючи від кладки цегли і закінчуючи підмітанням. Руки є, але жити так... Ну півроку, рік ще можна, а далі?

Вже третій рік ми б'ємося за наші гроші. Рік виповнився, як ліквідатора призначили. Жодної копійки ніхто з нас не отримав! І важко підрахувати, скільки за цей рік із заводу було вивезено вагонів з майном. Шлаковозний ківш вагою 30 тонн із 15 тоннами металу оцінювали в 1 гривню 38 копійок. І це тоді, коли металобрухт у місті коштує 30 копійок за кілограм. За місяць відвантажується 15—20 вагонів з металом. Ніхто не знає напевно, скільки було вивезено, на яку суму. Тому що ці документи нині не дають.

Володимир Хало:

— Я на заводі пропрацював 46 з половиною років. У мене теж великі борги у зарплаті, 8 тисяч 200 гривень. Але я отримую пенсію, мені легше. Одна пенсія у нас із дружиною йде на ліки, друга — на життя. А сьогодні мені пред'являють папери із тепломережі, мовляв, будемо описувати ваше майно. Що, старі шафи прийдуть описувати? Хоч би із мого боргу ліквідатор перерахував, але він цього не робить. Вважаю, банкрутом завод зроблено навмисне. Ще коли працювали, у нас у доменному цеху масово цупили феромарганець. Приходили вночі бригади по 40 осіб, горнові по кутках ховалися, щоб не стукнув хто по голові...

Віктор Шевченко:

— Принизили людей і скривдили. Хто їм дозволив так? А, видно, хтось дозволив. Ну вже «угрохали» завод, але ж ви хоч із людьми розрахуйтеся. І не думають. Ми, колектив, звикли довіряти. Нас заколисували обіцянками. А ми також могли стати на воротах, організувати протест. Чи контору блокувати. Але ж цього не робили, вірили! А нас просто обдурили.

Цитата. *«У нашій організації понад дві тисячі пенсіонерів-ветеранів. Раніше нам допомагав завод. Вже не кажу про матеріальні блага. Але принаймні кожен пенсіонер був упевнений: коли він помре, його рідні прийдуть на завод, їм дадуть машину, труну, викопають могилу і допоможуть поховати. Коли завод збанкрутів, старим немає куди податися навіть із таким мізерним проханням»* (**Микола Федоренко,** голова ради ветеранів заводу).

Зарплата — у другу чергу

То хто вони, ліквідатори Костянтинівського чавуноливарного заводу? Перша була Ольга Владімірова, її наступником став Олексій Мерник. Колишні робітники заводу стверджують, що зустріти на заводі ліквідатора (тобто першу особу підприємства) — велика удача. Принаймні авторові цих рядків не пощастило побачити в Костянтинівці ані ліквідатора, ані його представника (який начебто мусить сидіти в одному із кабінетів). Очевидно, господарі підприємства, точніше, того, що від нього залишилося, ефективно керують ліквідацією на відстані. На 17 листопада були призначені торги з продажу майна КЧЗ.

— Якщо реалізувати все, що виставлено, ані копійки не впускаючи, виручка становитиме 1 мільйон 650 тисяч гривень. А заборгованість у зарплаті — 4,9 мільйона гривень. І продавати більше нема чого, — каже голова профкому Костянти-

■ ■ ■

Для довідки. **Кілька років тому на місці колишнього Костянтинівського металургійного заводу імені Фрунзе утворилися два підприємства — ВАТ «Костянтинівський металургійний завод» і ЗАТ «Костянтинівський чавуноливарний завод». Проте налагодити роботу останнього його новим господарям — донецькій фірмі «Радон» — так і не вдалося. У листопаді 2002 року Костянтинівський чавуноливарний оголошено банкрутом. На заводі призначено ліквідатора. Ані вихідну допомогу, ані зарплату за багато місяців колишні металурги не отримали досі. Сума заборгованості досягла майже п'яти мільйонів гривень.**

■

Прип'яті русло?

ро-Бузький канал, і загати наших рибаків. Завдяки «старанням» останніх сповільнюється і так майже непомітна течія, підвішені у воді домішки випадають в осад, русло заростає, замулюється.

Стосовно каналу, то щороку для його підживлення з Прип'яті відбирається понад 100 мільйонів кубометрів води. Завдяки їй забезпечуються шлюзування кораблів через великий європейський вододіл дванадцятьма шлюзами з ріки Піни в Муховець. Так ось попри нашу заборону білоруси здійснюють водозабір навіть у межень (період низького рівня води в річці. — **М. Я.**). Це роблять навіть тоді, коли водоносність Прип'яті менша за 1м³/сек.

У засушливі роки буває, що нижче розташованого в селі Почапи Вижівського водозабору ріка пересихає. Русло там так замулене, що його практично вже нема. А за сто кілометрів від витоку Прип'ять місцями можна переступити, не замочивши ніг. Тож ідеться фактично вже не про оздоровлення, а про відновлення річки на ділянці від села Почапи до кордону з Рівненською областю. Така проблема стоїть і перед рівненчанами.

Підраховано, що лише повінь 1999 року завдала Волинській області збитків на 19 мільйонів гривень. А якої шкоди завдала вона екології краю і не лише його? Так, тільки в Ратнівському районі тоді було підтоплено 1350 садиб, 3288 шахтних колодязів, два кладовища.

Тож проблема оздоровлення Прип'яті має загальнодержавне значення. На жаль, вирішується вона вкрай повільно. Яка ж ситуація на Прип'яті нині?

Волинський облводгосп власними силами розчищає русла. Ця робота схожа на хірургічну операцію, бо проводять її здебільшого на заповідних територіях. Але за нинішнього рівня фінансування (цього року виділено лише два мільйони гривень, торік — жодної копійки), вона розтягнеться на десятиліття. А чи дозволить природа нам так довго чекати?

Фахівці вважають, що екологічна і гідрологічна ситуація, яка склалася в басейні річки Прип'ять на території Волинської області, близька до катастрофічної. Між іншим, за своєю водністю повінь 1999 року була такою, яка трапляється тут раз на три роки. Є за водністю і значно більші, що бувають тут раз на десятиріччя. Важко уявити, які наслідки матиме вона, коли вже весною 1999-го на водомірних постах Річиця і Любязь було перекрито максимуми рівнів за весь період спостережень. Згадайте наведений вище приклад з перекритим водозливом раковини при відкритому повністю водопровідному крані. Тільки заливатиметься вже не чиясь квартира, а тисячі квадратних кілометрів лісів, сільгоспугідь, сотні населених пунктів.

Тож хто відкриє дорогу водам Прип'яті у Чорне море, куди вона текла із прадавніх часів? Невже нам байдуже, що гине одна з найбільших річок України, разом отруюючи і нашу гордість — Дніпро?! Необхідно прийняти державну програму порятунку Прип'яті. Робити це потрібно вже сьогодні, бо завтра може бути пізно.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На знімку: повінь 1999 року в селищі Ратне.







нівського металургійного заводу Георгій Радченко.

За словами профспілкового ватажка, сам закон про банкрутство (повна назва — «Про відновлення платоспроможності боржника і визнання його банкрутом») недосконалий: виплата заборгованості у зарплаті трудовому колективу — завжди у другу чергу. І «черга» ця, як правило, не доходить. Прокуратура Костянтинівки, яка перевіряла колективну скаргу колишніх працівників заводу, не вбачає криміналу в тому, що основні фонди підприємства перейшли спочатку до банку, а потім до ТОВ «Спецторгпостачання». Але вчорашні металурги не погоджуються з тим, що майно, набуте десятиліттями, нині розпродається за безцінь і ріжеться на брухт.

— Компетентні органи повинні розібратися з цим питанням. Всю інформацію, яку ми маємо, взяти і перевірити обов'язково. Якщо тепер до нас не прислухаються, наступний завод очікує те саме. Так тривати далі не може, «ляжуть» усі заводи, — каже Анатолій Сєрих.

Цитата. *«Якщо Мєрнік гадає, що прийшов на це засідання за орденом, він глибоко помиляється. За його діяльність можна вручити лише наручники»* (голова Донецької обласної державної адміністрації **Анатолій Близнюк**, на засіданні із проблем виплати заборгованості у зарплаті на підприємствах області).

80 відсотків банкрутств — штучні

Неодноразові спроби зв'язатися з ліквідатором Олексієм Мєрніком у Донецьку не увінчалися успіхом: телефон не відповідав. Міський голова Костянтинівки Володимир Ракітін каже, що вперше за три місяці побачив ліквідатора на нараді в обласній держадміністрації, куди Мєрніка запросили для звіту стосовно Костянтинівського чавуноливарного заводу. «Голос України» готовий проінформувати читачів про позицію теперішніх керівників заводу, якщо вони вважатимуть за потрібне її викласти. А ось як коментує ситуацію міський голова:

— Я вважаю, що процедура остаточного банкрутства має проходити у суворій відповідності із законом про банкрутство. В тісному зв'язку із законом про місцеве самоврядування. Спочатку був призначений один ліквідатор, потім інший. Люди не бачать їх, ідуть до мене як міського голови. Ставлять запитання. Якщо ліквідується підприємство, треба, щоб цим хтось займався.

Далі. Відповідно до закону потрібно провести оцінку основних засобів. Залучити аудиторську фірму, яка перевірить, підтвердить. Потім — будь ласка, збирайте раду кредиторів, передавайте на біржу і відповідно визначайтеся. В законі чітко визначено пріоритети: насамперед гроші йдуть на утримання апарату ліквідатора і на всі роботи, які вони проводять, а потім — на заробітну плату. Але вони цього не роблять. Тим часом із заводу вивозять верстати, навіть тепловози. Куди, що — невідомо. Триває «бєспрєдєл». Як міський голова, я звернувся до прокуратури з проханням дати оцінку. Гадаю, відповідь отримаю.

Час запитувати з ліквідаторів за ту роботу, яку вони проводять. Вони повинні контактувати з міською владою. Особливість нашого міста в тому, що із 28 підприємств 10 перебувають у стадії ліквідації. Два вже не працюють — «Стромінком» і меблева фабрика. На першому підприємстві ліквідатор Миронов нічого не довів до кінця, розпродав усе, документи до архіву не здав, люди тепер ходять, шукають. І ось знову його призначають ліквідатором, тепер уже на склозаводі. Я писав листа до управління з питань банкрутства саме стосовно Миронова. Відповідають: можливо, ми позбавимо його ліцензії. Але ж як ви допускаєте його на підприємство, він знову дров наламає!

На одній із нарад в обласній держадміністрації пролунала думка про те, що 80 відсотків справ про банкрутство підприємств в області — створено штучно. Як повідомляла прес-служба обласної держадміністрації, склалася тенденція, коли справа про банкрутство порушується... на вимогу керівників підприємств. І трапляється це в умовах, коли відсутня система контролю за борговими зобов'язаннями суб'єктів підприємницької діяльності до початку процедури банкрутства, під час її проведення і після завершення.

Заступник голови Донецької обласної державної адміністрації Володимир Логвиненко відзначив у розмові з кореспондентом «Голосу України», що заборгованість у заробітній платі на підприємствах, які перебувають у стані банкрутства, — близько 130 мільйонів гривень. «Із них майже 90 мільйонів гривень ми вважаємо, коректно кажучи, достатньо проблематичними», — сказав заступник голови. Серед цих «проблематичних» (чи безнадійних?) і п'ять мільйонів працівників Костянтинівського чавуноливарного. Хто відповість за це?

Голова ради ветеранів заводу поскаржився на те, що нині пенсіонера і поховати нікому. Якщо продовжити аналогію, то в нашій країні «поховати» по-християнськи не в змозі ціле підприємство. І не одне. Мабуть, символічно, що головну цінність на колишньому металургійному заводі становить брухт. Ну, а люди... Вони — у другу чергу.

Ліна КУЩ.

На знімках: колись тут гартувалася сталь. Тепер головна цінність — брухт; а на місці каупера доменної печі тепер порожнеча.

■ ■ ■

Для довідки. **Заборгованість у заробітній платі в Донецькій області на 1 жовтня 2003 року становила 639 мільйонів гривень. Нинішнього невчасно отримують зарплату 225 тисяч мешканців області. Найбільше зростання заборгованості з початку року спостерігається в Макіївці (на 13 мільйонів гривень), Донецьку (на 9 мільйонів гривень), Горлівці (на 5 мільйонів гривень), Добропіллі (на 4 мільйони гривень) і Костянтинівці (на 1,5 мільйона гривень).**

■

ЮРИДИЧНА КЛІНІКА

Залишайтеся з «Голосом»

Ми продовжуємо публікувати відповіді на запитання наших читачів, які звертаються по допомогу до юридичної клініки редакції. Якщо ви бажаєте отримати юридичну консультацію, то своє запитання можна поставити, завітавши до редакції (вул. Нестерова, 4, к. 113) кожного понеділка, середи та п'ятниці з 10.00 до 13.00 або написавши листа на адресу редакції, обов'язково зробивши помітку «юридична клініка» на конверті.

Більше часу на навчання

Мій онук, студент заочної форми навчання, вивчає акторське мистецтво та працює в театрі. Поєднувати роботу з навчанням досить складно, особливо під час заліків та іспитів. Хотілося б дізнатися, чи передбачені додаткові відпустки для акторів?

Ганна ТИХОНЮК.

Калинівка.
Вінницької області.

Постановою Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку, тривалості та умов надання щорічних відпусток працівникам, які навчаються у вищих навчальних закладах за вечірньою та заочною формами навчання, де навчальний процес має свої особливості» від 28.06.1997 року встановлено, що для студентів, які навчаються за напрямами театральне мистецтво (акторське мистецтво, режисура, хореографія, сценографія) щорічно надаються відпустки по 20 календарних днів із збереженням заробітної плати та по 10 календарних днів без збереження заробітної плати. Також для студентів, які поєднують роботу з навчанням, передбачені відпустки відповідно до ст.15 Закону України «Про відпустки». Вони надаються на період настановних занять, виконання лабораторних робіт, складання заліків та іспитів, державних іспитів чи підготовки та захисту дипломного проекту.

Лікарняний для мами

Нині я перебуваю у відпустці по догляду за дитиною. Виховую дочку, якій нещодавно виповнилося два роки. Але, на жаль, у зв'язку з хворобою два тижні довелося провести у лікарні. Хотілося б дізнатися, чи повинні оплатити такий листок непрацездатності по догляду за дитиною за місцем моєї роботи?

Олександра ЛЕОНЕНКО.

Лубни.

Питання оплати листка непрацездатності визначено ст.35 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням» від 18.01.2001 року. Зокрема, зазначено, що у разі захворювання матері або іншої особи, яка фактично здійснює догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку, їй надається допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю з першого дня за весь період захворювання, тобто лікарняний вам оплатять. Розмір його оплати залежить від страхового стажу працівника, тобто періоду, протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню і за який сплачувала страхові внески, і може становити від 60 до 100 відсотків середньої заробітної плати.

Відповідно до п.3.13 Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян від 13.11.2001 року для отримання такої допомоги вам потрібно надати адміністрації підприємства листок непрацездатності, що видається лікарем-педіатром та засвідчує захворювання матері, яка здійснює догляд за дитиною віком до трьох років.

Під власним дахом з телефоном

Я прописана у квартирі, де крім мене зараз проживає мій син зі своєю сім'єю. Отож деякий час я вирішила пожити у власному приватному будинку за містом. Але я чула, що через відсутність прописки можуть зняти телефон. Чи це правда?

Марія СОБКО.

Чернігів.

Відповідно до Інструкції про порядок обліку та розгляду заяв на надання послуг місцевого телефонного зв'язку від 12.12.1997 року, щоб укласти договір про встановлення, перевстановлення або ж переоформлення квартирного телефону справді необхідна наявність у паспорті відмітки про реєстрацію постійного місця проживання за відповідною адресою. Але під час встановлення телефонів на дачах, у приватних будинках та приватизованих квартирах, де заявники проживають без реєстрації, необхідні лише документи, які підтверджують право власності на житло, в якому вони проживають. Якщо телефон уже встановлено та оформлено на вас, то немає підстав для хвилювання. Будинок належить вам на праві приватної власності, тому ви можете проживати в ньому та користуватися телефоном без реєстрації місця проживання. Підстав для зняття телефону немає.

Марина ГОТЕНКО.



Комбайн як символ національної

Без власної зернозбиральної техніки завалити світ хлібом не

ОСІБНА ДУМКА

Здається, на зернозбиральному комбайнові схибнулася ціла нація. Українська. От не можна українській нації без власного зернозбирального комбайна, і край. Тому що в неї, в нації, — найчорніші у світі чорноземи, тому що вона, нація, хліборобською вродилася, карма в неї така, циганка так наворожила, що бути цій нації гречкосіями і свинопасами. Іншим, менш щасливим, націям випала карта бути кому — шевцями, кому — ковалями, кому — грамотіями-книжниками. А нам од краю й до краю дісталися від долі чорноземи, щоб орати й сіяти, сіяти й орати. Щоб потім завалити хлібом Європу і світ. Для чого нам потрібно завалювати світ хлібом, який нам, власне, з цього зиск — цим питанням публіка поки що особливо не переймалася, так само, як і тим, котре з тисяч сіл і в який саме спосіб відроджуватимемо. Відродити — означає повернути чи відтворити попередній вигляд. То який вигляд має набути кожне українське село: 60-х років попереднього століття? 30-х років? Початку минулого століття? Чи, може, княжих часів або козацької доби? Чому я запитую про це саме в цьому контексті? Тому що реалізувати обидві ідеї — відродження українського села і завалювання хлібом світу — не вийде без зернозбирального комбайна, і якийсь там «Дір» чи «Клаас» для цього не годяться, треба тільки національний, вітчизняний або хоча б «отечественный».

Постановили: буде багато і найкращих у світі

Державні мужі в супрязі з поважними вченими час від часу заявляють про намір наробити багато цих самих зернозбиральних комбайнів. Років сім тому, порадившися та поклацавши рахівницями, уклали «Програму виробництва технологічних комплексів машин і обладнання для агропромислового комплексу на 1998 — 2005 роки». Як сказано в преамбулі, «Програму трансформовано відповідно до основних положень «Національної програми сільськогосподарського виробництва і відродження села до 2005 року». Позаяк такі програми дорого обходяться державі й від початку вони приречені на повний провал, не зайве пригадати, про що там ішлося.

Так-от, технологічну потребу в комбайнах різних моделей визначили тоді в 61500 штук. Тобто таку їх кількість мали виготовити до 2005 року. Серед них — «Лан-М» — 5000, КЗСР — 1000, «Лан-Р» — 5000, «Славутич» — 30 000, «Лан» — 20 000, «Фермер» — 500. Зрозуміло, все це мали бути комбайни кращі від будь-яких імпортних аналогів.

Усі ці плани лопнули, мов мильні бульки, ніхто навіть не помітив. Але, все-таки, чи могло бути інакше? Щоб відповісти на це запитання, варто все ж озирнутися, так би мовити, на фахові й методичні засади авторів того запаморочливого державного проекту. Для прикладу наведу один уривок зі стор. 51: «В Україні працювало близько 800 комбайнів «Сампо» (переважно «Сампо-500»). Зараз залишилось менше 350. Для їх підтримки був налагоджений випуск варіаторів і деяких інших запчастин, але це не може надовго забезпечити їх роботу: через два-три роки країна залишиться без основної машини. За оцінками, вартість комбайна «Сампо-500» на порядок вище ніж майбутнього вітчизняного, не кажучи вже про вартість запчастин, необхідних для його експлуатації (про комбайни аналогічного призначення фірм «Хеге» та «Вальтер і Вінтерштайгер» не йдеться: їх вартість в 30—50 разів вища, ніж оцінювана вартість вітчизняного комбайна, не кажучи про те, що вони мають ті самі недоліки, що і «Сампо-500»). Тому вважаємо достатньо обгрунтованим залученням до державної програми селекційно-насінницького комбайна КСС-1,8, у зв'язку з чим з'являється можливість створити конкурентоспроможну машину (завдяки оснащенню машини всіма передбаченими пристроями) і на ринку близького зарубіжжя, і на світовому». Прошу вибачення в читача за предовгу й занудну цитату, а також дякую за те, що дочитав її до кінця. Здавалося б, тут можна сказати «коментарі зайві», перевести дух і перейти до нормальної розмови. Але! Окрім підписів 200 авторів, які працювали над цією програмою (звичайно, усі при посадах і вчених ступенях, є й академіки), на ній стоять печатки Міністерства промислової політики, Міністерства сільського господарства, Академії аграрних наук і ще сімох установ і відомств з відповідними підписами. Отже, це не просто якась стаття, а документ, що свідчить про стиль і рівень нашого державного мислення, нашої науки, не тільки, звичайно, аграрної. То це раз вчитаймося уважніше в зміст цього документа, який нації треба було виконувати. Звертаю увагу тільки на відверті «ляпи». Якщо йдеться про 30—50-кратну різницю в ціні, то це вже привід не згадувати прості арифметичні правила, а запитати сусідів, чи в нас усі дома чи, може, хтось загуляв? Крім того, маю вдосталь достеменних документів, що сучасні імпортні зернозбиральні комбайни не тільки чимало можуть, а й реально кожен із них скошує й обмолочує збіжжя з 1000—3000 гектарів за сезон. То навіщо планувати так багато кращих? В Україні під зерновими зайнято близько 13 мільйонів гектарів. Тобто робота буде приблизно для 15—20 тисяч комбайнів. (Є різні поля, і запас потрібний).

Мені доводилося бувати на заводах «Джон Дір» і «Клаас», де виробляють зернозбиральні комбайни. Так-от, вони зовсім не продукують комбайнів на склад, тобто навмання, наслухавшись розмов про те, скільки й де їх потрібно, а працюють лише на попереднє оплачене замовлення. Українські аграрно-промислові стратеги, навпаки, вважають, що головне — це наробити комбайнів, а потім їх хто-небудь та купить.

І ще раз за рибу гроші

Комбайнова тема час від часу вигулькує на шпальтах українських газет. Ось, наприклад, головна наша селянська газета нещодавно надрукувала статтю «Славутич відірвався від іноземців», де розповіла, що **«десять років тому українські творці космічної техніки отримали державне замовлення: створити перший вітчизняний зернозбиральний комбайн. І вже через двоє жнив у цехах ВАТ «Херсонські комбайни» з'явився степовий корабель, якому судилося скласти гідну конкуренцію ринковим старожилам «Сампо», «Джонам Дірам», «Кейсам» і близьким українському хліборобові «Донам» та «Нивам».** Фактів на підтвердження того, що український комбайн — найкращий у світі, — хоч греблю гати. Схвальних відгуків (факсом і листами) виробникам комбайнів надійшло дуже багато, а ті вже по щирості поділилися з кореспондентом. Ось один із директорів пише: «Жнивували вони («Славутичі») поруч із «Джонами Дірами» і «Домінаторами». Одразу скажу: «іноземці» в наших умовах (полеглі, подекуди забур'янені хліба) програли «українцям». Перші взагалі забивалися. Відставали зарубіжні комбайни і в більш-менш сприятливих для збирання умовах».

Інший голова фермерського господарства розповів про те, як «Джонам» носа втерли: «Торік з моїм сусідом об заклад побилися, який із комбайнів першим намолотить 1000 тонн зерна. Врожайність тоді була близько 40 центнерів ранніх зернових з гектара. Поставили у загінку два «Кейси», «Джона Діра» та «Славутича». І український комбайн переміг з великим відривом! У районі «Славутич» теж став першим».

Лишається хіба пошкодувати, що Мінагрополітики з Українською академією аграрних наук досі лишаються осторонь такої важливої справи, як оцінка техніко-економічних характеристик різних комбайнів, яких, до речі, у світі не так уже й багато. А якби ті фермери не побилися були об заклад, то й досі ми з вами, шановні читачі, вкупі з нашими міністрами та академіками так і не знали б, який комбайн чого вартує в полі. З інших господарств, наприклад, ще повідомляють: «механізатори відзначають переваги вітчизняних

ТАЛАНТИ



Фото автора.

Грайте, троїсті музики!

Жодне свято у Богодухівці не обходиться без троїстих музик. Чи то в кого хрестини, чи весілля, чи входини в нову хату — йдуть кликати Івана та Любов Городничих, «музичне подружжя». А вже вони гукають своїх напарників — Володимира Бережного, Віктора Онищенка та Бориса Заману. Всі чоловіки виграють на гармоніях, а Любов Максимівна — на бубні. Та так вибиває, що й найстаріші односельці не втримуються і йдуть «подрібоіти» польки...

— Де я вивчилася «на бубоніста»? — перепитала усміхнена бідова жінка. — Жила у Богодухівці баба Параска. Замолоду краще від неї ніхто не міг у нашому і в навколишніх селах вигравати на бубні. Вона сама вибивала, співала ще й пританцьовувала. У неї я й переймала вміння.

Сільський голова — Марія Мохнар — додала, що коли в будинку культури стане тепло, то до нього знову потягнуться люди. І молодь також. Утім, і тепер, підігрівши трохи підручними засобами залу, сільські артисти збираються на репетиції. Бо незабаром розпочнеться традиційний різдвяний фестиваль народної творчості Чорнобаївського району. І, звичайно, родзинкою програми і в селі, і в районі на заключному концерті фестивалю будуть троїсті музики Городничих. Нещодавно Любов Максимівна сама зробила собі нового бубна, і він «говорить», виграє дзвінчками на всю вулицю! Не вірите — прийдіть до Богодухівки і почуєте.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Куди поділися буряки?..

ПИТАННЯ РУБА

Уже наступного року може відбутися зміна лідера у виробництві цукру.

Нинішній сезон цукроваріння Вінниччина, як і торік, завершила з найкращим у державі показником: 186,7 тисячі тонн солодких кристалів зійшло з конвеєрів. Утім, навіть прості арифметичні підрахунки показують: цукру мало бути більше. «Цукровий Донбас» міг видати нагора 190—200 тисяч тонн солодкої продукції. Для цього, стверджують фахівці, були всі передумови...

Ні в полі, ні на заводі

Таких сприятливих природних умов для вирощування цукристих, як цьогорічні, на Вінниччині давно не було. Погода, на диво, дала можливість буряківникам повною мірою проявити своє вміння: від сівби і до збирання здебільшого небо було милостиве до них. Дощі, які налякали селян на початку вересня, коли розпочалося копання коренів, невдовзі припинилися. Далі настали справді золоті дні й тривали доти, доки з поля не було вивезено останнього коріння. Фахівці з певністю кажуть: цього року під снігом не сховано жодного бурякового гектара. Торік таких було понад 10 тисяч(!).

Цукрових буряків зібрано 1 мільйон 900 тисяч тонн — на 200 тисяч тонн більше, ніж торік. Показник цукристості також виявився кращим. Тому й вихід цукру становить 11,8 відсотка проти 10 відсотків у 2002 році.

22 цукроварні, що працювали нинішнього року, допустили лише 100 завододіб простоїв (проти 680 минулого сезону), і готові були переробити більшу кількість сировини, але її не було... Чому? Адже під посіви цукристих, за статистикою, відведено 105 тисяч гектарів. Мінімальна врожайність коренів на круг становила 215 центнерів. Неважко підрахувати: сировини мали б отримати не 1900 тисяч тонн. Якщо буряків нема ні в полі, ні на заводі, то де вони?..

Один пишемо, два беремо до уваги

Саме гарна погода вивела на чисту воду окремих господарників, які, м'яко кажучи, не в ладах із арифметикою. Дехто з фахівців, зайнятих у цукровій галузі, не приховує: приписки бурякових площ стали типовим явищем у «Цукровому Донбасі». Ніхто особливо в це не вникав уже тому, що область із року в рік виробляла цукру більше, ніж інші регіони. Як то кажуть, переможців не судять.

Мимоволі постає запитання: чому подекуди на місцях вдаються до подібних маніпуляцій? Здавалося б, невигідно вирощувати цукристі — не вирощуй, засівай натомість зернові, висаджуй овочі. Хоча споконвіку тут вирощували буряки — природні і кліматичні умови сприятливі. Це підтверджують уже підзабуті показники. Рекордний один із сезонів початку 80-х років: тоді виробили 2 мільйони тонн цукру. Бурякопереробна галузь була і залишається стратегічною для регіону. Цукор — товар ходовий. Тому питання його виробництва — під постійним контролем обласної влади. «Згори» рекомендують не зменшувати площі під корінцями. «Внизу» доповідають: не зменшуємо. А на ділі... За словами одного із моїх співрозмовників, насправді у нинішньому році бурякова площа в області становила приблизно 70—80 тисяч гектарів, а не 105 тисяч, як це зафіксовано у статистичних даних. До слова сказати, «звуження» бурякових площ помітно навіть за офіційною статистикою: ще

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Динаміка площ посіву і збирання, урожайність цукрових буряків в Україні за період з 1980 р. по 2003 р.

Роки	Врожайність, ц/га	Площа, тис. га	
		посіву	до збирання
1980	274	1774,1	1775,2*
1981	211	1762,9	1741,8
1982	245	1753,4	1727,4
1983	261	1727,5	1701,7
1984	293	1701,6	1678,4
1985	266	1656,5	1641,0
1986	230	1638,9	1631,6
1987	258	1668,0	1666,4
1988	253	1664,7	1661,5
1989	316	1640,2	1636,6
1990	275	1600,4	1596,1
1991	233	1549,4	1557,9*
1992	192	1488,9	1498,4*
1993	222	1514,1	1519,4*
1994	192	1460,2	1467,3*
1995	205	1467,7	1448,0
1996	181	1396,7	1260,2
1997	176	1139,9	1004,7
1998	173	1047,4	893,1
1999	156	1042,3	894,8
2000	177	877,0	747,0
2001	183	995,2	863,0
2002	189	932,2	764,5
2003	199	814,1	708,2

***) частину площ цукрових буряків переведено з кормової групи на фабричні.**

ідеї вдасться

машин. Та ж жниварка КМС-6 не пасує перед високими стеблами кукурудзи, дуже рідко залишає після себе качани». Переконливо, чи не правда? Читаєш і уявляєш, як іноземні комбайни, побачивши високу кукурудзу, з переляку розбігаються по кущах, але не українські, бо наші не полохливі вдалися. Хтось тут захоче уточнити: «рідко залишає» — це скільки? Кожен сьомий чи дванадцятий? Мені, наприклад, не раз доводилося спостерігати роботу комбайнів, які зовсім не залишають на полі качанів, але промовчу, щоб не накликати на себе звинувачення у вихвалянні чужої техніки. Забули хіба цього разу в газеті згадати, що творців «Славутича» удостоєно Державних премій, і майже водночас з присудженням держпремій практично на всі вироблені й передані на той час в експлуатацію комбайни було складено акти, також державні, про непридатність машин до роботи, після чого їх вирішили передати учням ПТУ. Тепер ось розпочато нову кампанію з розвитку ідеї національного комбайна. Кажуть, що цей набагато кращий за той, якому присуджено Державну премію. Але якщо цей комбайн такий гарний, то треба, замість того, щоб розповідати про це удома, самим собі, виставляти його на ринок і продавати за такою само ціною, що й «Джони Діри», «Кейси», «Клааси», «Сампо», «Массеї Фергюссони» чи принаймні ті самі «Дони». На жаль, реальність має інший



Колаж автора.

вигляд. Розмови про достоїнства українських комбайнів сприймають не інакше, як з усмішкою, не лише наші близькі сусіди — білоруси та росіяни — а й ті з українських землеробів, які поставили справу на промислову основу, виробляють сільськогосподарську продукцію у великих обсягах і з добрими прибутками.

Чи великі шанси на успіх в експерименту з українським національним комбайном? Світовий ринок (а Україна або мусить визнати його правила гри, або самоізолюватися, що смерті подібно) сільськогосподарської техніки, надто зернозбиральних комбайнів — тісний, насичений, жорсткий і давно поділений. На цьому ринку нині «засвічено» не більш як десять комбайнобудівних фірм. Кожна з них розвинулась і утвердилася на ринку не завдяки рішенню уряду і державній підтримці, а завдяки приватній ініціативі й таланту фундаторів. І в цьому головна, принципова їх відмінність від ідеї українського комбайна. Вищезгаданих виробників техніки зовсім не турбує ідея національного комбайна, вони дбають про інше — виробництво такого комбайна, який можна продати з прибутком на ринку. Національний інтерес тут проглядається в тому, що на підприємствах забезпечують робочі місця, розвивають передові технології й науку, бюджет поповнюється податками (а не навпаки, як практикується в Україні). Більшість із цих компаній давно стали транснаціональними, і самих виробників цієї техніки, і покупців мало обходить питання їх національної належності. Американські трактори й комбайни «Джон Дір» виробляють також і в Німеччині, над їх конструюванням і вдосконаленням працюють також і німецькі інженери. До речі, Франція, одна з провідних країн—виробників збіжжя, зовсім не виробляє зернозбиральних комбайнів, і французів це мало хвилює. У багатьох країнах світу налагоджено виробництво комбайнів, наприклад, в Індії та Китаї. Але це — ліцензійне виробництво, у співпраці і з використанням досвіду і технологій провідних фірм—виробників сільськогосподарської техніки. Повірити, що можна, перемірявши лінійкою машину, створити копію, кращу за оригінал, може тільки безнадійний мрійник. Тут я не натякаю, а прямо вказую на те, як в Україні «переміряли» клаасівського «Домінатора», склепали за цим зразком вітчизняний «Лан», а потім на півсвіту галасували, що український комбайн кращий від зарубіжного аналога.

...Усім нам хочеться, щоб в Україні було більше якісних товарів власного виробництва. Виробляти продукцію на рівні світових стандартів — непросто. І, певне, можемо вже радіти з того, що прекрасних товарів вітчизняного виробництва на ринку дедалі більшає. Але щось не доводилося чути про програми державної підтримки пивоварів, кондитерів, взуттєвиків та інших, а їхня продукція на нашому ринку — вже поза конкуренцією. І якщо комусь хочеться робити комбайни, я перший привітав би таку ініціативу, але ця ініціатива має бути приватна і реалізовуватися без фінансових і моральних втрат для держави. Промисловість, економіка повинні бути джерелом наповнення бюджету, а не приводом для його здоювання.

Микола ДИВАК.



три—чотири роки тому вінничани стверджували, що мають 110—115 тисяч гектарів буряків...

Конкуренти наступають на п'яти

Усе-таки недаремно господарники відхрещуються від буряківництва. Їх підштовхує до цього державна політика у галузі. Протягом останніх років вінничани постійно звертаються до представників найвищої державної влади із листами одного й того змісту: не приймати документи про ввезення в Україну цукру-сирцю. Але їх голос залишається голосом волаючого на буряковому полі. Ніби навмисне вітчизняним виробникам цукру підставляють ніжку. До того ж у найменш сприятливий момент: сирець щоразу завозиться саме напередодні нового сезону цукроваріння. Ціна на солодку продукцію йде донизу. Галузь замість прибутків рахує збитки. Потерпають від того й виробники сировини. З господарствами області деякі цукрозаводи не розрахувалися ще за торішні буряки.

Нарешті цукор почали закуповувати у Державний резерв. У вінничан держава придбала 70 тисяч тонн. Плановано продати у резерв ще 30 тисяч тонн. Щоправда, й тут не все робиться так, як обіцяють чиновники. Спершу цукроварів запевняли, що платитимуть за нього за ціною, встановленою Кабміном — 2 грн. 37 коп. за кілограм. Насправді ж розраховуються по 2,2 гривні. Ще донедавна така сама ціна була на ринку. Тобто «заробити» цукроварам держава все одно не дала можливості. Нині переваги у ціні очевидні, але не дуже відчутні. Якщо у Держрезерв закуповують, як уже зазначалося вище, по 2,2 грн. за кілограм, то на оптовому ринку солодкий «пісок» коштує 2,1—2,12 грн. за кілограм.

Незважаючи на це, оптовикам інколи вигідніше продавати, ніж державі. Бо з Держрезервом значно більше мороки. По-перше, треба ще виграти тендер на реалізацію цукру. Участь у ньому, зрозуміло, не безплатна. Рахунок іде на тисячі гривень. По-друге, доставляти цукор завод має самотужки: замовляти залізничні вагони тощо. По-третє, надзвичайно високі вимоги ставляться до якості цукру: найменші відхилення — і вези цукор назад додому.

Насамкінець ще про один сумний прогноз для «цукрового Донбасу». Фахівці передбачають, що вже наступного року відбудеться зміна лідера у виробництві цукру. Вінничани, схоже, змушені будуть поступитися цукровиробникам Київської області. Кияни вже нині ледь не наздогнали конкурентів, виробивши майже 170 тисяч тонн цукру. До того ж вони домоглися вищої врожайності і мають вищий показник виходу цукру. Як стверджують вінницькі фахівці, у столичній області кращі успіхи в буряківництві.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Анекдот до теми

Радіослухач:

— Чому в магазинах не стало свинини?

Вірменське радіо:

— Усі свині вийшли в люди.

ДОСВІД

Сало: щоб не здалося мало

Сімсот грамів на добу — такого приросту живої ваги свиней домагаються в ЗАТ «Завод гранульованих кормів», що у Дніпропетровську. Це спеціалізоване підприємство виробляло поживні «харчі» для рибних господарств. Та сьогодення змусило розширювати асортимент продукції. Створили власне підсобне свиновідгодівельне підприємство. Взяли в оренду землю, щоб вирощувати зернові культури. Нині завод гранульованих кормів утримує майже тисячне поголів'я свиней елітних порід — за півріччя тварина набирає у вазі 120 кілограмів. Причому за мінімальних витрат кормів на кожен кілограм приросту м'яса і сала.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

ОФІЦІЙНО

Голові Верховної Ради України В. М. ЛИТВИНУ
Прем'єр-міністру України В. Ф. ЯНУКОВИЧУ

ЗВЕРНЕННЯ
Профспілки працівників агропромислового комплексу України

Пенсійна реформа, яку нині запроваджують в Україні, має охопити всі категорії пенсіонерів, забезпечити принципи справедливості, зв'язок розміру пенсії з трудовим стажем та величиною заробітку. Та, на жаль, через недосконале законодавче забезпечення, що не враховує специфіку аграрного сектору, Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» ці принципи для аграрників лише продекларував.

Визначення пенсії за віком для сільськогосподарських працівників за формулою згідно зі ст. 27 вищезгаданого закону з урахуванням даних статистики про середню заробітну плату за 2000—2002 рр. та при стажі 50 років становитиме — 73 грн. (360 грн. х 0,48 х 0,50), де 0,48 — коефіцієнт заробітної плати.

Це нижче мінімальної пенсії за віком, яку встановлено ст. 28 цього самого закону (20 відсотків від середньої зарплати у галузях економіки за 2002 р. становить 75 грн.).

Найбільш болючими у нинішньому законодавстві про пенсійне забезпечення селян є дві проблеми: фінансове забезпечення виплати пенсій та обчислення її розміру.

Виплати пенсії сільським пенсіонерам становлять 5,8 млрд. грн. Від сільських товаровиробників нині до Пенсійного фонду надходить 620 млн. грн. (260 млн. грн. від платників фіксованого податку та 360 млн. грн. від інших суб'єктів сільськогосподарського виробництва).

Сплата страхового тарифу аграрниками на загальних підставах (1,5 млрд. грн.), як це передбачено законодавством з 1. 01. 05 р., не тільки ляже непосильним тягарем на сільськогосподарських товаровиробників, а й не розв'яже фінансову проблему сільських пенсіонерів.

Той факт, що збір внесків на пенсійне страхування на загальних підставах непосильний і для роботодавців, і для фізичних осіб, які працюють в аграрному секторі, визнається у всьому світі. Село не в змозі утримати своїх пенсіонерів (на одного працюючого припадає майже три пенсіонери).

В усіх країнах ЄС пенсіонери аграрної галузі дотуються через фінансування Пенсійного фонду. Росія встановила аграрникам значно нижчі ставки страхових тарифів.

Потрібна нова ідеологія, протекціоністська політика фінансового пенсійного забезпечення аграрників.

Крім того, враховуючи надзвичайно низьку заробітну плату, що становить 50 відсотків від середньої у галузях економіки, неприйнятним є обчислення розміру пенсії за віком згідно зі ст. 27 вищезгаданого Закону, яке прирівнює пенсію сільського ветерана до мінімальної.

Уже вкотре держава порушила принципи справедливості стосовно найнезахищенішого прошарку нашого суспільства, фактично залишивши сільських пенсіонерів поза пенсійною реформою.

У Законі України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», враховуючи особливості аграрного сектору, має бути внесено зміни про фінансове забезпечення пенсійних виплат (нарахування виплат за єдиним тарифом, сплата — за значно нижчим тарифом з компенсацією різниці за рахунок державного фінансування), а також про методики визначення розміру пенсії.

Зважаючи на те, що пенсійне забезпечення селян сьогодні є однією з найгостріших проблем, яка вимагає нагального вирішення, Профспілка працівників АПК від імені двох мільйонів аграрників звертається до вас з проханням в порядку законодавчої ініціативи внести відповідні зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», врахувавши специфіку аграрного сектору, запровадивши принцип справедливості стосовно працюючих у аграрному секторі та шести мільйонів сільських пенсіонерів.

З повагою, голова профспілки Володимир ЧЕПУР.

Від ведучої цього розвороту «Село» Галини Квітки (тел./факс 454-85-76):



Передбачаю шквал емоцій, які викличе матеріал «Комбайн як символ...». Від схвальних «суцільних одобрямсів» до засудливих: «Навіщо перешкоджаєте політиці протекціонізму?!». Останніх хочеться застерегти: ми — горою за вітчизняного виробника, розуміємо, що український комбайн — це додаткові робочі місця, зарплати... Обома руками — за. Але йдеться про інше. Власне кажучи, набридло, що за наші з вами гроші, ті, що ми платимо у вигляді податків, хтось купує черговий «мерседес» для чергової коханки або організовує передвиборчі марафони. Адже не секрет, що окремі статті у держбюджеті закладаються «під себе». І слід би відповідним органам розібратися, скільки з передбачених, приміром, грошей дійсно кинули на справу розвитку вітчизняного машинобудування, а скільки «на ум пішло»? А ми, наразі, закликаємо читачів висловлюватися з вищевикладеної проблеми.

▼

Ще раз про нашу європейську ходу

Казати приємне — це не головне. Головне — казати правду. В даному разі ця правда полягає в тому, що, як і раніше, існує помилкове розуміння проблем: «Схід—Захід», «Росія чи Європа», «Україна—Євросоюз». Так звані проросійські і проєвропейські політики і досі дискутують навколо них, тлумачачи кожну проблему по-своєму, і з купелі разом із водою, як то кажуть, вихлюпується дитина — саме український підхід до цих тем. Зрозуміло, що це хвилює депутатську групу «Європейський вибір» у Верховній Раді.



Не хочу сказати, що в тих дискусіях мало сенсу. Але нерідко під час них втрачають пріоритети і сподівання. Я брав участь у багатьох дискусіях, і в більшості випадків створювалося однакове враження: швидко відходила в минуле риторика, і завжди залишався неприємний осад у вигляді чогось втраченого, недоговореного, викривленого.

Справді, коли проросійські політики говорять про зв'язки України та Росії, то чомусь уперто замовчують тему європейського вибору України, а коли про європейський вибір українців говорять проєвропейські політики, то кажуть переважно про формулу «Україна—Євросоюз» як про ключову стратегію України, вилучаючи з неї україно-російські відносини.

Такі дискусії позбавлені логіки і раціонального пояснення. Європейський вибір України проголошено на найвищому державному рівні і підтверджено відповідними договорами з ЄС. Просто триває звичайна маніпуляція названими темами. Вже кожному зрозуміло, що «європейський вибір» передбачає передусім вибір демократії, пріоритетів прав людини, принципів взаємної поваги у питаннях мови, культури і релігії, принципів чесного підприємництва, — одне слово, вибір справді сучасних європейських норм і стандартів. Створення у Верховній Раді депутатської групи «Європейський вибір» саме і відповідає таким поглядам на інтеграцію України до Європи. Європейський вибір України — це стабільна економіка, відповідальна політика, гарантований усім соціальний захист, вплив суспільства на прийняття політичних рішень, довіра людей до влади.

Саме з цих критеріїв ми виходили, реорганізувавши нещодавно нашу депутатську групу «Європейський вибір» і фракцію «Регіони України» в об'єднану депутатську фракцію «Регіони України», яка стала другою за кількістю у Верховній Раді. Тому що депутати і «Регіонів України», і «Європейського вибору» поділяють та підтримують ідею європейської інтеграції України через розвиток і зміцнення регіонів. Адже багато країн Європи, зокрема Німеччина, саме через розвиток економічної і навіть політичної самостійності регіонів досягли теперішнього розквіту й добробуту. Можна сказати, самим своїм об'єднанням ми демонструємо приклад європейського парламентаризму.

З другого боку, безглузда позиція тих, хто виступає проти стратегічного партнерства з Росією, коли економічну співпрацю з Росією трактують як втрату незалежності Україною, її повернення до «лона імперської Росії».

Для України немає дилеми: Європа чи стратегічне партнерство з Росією. Одноваріантність, крайність — ознака вбогості. Вони блокують будь-який успіх, майбутнє. Пригадую розмову із чемпіоном світу з шахів Анатолієм Карповим. Я був мером Львова, а Карпов — нашим гостем. На відміну від інших шахістів-аматорів я не боявся грати з чемпіоном світу. Він дав мені урок різноманітності шахової стратегії, навіть у розвитку простого ходу Є2—Є4. Головний висновок я зробив сам: будь-який хід у реальному житті передбачає пошук і різноманітність, а не тільки рух наїжджено колією. Головне — цей хід зробити зважено й раціонально, враховуючи всі можливі наслідки, з прицілом на позитивне розв'язання проблеми, а не перетворювати весь процес на безплідну й галасливу метушню.

Інакше кажучи, безглуздо «забувати», що Росія, як і Україна, теж європейська держава і європейський вибір України передбачає не лише економічне співробітництво з Росією, а й те, що Україна і Росія разом співробітничатимуть із сучасною Європою, переймаючися своїми національними інтересами, динамічним розвитком ринкових відносин і демократичних інститутів. Якщо ми не сприймаємо такий підхід до реалій, то не лише ухиляємося від правди, а й не бачимо перспектив, не бачимо нашої української дійсності, нашої ситуації. За формулою «Росія або Європа» не стоїть нічого, крім галасу безплідних амбіцій.

Інтеграція України до Європи тісно пов'язана також і з такими поняттями, як справедливість, благополуччя, рівність. Є закономірність: справедливість неминуче веде до благополуччя і, навпаки, благополуччя проторює шлях до справедливості. Тож орієнтація суспільства на європейські стандарти життя — це створення рівних умов для економічної свободи людей, співвідношення справедливості з вільним ринком та економічною рівністю його учасників. Хтось заперечить: це ідеалізм, патетика. Відповім. Не влада вирішує, що повинна робити людина, яка має на меті досягти певного рівня благополуччя — свого і суспільства, а сама людина самостійно приймає таке рішення на основі правил, законів, установлених державою, і сама визначає, в який спосіб вона може те зробити в рамках законів. Це — по-європейськи! Такий підхід вітають ті, хто зробив вибір на користь європейської інтеграції.

У суспільстві справедливості не лише споживають товари й послуги за світовими цінами, а й встановлюють зарплати і пенсії за світовими стандартами, що часто замовчують горе-економісти, виступаючи за підвищення плати за житло, медичне обслуговування і комунальні послуги. Тому справжні прихильники європейського вибору України у своїй практичній діяльності виходять з того, що рівень цін мусить гармоніювати з рівнем пенсій, зарплат та інших доходів населення. До того ж ця соціальна гармонія має право на існування не лише на печерських пагорбах, а й у найвіддаленіших від столиці регіонах.

Сьогодні Україна вперше має шанси вийти на 7,5 відсотка зростання ВВП за рік. Тож сьогодні уряд має достатній фінансовий ресурс, щоб вирішити найсерйозніші економічні й соціальні проблеми європейського масштабу. Нагадаю, що цього року Україна сплатила мільярд вісімсот мільйонів гривень зовнішнього боргу, створеного попередніми урядами.

Чому члени депутатської групи «Європейський вибір» не погоджуються з риторикою тих політиків, які спекулюють на темі європейської інтеграції України, намагаючися багатопланову й перспективну комбінацію звести до двоходівки: Захід чи Схід? По-перше, вони спотворюють образ України, «європейськість» якої очевидна, навіть попри те, що в ній є фігури, з якими європейське співтовариство не сяде за один стіл переговорів для розробки сучасних проектів в галузі політики, економіки, філософії, культури. По-друге, європейський підхід до співгромадян виключає, на мій погляд, помилкову практику життя за методом «батога і пряника», пошук зиску в усьому, але не для всіх. Такий прагматизм обмежує можливості самореалізації людини в суспільстві, гальмує суспільний прогрес. На зміну такому прагматизму має прийти раціоналізм у системі «суспільство—людина». Раціональна людина більш схильна до компромісів, ініціатив, уміє і прагне щось зробити своїм розумом і руками, розпочати нову справу, попрацювати на перспективу свою й суспільства загалом.

У своїй законодавчій і депутатській діяльності народні депутати з «Європейського вибору» підтримують фундаментальну науку, культуру, роблять усе можливе, щоб українська інтелігенція — наукова, технічна, творча — активно включалася в суспільні процеси активізації європейської інтеграції України і щоб її працею створювалось економічне й духовне багатство країни. Маємо показати світові, що сходження України на вищий рівень еволюції і можливе, і законовірне.

Ми, звичайно, не ідеалізуємо Захід. Не все західне, європейське є беззаперечно позитивним. Але цивілізована Україна, що процвітає, — це великий позитив, і, гадаю, така Україна неможлива без єврофасадів і євроструктур, без європейського духу оновлення й пошуку, поза кордонами загальноєвропейського простору. Тож, рухаючися до цивілізованої Європи, ми рухаємося в напрямку України, з якою пов'язуємо всі наші великі надії в майбутньому.

Володимир ПЄХОТА,
народний депутат України.

САМОВРЯДУВАННЯ

Тугий пасок чи зашморг?

Державний бюджет 2004 року не дасть змоги органам місцевого самоврядування виконувати свої повноваження в достатньому обсязі. Про це заявив на прес-конференції Миколаївський міський голова Володимир Чайка.

У зв'язку із запровадженням нового податку на доходи фізичних осіб надходження до бюджету міста в 2004 році скоротяться порівняно з нинішнім на 18,8 мільйона гривень. «Не можна було голосувати за бюджет, не прийнявши водночас низки найважливіших для місцевого самоврядування законів, — вважає В. Чайка. — Депутати Верховної Ради не прислухалися до думки Асоціації місцевого самоврядування, яка внесла більш як 300 пропозицій, що стосуються упорядкування бюджетного процесу».

Майбутній міський бюджет покриє лише витрати на виплату заробітної плати бюджетникам (з урахуванням підвищення мінімальної) і на теплоенергоносії. Фінансування таких статей, як медикаменти, харчування, поточний і капітальний ремонти бюджетних установ, стає проблематичним. Якщо у 2003 році з загальної структури витрат на утримання закладів освіти на зарплату виділялося 68,8%, то в наступному році — 80,2%. А це означає, що скорочуються кошти на харчування (з 10,1% до 4,6%) й інші витрати (з 6,7% до 0,6%). Майже в п'ять разів передбачається скоротити витрати на розвиток фізкультури та спорту. Буде скорочено фінансування за більшістю міських програм, чимало з них доведеться згорнути. Потреба заощаджувати на кожній міській копійці, вважає Володимир Чайка, призведе до значного погіршення надання городянам соціальних і житлово-комунальних послуг.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Замість пустиря — депутатський гай

На честь Дня місцевого самоврядування міська рада і державна адміністрація Гагарінського району Севастополя організували суботник, на якому заклали новий гай у парку Перемоги. Депутати разом з чиновниками, закликавши на допомогу свої родини, висадили на пустирі перед входом у найбільший парк міста-героя півтори сотні саджанців платана, софори, жасмину.

Відзначати свята суботниками з закладання нових посадок у рукотворному парку на березі моря стало вже традицією. Нагадаємо, що наприкінці жовтня тут з'явилася Комсомольська алея на честь 85-річчя ВЛКСМ. Тепер ось — новий, Депутатський, гай.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

Настав час прагматизму

Із виступу на парламентських слуханнях «Зовнішня політика України як інструмент забезпечення національних інтересів держави: здобутки, реалії та перспективи»



Оскільки зовнішня політика є надзвичайно багатогранною сферою діяльності і її вплив, тою чи іншою мірою, відчувають на собі майже всі громадяни, то можна передбачити, що в цьому залі обговорюватимуть її різноманітні проблеми. Я хотів би бути дуже конкретним і зупинитися тільки на двох із них.

За роки, що минули з дня проголошення незалежності, як наші очікування щодо дій зовнішніх партнерів молодої Української держави, так і завдання нашої зовнішньої політики кардинально змінилися. На зміну романтизму початку 90-х років минулого століття повинен прийти здоровий прагматизм. Ми живемо в доволі агресивному світі, де тільки змінився характер агресії: боротьба за економічний простір, а не за території стала ознакою часу. Тому нам потрібна прагматична й ефективна зовнішня політика. Насамперед для того, щоб відстоювати економічні інтереси України, українського бізнесу. Щоб просувати якомога успішніше українські товари на зовнішні ринки. Щоб залучати якомога більше інвестицій в українську економіку.

Чи всі реальні можливості ми використовуємо для цього? На жаль, ні. Як керівник міжпарламентської групи Верховної Ради «Україна—Хорватія», хочу сказати: в пошуках ринків збуту для вітчизняних товарів та зовнішніх інвесторів ми найчастіше звертаємо свої погляди до великих країн. Про що найчастіше чути: ЄС, ЄЕП. Але забуваємо при цьому, що існують десятки невеликих, як за розміром, так і за економічним потенціалом, країн, що могли б стати нашими ефективними партнерами. Співпраця з якими принесла б вигоду Україні.

Республіка Хорватія доволі невелика держава. Вона, як і Україна, перебуває на перехідному етапі від адміністративної до ринкової економіки. Найважливішими галузями економіки є традиційне сільське господарство, харчова, хімічна, текстильна промисловість, виробництво електротехніки, суднобудування, металургія. Тобто є потенційні точки дотику, інтереси для співпраці. Є чого і повчитися. Так, наприклад, туризм, сприятливі умови для розвитку якого існують на узбережжі Адріатичного моря, щорічно приносить тут 4 млрд. євро прибутків.

Декілька цифр. **У 2001 році хорвати імпортували товарів на суму близько 9 млрд. доларів, але з України — лише на 27 млн. доларів, що становить приблизно 0,03% від загального обсягу імпорту. Хорватських товарів в Україну було ввезено на 10 млн. доларів, або 0,02% від усього хорватського експорту. Чи можна бути задоволеним таким рівнем торгово-економічних відносин? І це при тому, що між Україною і Хорватією немає невирішених політичних проблем, які впливали б на рівень товарообігу між ними.**

Ми не використовуємо потенціал українських громад за кордоном. Згідно з редакцією ст. 1 Конституції Хорватії українців і русинів визнано автохтонною національною меншиною. За даними перепису 2001 року, українсько-русинська громада у Республіці Хорватія налічує близько 4,3 тисячі осіб (0,11% населення). Звичайно, це небагато, але, можливо, й наша неактивна зовнішня політика стала причиною того, що кількість населення, яке визнає себе українцями та русинами, зменшилася порівняно з результатами перепису населення 1991 року (тоді громада налічувала близько 6 тисяч осіб, тобто 0,12%). Є над чим замислитися.

На мій погляд, співпраця з такими країнами, як Хорватія, має перейти в активнішу фазу. А наше зовнішньополітичне відомство мало б стати координатором такої співпраці. Хоча б, для початку, потужним інформаційним центром. А для цього треба вивчати і знати потреби обох сторін. Але так складається, що часто це робити немає кому. Мене турбує це і як члена Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин.

Ми часто кажемо про те, що Україна — держава аграрна. Хвалимося великим потенціалом нашої землі. Але, знову на жаль, не завжди вміємо ефективно, з вигодою для держави та її громадян розпорядитися цим багатством. Ситуація, що склалася сьогодні на ринку зерна, є певним підтвердженням цієї тези. З другого боку, вже тривалий час ведеться мова про запровадження у структурі наших посольств посади аташе з питань сільського господарства. Чи назвіть цю посаду ще якось, наприклад, представник Мінагрополітики. Головне, щоб залишалася суть: захист інтересів АПК України на міжнародних ринках. Хто цим займається сьогодні системно? Чи є така структура на рівні держави? Відповідь: ні! ніхто! Оскільки сільське господарство є «брендом» України на міжнародних ринках, то, вважаю, активнішу позицію у розв'язанні цієї проблеми мало б зайняти Міністерство аграрної політики України.

Я переконаний: настав час активної прагматичної зовнішньої політики з використанням усіх можливих ресурсів.

Олександр ШЕВЧЕНКО,
народний депутат України.

Постанова Верховної Ради України

Про інформацію Кабінету Міністрів України про сучасний стан та перспективи охорони об'єктів культурної спадщини України, а також пам'яток історії та культури Українського народу, що знаходяться за її межами

Розглянувши інформацію Кабінету Міністрів України про сучасний стан та перспективи охорони об'єктів культурної спадщини України, а також пам'яток історії та культури Українського народу, що знаходяться за її межами, на основі результатів постійного моніторингу Верховною Радою України державної політики щодо охорони і використання об'єктів культурної спадщини, аналізу виконання Постанови Верховної Ради України від 12 вересня 2002 року «Про інформацію Кабінету Міністрів України про здійснення державної політики щодо виконання законів України «Про природно-заповідний фонд України» і «Про охорону культурної спадщини» та про дотримання посадовими особами вимог чинного законодавства стосовно Національного заповідника «Хортиця» й інших історико-культурних заповідників і об'єктів природно-заповідного фонду», Верховна Рада України **постановляє:**

1. Інформацію Кабінету Міністрів України про сучасний стан та перспективи охорони об'єктів культурної спадщини України, а також пам'яток історії та культури Українського народу, що знаходяться за її межами, взяти до відома.

2. Визнати діяльність Кабінету Міністрів України у здійсненні державної політики щодо виконання Закону України «Про охорону культурної спадщини» недостатньою.

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

3.1. розглянути питання збільшення граничної чисельності працівників Державної служби охорони культурної спадщини та забезпечити центральний орган виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини науково-дослідною, ремонтно-реставраційною, фінансово-майновою і кадровою базою, достатньою для виконання функцій, покладених на нього законодавством;

3.2. внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 18 травня 2000 року «Про упорядкування структури місцевих державних адміністрацій», доповнивши примірні переліки управлінь, відділів та інших структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій управлінням охорони культурної спадщини; разом з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими, районними державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування забезпечити до 1 вересня 2004 року створення спеціально уповноважених органів охорони культурної спадщини, затвердження їх типових положень;

3.3. внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2001 року «Про затвердження Формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотацій вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету) між державним бюджетом та місцевими бюджетами» щодо запровадження корегуючих коефіцієнтів до фінансових нормативів бюджетної забезпеченості видатків на культуру і мистецтво місцевих бюджетів, розрахованих виходячи з кількості об'єктів культурної спадщини, предметів основного фонду музеїв, охорона яких здійснюється за рахунок того чи іншого місцевого бюджету;

3.4. забезпечити належну охорону об'єктів культурної спадщини, захист майна на зазначених об'єктах; передбачати фінансування на ці цілі в повному обсязі у державному бюджеті та для відповідних місцевих бюджетів при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів, починаючи з 2004 року;

3.5. передбачати в повному обсязі фінансування Комплексної програми паспортизації об'єктів культурної спадщини на 2003—2010 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 9 вересня 2002 року, в тому числі за рахунок коштів Державного бюджету України на 2004 рік — у сумі 2500,0 тис. гривень;

3.6. вжити заходів до активізації наукової роботи у сфері охорони культурної спадщини, передбачивши на ці цілі відповідні видатки з державного та місцевих бюджетів, у тому числі на комп'ютеризацію музейних закладів;

3.7. забезпечити укладання охоронних договорів між відповідним органом охорони культурної спадщини та власниками (уповноваженими ними органами) і користувачами пам'яток;

3.8. здійснити перевірку стану збереження і наявності рухомих і нерухомих пам'яток, переданих у власність або постійне користування релігійним громадам;

3.9. перевірити до 1 вересня 2004 року спільно з Національною академією наук України стан збереження та обліку рухомих об'єктів археології, знайдених під час археологічних розвідок та розкопок, які зберігаються в Інституті археології Національної академії наук України і його філіях; забезпечити підготовку їх облікової документації для віднесення до державної частини Музейного фонду України;

3.10. прискорити розробку національними історико-культурними (історико-архітектурними, архітектурно-історичними, історико-археологічними, історико-етнографічними) заповідниками генеральних планів їх розвитку, а також отримання ними державних актів на право постійного користування землею;

3.11. посилити контроль за дотриманням законодавства у сфері охорони культурної спадщини при відведенні земель;

3.12. розробити і до 1 квітня 2004 року внести на розгляд Верховної Ради України проекти законів про внесення змін до Кримінального кодексу України і Кодексу України про адміністративні правопорушення, що стосуються відповідальності посадових осіб органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб за порушення законодавства у сфері охорони культурної спадщини;

3.13. розробити та затвердити програму збереження і використання замків України;

3.14. розробити та затвердити програму збереження пам'яток дерев'яної сакральної архітектури;

3.15. визначити центральний орган виконавчої влади, який має опікуватися об'єктами історії та культури Українського народу, що знаходяться за межами України; доручити такому органу розробити програму виявлення і збереження пам'яток української культури за кордоном;

3.16. активізувати участь України у міжнародному співробітництві у сфері охорони культурної спадщини;

3.17. вжити заходів щодо посилення державного контролю за вивезенням культурних цінностей, в тому числі шляхом моніторингу аукціонних торгів культурними цінностями за кордоном; передбачати на ці цілі відповідні видатки за рахунок коштів державного бюджету;

3.18. розробити нормативні акти, які сприятимуть залученню інвестицій у сферу охорони культурної спадщини, та запровадити систему заходів заохочення меценатів і спонсорів до надання благодійної допомоги на охорону об'єктів культурної спадщини, в тому числі шляхом запровадження державних нагород;

3.19. вивчити разом з Львівською обласною державною адміністрацією можливість підпорядкування Державного історико-архітектурного заповідника у м. Львові Державному комітету України з будівництва та архітектури, передбачивши відповідні кошти у Державному бюджеті України;

3.20. вивчити до 1 травня 2004 року разом з Київською міською радою, Київською міською державною адміністрацією та іншими органами виконавчої влади питання передачі на баланс Історико-архітектурної пам'ятки-музею «Київська фортеця» всіх земляних та кам'яних пам'яток Київської фортеці згідно з постановою Ради Міністрів Української РСР від 6 вересня 1979 року «Про доповнення списку пам'яток містобудування і архітектури Української РСР, що перебувають під охороною держави» з метою збереження комплексу пам'яток та укласти з їх користувачами охоронні договори;

3.21. вивчити до 1 квітня 2004 року разом з Львівською обласною державною адміністрацією питання створення державних історико-культурних заповідників на базі комплексу пам'яток археології та архітектури національного значення у с. Підгірці та хуторі Пліснесько Бродівського району і с. Стільське Миколаївського району Львівської області та забезпечити їм видачу державних актів на право постійного користування землею;

3.22. здійснити відповідно до Указу Президента України від 8 листопада 2001 року № 1055/2001 «Про вшанування пам'яті Івана Яковича Франка» капітальний ремонт Львівського літературно-меморіального музею Івана Франка;

3.23. до 1 квітня 2004 року разом з Київською міською радою вжити заходів щодо врегулювання фінансових, майнових питань, пов'язаних із взаємовідносинами з Українською Православною Церквою, що стосуються діяльності Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

4. Рекомендувати Кабінету Міністрів України та Запорізькій міській раді:

4.1. до 31 грудня 2003 року завершити розробку генерального плану розвитку Національного заповідника «Хортиця», забезпечити до 1 квітня 2004 року його експертну оцінку із залученням громадськості та затвердження;

4.2. до 1 липня 2004 року завершити проведення підготовчих робіт та забезпечити видачу Національному заповіднику «Хортиця» державного акта на право постійного користування землею (земельна ділянка площею 2386,86 га, що знаходиться в межах м. Запоріжжя на острові Хортиця та прилеглих до нього островах і скелях Байди, Дубового, Розтьобіна, Три Стоги, Середня, Близнюки, урочища Вирви на правому березі річки Дніпро, в її акваторії) і внесення відповідних змін до земельно-кадастрової документації.

5. Рекомендувати Кабінету Міністрів України та Київській міській раді до 1 липня 2004 року забезпечити реєстрацію та видачу Національному заповіднику «Софія Київська» державного акта на право постійного користування землею і внесення відповідних змін до земельно-кадастрової документації.

6. Запорізькій міській раді в разі прийняття рішення про вилучення земельної ділянки на о. Хортиця для будівництва мостового переходу подати зазначене рішення на погодження до Верховної Ради України згідно з вимогами статті 150 Земельного кодексу України.

7. Кабінету Міністрів України поінформувати Верховну Раду України у листопаді 2004 року про хід виконання цієї Постанови.

8. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ,
27 листопада 2003 року.
№ 1351-IV.

Постанова Верховної Ради України

Про інформацію Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо попередження смертності та інвалідності населення внаслідок серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань»

Заслухавши інформацію Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо попередження смертності та інвалідності населення внаслідок серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань» і співдоповідь Голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства з цього питання, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Діяльність Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій щодо попередження смертності та інвалідності населення внаслідок серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань визнати недостатньою.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

розробити та подати до 1 травня 2004 року в установленому порядку до Верховної Ради України Загальнодержавну програму з попередження смертності та інвалідності населення внаслідок серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань;

з метою підвищення фінансової доступності лікарських засобів для громадян забезпечити виконання у повному обсязі відповідних заходів щодо контролю за цінами на зазначену групу товарів, передбачених Постановою Верховної Ради України від 21 червня 2001 року «Про інформацію Кабінету Міністрів України про здійснення політики державного регулювання цін на лікарські засоби та вироби медичного призначення».

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевим державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування:

активізувати здійснення комплексу заходів, спрямованих на пропагування здорового способу життя, посилення боротьби з пияцтвом, тютюнопалінням та іншими шкідливими звичками, виховання у населення бережного ставлення до свого здоров'я, в тому числі передбачивши виділення ефірного часу на радіо та телебаченні для відповідного інформування населення з питань, пов'язаних з профілактикою, лікуванням серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань і попередженням ускладнень, що можуть мати місце при зазначених захворюваннях;

забезпечувати безумовне виконання статті 49 Конституції України щодо надання населенню безоплатної медичної допомоги;

вживати заходів щодо забезпечення всіх працездатних осіб робочими місцями з гарантованою заробітною платою;

розробити і подати в установленому порядку до Верховної Ради України пропозиції щодо підвищення мінімального рівня заробітної плати та пенсій до рівня прожиткового мінімуму із збереженням міжтарифних та міжпосадових співвідношень;

забезпечувати в установленому порядку державне регулювання цін на продукти харчування, предмети першої необхідності та на тарифи на житлово-комунальні послуги;

вжити невідкладних заходів щодо поновлення практики регулярних комплексних медичних обстежень (диспансеризації) громадян та запровадження ефективного моніторингу стану здоров'я населення;

під час формування Державного бюджету України та відповідних місцевих бюджетів на 2005 рік і на наступні роки передбачити видатки, які б повністю враховували потреби на закупівлю лікарських засобів, медичного обладнання, лабораторних реактивів та інших матеріалів, необхідних для забезпечення ефективної профілактики, діагностики та лікування серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань, зокрема, видатки на гарантоване забезпечення у повному обсязі хворих із зазначеною патологією ліками та витратними матеріалами, необхідними для надання їм ефективної швидкої та невідкладної медичної допомоги, допомоги у підрозділах реанімації та інтенсивної терапії, інфарктних та інсультних відділеннях (палатах) державних і комунальних закладів охорони здоров'я; на розвиток та збільшення надання кардіохірургічної допомоги населенню — дорослим та дітям;

на закупівлю спеціально обладнаного для надання екстреної кардіологічної допомоги санітарного автотранспорту тощо.

4. Комітету Верховної Ради України з питань бюджету разом з Кабінетом Міністрів України до кінця 2003 року опрацювати питання про підготовку та внесення на розгляд Верховної Ради України відповідних законодавчих пропозицій щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України, спрямованих на вдосконалення міжбюджетних відносин у сфері надання громадянам високоспеціалізованої медичної допомоги.

5. Кабінету Міністрів України поінформувати Верховну Раду України про хід виконання цієї Постанови у червні 2004 року.

6. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ,
27 листопада 2003 року.
№ 1350-IV.

Затверджено Законом України від 18 листопада 2003 року № 1281-IV

Загальнодержавна програма підтримки молоді на 2004—2008 роки

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Загальнодержавну програму підтримки молоді на 2004—2008 роки

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Затвердити Загальнодержавну програму підтримки молоді на 2004—2008 роки (додається).

2. Кабінету Міністрів України:

забезпечити виконання Загальнодержавної програми підтримки молоді на 2004—2008 роки;

щорічно, під час розроблення проекту Закону про Державний бюджет України на відповідний рік передбачати видатки на фінансування заходів Загальнодержавної програми підтримки молоді на 2004—2008 роки.

3. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 листопада 2003 року.
№ 1281-IV.

I. Необхідність прийняття Загальнодержавної програми підтримки молоді на 2004—2008 роки

В Україні проживає понад 11 млн. молодих громадян, які становлять 22,6 відсотка населення країни. Молодь як соціально-демографічна група характеризується не лише віковими ознаками, але й специфікою соціального становлення, особливим місцем у структурі суспільства.

Для України одним із найважливіших завдань є громадянське, національно-патріотичне виховання дітей та молоді, їх залучення до соціально-політичних та економічних перетворень, процесу інтеграції України до світової спільноти.

Проте проблеми, пов'язані з бездуховністю, бідністю, безробіттям, насильством, відсутністю змістовного дозвілля, що загострилися в останні роки, справили негативний вплив на молодь. Загрозливого поширення серед молоді набули такі соціально небезпечні хвороби, як туберкульоз, СНІД, наркоманія, хвороби, що передаються статевим шляхом. Порівняно з початком 90-х років скоротилася кількість молоді, що займається фізичною культурою та спортом. Значна частка молодих громадян зайнята в тіньовому секторі економіки. Збільшуються обсяги нелегальної зовнішньої трудової міграції. Рівень злочинності та правопорушень серед молоді зріс у 1,5 разу порівняно з початком 90-х років.

Зменшується інтерес молоді до літератури, мистецтва, культурної спадщини, негативно впливають на неї недоброякісні зразки вітчизняної та іноземної масової культури.

Тому забезпечення соціального становлення і розвитку молоді, реалізації її конституційних прав та свобод потребує посилення координації зусиль держави і громадськості в цьому напрямі, обумовлює необхідність прийняття Верховною Радою України Загальнодержавної програми підтримки молоді на 2004—2008 роки (далі — Програма), а також щорічного затвердження Кабінетом Міністрів України заходів щодо її виконання.

II. Мета та основні завдання Програми

Мета Програми — створення сприятливих політичних, соціальних, економічних, законодавчих, фінансових та організаційних передумов для життєвого самовизначення і самореалізації молоді, розв'язання її нагальних проблем.

Основними завданнями Програми є:

сприяння ініціативі та активності молоді в усіх сферах життєдіяльності суспільства, розширення її участі у формуванні та реалізації державної політики щодо розв'язання соціальних проблем молоді;

поліпшення координації зусиль органів державної влади та громадських організацій у сфері реалізації державної молодіжної політики;

підвищення ефективності державної молодіжної політики на регіональному рівні;

зміцнення матеріально-технічного та фінансового забезпечення установ, закладів, громадських організацій, що працюють з дітьми та молоддю;

підтримка молодіжних і дитячих громадських організацій та їх спілок у реалізації програм, спрямованих на вирішення проблем молоді.

III. Основні напрями виконання Програми

Основними напрямами виконання Програми є:

1) створення умов для доступності якісної освіти, сприяння творчому та інтелектуальному розвитку молоді, що передбачає:

оновлення змісту освітніх програм, інформатизацію навчального процесу, повне забезпечення потреб навчальних закладів у комп'ютерній техніці, забезпечення середніх та вищих навчальних закладів доступом до мережі Інтернет, модернізацію форм і методів навчання, запровадження стандартів освіти та поглиблення її демократизації;

розробку та впровадження механізму отримання першого робочого місця випускниками вищих навчальних закладів;

підтримку професійно-технічних закладів освіти, оновлення їх матеріальної бази, поліпшення забезпечення навчального процесу посібниками, підручниками;

удосконалення системи кредитування для здобуття освіти;

створення умов для всебічного розвитку особистості, навчання обдарованих дітей та молоді;

створення умов для наукової та науково-технічної діяльності учнівської та студентської молоді;

формування системи підтримки молодих учених;

організацію та підтримку здійснення програм з міжнародного навчання та міжнародного обміну студентами;

створення умов для інформування молоді, яка бажає здобути відповідну освіту;

запровадження системи цільового забезпечення талановитої студентської молоді працевлаштуванням у наукових установах;

підтримку друкованих видань студентської молоді;

створення умов для реалізації творчих ініціатив молоді;

удосконалення виховної роботи у навчальних закладах, використання українських національних традицій навчання та виховання, посилення соціальної роботи з учнівською та студентською молоддю;

удосконалення нормативно-правової бази щодо впровадження у навчальних закладах системи студентського самоврядування;

сприяння програмам стажування педагогічних працівників України в країнах розселення української діаспори і педагогічних працівників-українців з цих країн в Україні;

підтримку програм, спрямованих на співпрацю навчальних закладів з молодіжними та дитячими громадськими організаціями, їх спілками, органами шкільного та студентського самоврядування;

законодавче врегулювання положення, згідно з яким при встановленні органами державної влади, органами місцевого самоврядування спеціальних стипендій останні є додатковими до основної стипендії та звільняються від оподаткування;

поліпшення умов проживання учнів та студентів у гуртожитках навчальних закладів;

удосконалення системи пільг на проїзд у транспорті для учнів і студентів;

розвиток системи знижок, які надаються підприємствами всіх форм власності для придбання учнями та студентами товарів і послуг;

участь студентів у громадському контролі за наданням освітніх послуг вищими навчальними закладами;

створення умов для інформування молоді про міжнародні навчальні програми;

підтримку програм освіти з питань екології та розвитку свідомості молоді у сфері екології;

2) забезпечення зайнятості та розвиток підприємницької діяльності молоді, що передбачає:

сприяння гарантованому забезпеченню молоді першим робочим місцем, стимулювання створення роботодавцями додаткових робочих місць для молоді;

стимулювання програм підтримки молодіжних центрів праці, бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, створення у вищих навчальних закладах підрозділів з працевлаштування студентів та випускників;

створення умов для праці студентської молоді без відриву від навчального процесу;

нормативно-правове, фінансове та організаційне забезпечення вторинної зайнятості молоді, діяльності молодіжних трудових загонів;

запровадження механізму державної підтримки розвитку молодіжного фермерства та молодіжного підприємництва у сільській місцевості, відповідних програм; розробку та впровадження освітніх проектів для сільської молоді щодо стимулювання підприємницької діяльності;

створення умов для професійної орієнтації та професійного навчання молоді;

інформаційне та правове забезпечення молоді, яка здійснює трудову міграцію за межі України;

підтримку програм молодіжних громадських організацій та їх спілок, спрямованих на вирішення проблем зайнятості молоді та реалізацію її підприємницьких ініціатив;

3) формування здорового способу життя молоді, що передбачає:

формування у молоді відповідального ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих, усвідомлення життєвої необхідності у здоровому способі життя;

підвищення якості проведення щорічного медичного обстеження молоді;

поліпшення матеріально-технічної бази спеціалізованих лікувально-профілактичних закладів та установ, що надають медичну допомогу різним категоріям молоді;

розвиток мережі центрів ресоціалізації наркозалежної молоді «Твоя перемога», а також таких, які створюються молодіжними громадськими організаціями, підтримку діяльності центрів соціальних служб для молоді та їх спеціалізованих формувань, розширення мережі цих закладів;

підготовку і впровадження в навчальних закладах програм, курсів, навчальних посібників, дидактичних та відеоматеріалів з питань здорового способу життя;

забезпечення інформаційними матеріалами профілактичного спрямування педагогічних, медичних, соціальних працівників, учнів, студентів, їх батьків, представників груп ризику, залучення засобів масової інформації до цієї діяльності;

підтримку програм, спрямованих на створення та забезпечення діяльності спортивно-оздоровчих центрів молоді;

підтримку програм, спрямованих на створення та забезпечення діяльності центрів статевого здоров'я молоді;

здійснення пропагандистської діяльності, спрямованої на популяризацію здорового способу життя, запобігання тютюнопалінню та вживанню наркотиків, зниження шкоди від вживання наркотиків, дотримання безпечної сексуальної поведінки;

створення умов для сезонного оздоровлення дітей та молоді, підтримку дитячих та молодіжних оздоровчих центрів;

забезпечення програм дитячого та молодіжного туризму, відновлення мережі центрів юнацького туризму, туристичних станцій;

підтримку заходів, спрямованих на популяризацію любительського спорту, проведення районних, міських, обласних, всеукраїнських змагань з різних видів спорту серед непрофесійних молодіжних команд;

реалізацію програм, спрямованих на запобігання захворюванню на ВІЛ/СНІД, підтримку та соціальну інтеграцію інфікованої молоді;

підтримку ініціатив міжнародних організацій у галузі охорони здоров'я дітей та молоді, втілення їх у формі «лікарень доброзичливого ставлення до дитини» та «дружніх до молоді клінік»;

сприяння діяльності молодіжних та дитячих громадських організацій, їх спілок щодо формування здорового способу життя, залучення дітей, підлітків та молоді до занять фізичною культурою, спортом і туризмом;

впровадження нових стандартів міської забудови з метою збільшення кількості спортивних споруд, майданчиків та закладів;

запровадження механізмів фінансового, в тому числі і податкового, стимулювання будівництва спортивних споруд, майданчиків та закладів, а також діяльності з надання послуг спортивних споруд, майданчиків та закладів населенню;

поступову (до 2006 року) законодавчу заборону рекламування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, а також торгових марок цих виробів;

законодавчу заборону паління та вживання алкогольних виробів (незалежно від відсоткового вмісту алкоголю) на вулицях та в громадських місцях;

законодавче посилення відповідальності за продаж особам, які не досягли повноліття, тютюнових виробів та алкогольних напоїв;

законодавче обмеження часу продажу алкогольних напоїв періодом з 11 до 21 години;

підтримку та популяризацію спортивного молодіжного руху України за кордоном;

4) підготовка молоді до сімейного життя та підтримка молодих сімей, що передбачає:

виховання у молоді почуття відповідальності за виконання шлюбно-сімейних і батьківських обов'язків, подальше зміцнення сім'ї як соціального інституту;

створення системи пільг та розширення допомоги молодим сім'ям при народженні дитини;

забезпечення розвитку мережі центрів планування сім'ї, центрів підтримки дитинства, зокрема центрів «Родинний дім», соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді тощо;

розвиток альтернативних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, зокрема створення дитячих будинків сімейного типу, підтримку сімей з прийомними дітьми;

подальший розвиток пільгового довгострокового державного кредитування молоді і молодих сімей, які бажають будувати (реконструювати) житло, у тому числі в сільській місцевості;

запровадження пільгового довгострокового державного кредитування молодих сімей для придбання товарів тривалого користування;

сприяння розв'язанню соціальних проблем студентських сімей, зокрема оздоровлення, працевлаштування в межах одного населеного пункту;

інформаційне забезпечення роботи з молодими сім'ями;

пропаганду українських традицій подружнього життя, виховання дітей;

залучення громадських організацій (у тому числі молодіжних, жіночих, релігійних, благодійних) до проведення заходів щодо підготовки молоді до сімейного життя та соціальної підтримки молодих сімей;

поліпшення матеріального становища молодих сімей, поступове підвищення матеріальної допомоги при народженні дитини з метою наближення розміру цієї допомоги до рівня аналогічної допомоги, яка надається в тих країнах світу, де питанню матеріального забезпечення молоді приділяється пріоритетна увага, поступове підвищення розміру матеріальної допомоги по догляду за дитиною;

5) сприяння вихованню патріотизму, розвитку духовності, моральності дітей та молоді, організації їх змістовного дозвілля, що передбачає:

сприяння утвердженню у свідомості молодих людей притаманних Українському народові моральних цінностей, засвоєнню кращих зразків вітчизняної та світової культурної спадщини, вихованню любові до Батьківщини;

підтримку професійної та самодіяльної художньої творчості, діяльності творчих спілок та об'єднань, військово-патріотичних об'єднань, просвітницьких, спортивних закладів та секцій, технічних станцій для школярів, фізкультурно-оздоровчих клубів, центрів та інших позашкільних навчальних закладів, молодіжних та дитячих клубів за місцем проживання;

покращення виховної роботи у лавах Збройних Сил України, оновлення матеріальної бази, залучення до цього представників молодіжних громадських організацій;

реформування системи допризовної підготовки і поліпшення військово-патріотичного виховання молоді, залучення до цього представників Збройних Сил України;

підтримку та розвиток організацій Товариства сприяння обороні України, оновлення їх матеріальної бази;

удосконалення організації та проведення молодіжних культурно-мистецьких, спортивних та дозвіллєвих, туристично-краєзнавчих заходів, спрямованих на розвиток інтелектуальних, творчих і спортивних здібностей молоді;

пропаганду культурних цінностей Українського народу, в тому числі мистецтва, кінематографії, книговидання, поширення кращих світових досягнень у цих сферах і поступове збільшення обсягів бюджетних асигнувань та економічного стимулювання відповідної діяльності;

законодавчу заборону вживання нецензурних виразів у засобах масової інформації, посилення адміністративної відповідальності за нецензурні висловлювання в громадських місцях;

сприяння проведенню державних, народних та традиційних свят із залученням молоді;

створення і підтримку центрів дозвілля молоді та інших форм організації змістовного дозвілля молоді;

удосконалення проведення заходів, присвячених визначним подіям, ювілейним датам вітчизняної історії;

підтримку трудових та волонтерських загонів молодіжних громадських організацій, діяльність яких спрямована на реставрацію та відновлення пам'яток історії, культури та архітектури, меморіальних комплексів, пам'ятників військової та трудової слави, допомогу соціально незахищеним верствам населення;

сприяння створенню комп'ютерних ігор з патріотичної тематики;

підтримку діяльності молодіжних та дитячих громадських організацій, їх спілок, які сприяють розвитку духовності, патріотизму, організації змістовного дозвілля молоді;

підтримку програм молодіжних громадських організацій, спрямованих на встановлення міжконфесійного взаєморозуміння;

розвиток та підтримку молодіжного екологічного громадського руху;

створення та підтримку діяльності молодіжних центрів, засновниками яких є молодіжні громадські організації;

6) формування у молоді поваги до закону та запобігання негативним явищам у молодіжному середовищі, що передбачає:

розробку та підтримку програм, спрямованих на посилення ролі сім'ї, школи, засобів масової інформації, органів виконавчої влади, громадських організацій у процесі формування правової культури, попередження негативних проявів у поведінці молоді;

поліпшення умов перебування неповнолітніх у спеціальних установах для неповнолітніх;

удосконалення нормативно-правової бази України стосовно молоді, зокрема неповнолітніх, які скоїли злочин і несуть відповідальність згідно із законом;

створення умов для соціальної, психологічно-педагогічної, медичної, правової підтримки і реабілітації підлітків та молоді з девіантною поведінкою, зокрема шляхом їх залучення до діяльності у молодіжних громадських організаціях, участі у фізкультурно-спортивних, туристичних, інформаційних, розважальних програмах і заходах, таборах праці та відпочинку, молодіжних трудових загонах;

Згідно з Регламентом ВР України, закони та інші акти, надруковані в «ГУ», є офіційною публікацією

розширення мережі притулків для неповнолітніх, служб у справах неповнолітніх, шкіл соціальної реабілітації та професійних училищ соціальної реабілітації органів освіти, центрів медико-соціальної реабілітації неповнолітніх закладів охорони здоров'я, центрів соціально-психологічної реабілітації неповнолітніх служб у справах неповнолітніх, кризових центрів для жертв насильства в сім'ї та членів сім'ї, стосовно яких існує реальна загроза вчинення насильства в сім'ї, центрів медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї, консультаційних центрів безкоштовної правової підтримки молоді із залученням до їх створення та діяльності молодіжних та громадських організацій;

залучення молоді до охорони правопорядку на вулицях, у місцях масового перебування та відпочинку громадян;

активізацію роботи з функціонально неспроможними сім'ями з метою виявлення дітей та підлітків, які перебувають у складних морально-психологічних умовах;

проведення загальнодержавних та регіональних оперативно-профілактичних заходів щодо запобігання негативним проявам у молодіжному середовищі;

запровадження спеціальних служб, телефонів соціально-психологічної підтримки для військовослужбовців строкової служби;

запровадження спеціальних освітніх програм, проектів для учнівської та студентської молоді щодо їх громадянських прав та обов'язків;

підвищення ролі служб і органів у справах неповнолітніх та спеціальних установ для неповнолітніх у попередженні та боротьбі з правопорушеннями у молодіжному середовищі, збільшення чисельності підрозділів кримінальної міліції у справах неповнолітніх, збільшення їх повноважень та рівня фінансування;

підтримку програм молодіжних громадських організацій та їх спілок, спрямованих на формування у молоді правової культури, пропаганду соціально безпечної поведінки молоді, співпрацю з органами внутрішніх справ, залучення студентської молоді до надання правової допомоги соціально незахищеним громадянам;

запровадження реклами з соціальних питань на загальнонаціональних та місцевих каналах мовлення, у друкованих засобах масової інформації, спрямованої на запобігання негативним проявам серед молоді;

7) розвиток громадянської активності молоді, забезпечення постійної співпраці органів державної влади та органів місцевого самоврядування з молодіжними та дитячими громадськими організаціями, що передбачає:

організаційну та фінансову підтримку на конкурсній основі програм, проектів молодіжних і дитячих громадських організацій та їх спілок, що спрямовані на соціальний розвиток молоді;

сприяння розвитку волонтерського молодіжного громадського руху;

стимулювання розвитку механізму соціального партнерства між органами державної влади та молодіжними і дитячими громадськими організаціями стосовно розробки і реалізації рішень з питань державної політики щодо дітей та молоді;

удосконалення практики надання молодіжним і дитячим організаціям у пільгове або безоплатне користування будинків, споруд, іншого майна, необхідних для проведення їх статутної діяльності;

створення центрів молодіжних і дитячих громадських організацій, забезпечення діяльності ресурсних, сервісних, інформаційних центрів та програм, спрямованих на підтримку молодіжних і дитячих громадських організацій;

організацію навчання лідерів та активістів молодіжних і дитячих громадських організацій, організаторів молодіжного руху;

підтримку засобів масової інформації, які діють при молодіжних і дитячих громадських організаціях;

сприяння інтеграції українських молодіжних громадських організацій, їх спілок до світових молодіжних структур, підтримку зв'язків між молодіжними громадськими організаціями України та української діаспори, підтримку діяльності міжнародних українських молодіжних організацій;

проведення щорічних всеукраїнських та регіональних конкурсів «Лідер молодіжного руху», «Молодіжна та дитяча громадська організація року»;

сприяння формуванню всеукраїнських дитячих і молодіжних організацій та кооперації місцевих молодіжних організацій;

сприяння удосконаленню програм діяльності волонтерів молодіжних і дитячих громадських організацій та запровадженню експертної оцінки їхньої діяльності;

сприяння громадській та політичній активності молоді, підвищенню її ролі у громадському та політичному житті країни через задоволення її інформаційних потреб, створення умов для самореалізації, творчого розвитку, життєвого самовизначення;

забезпечення участі молодіжних громадських організацій та їх спілок у розробці і впровадженні державних програм, що стосуються молодіжної проблематики;

створення умов для обговорення молодіжним загалом подій і процесів, які відбуваються в суспільно-політичному житті країни;

розвиток лідерських якостей молоді;

8) залучення молоді до роботи в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, що передбачає:

розширення просвіти молоді з питань державного управління, державної служби, необхідність підготовки державних службовців;

удосконалення системи добору соціально активної, талановитої молоді для навчання в освітній галузі «Державне управління», стажування в органах виконавчої влади з подальшим залученням до роботи на державній службі та до кадрового резерву цих органів;

сприяння діяльності координаційних рад з питань молодіжної політики, які створюються в системі адміністративно-територіального устрою України;

підтримку спільних програм молодіжних громадських організацій, їх спілок з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, спрямованих на стажування, здобуття фахових навичок, залучення молоді до роботи в органах державної влади, виховання суспільних лідерів;

сприяння фінансовому та організаційному забезпеченню програм співпраці органів державної влади з всеукраїнськими молодіжними та дитячими громадськими організаціями;

впровадження позитивного зарубіжного досвіду роботи з молодими державними службовцями;

9) інтеграція молоді до світової та європейської молодіжної спільноти, що передбачає:

ініціювання розроблення проектів міжнародних договорів у сфері молодіжної політики та організацію їх виконання;

врегулювання державної політики у сфері зовнішньої трудової міграції з країнами, куди виїжджає на тимчасову роботу молодь України;

розширення можливостей для підвищення кваліфікації та стажування талановитої молоді за кордоном за рахунок фінансової підтримки спеціальних міжнародних програм;

сприяння міжнародному молодіжному обміну між містами-побратимами, навчальними закладами, молодіжними громадськими організаціями та їх спілками;

розширення в Україні обсягів міжнародного молодіжного туризму;

організацію і проведення міжнародних творчих виставок, музичних, фольклорних, театральних фестивалів, конкурсів і концертів, а також міжнародних наукових, інформаційно-методичних та інших заходів для молоді;

сприяння запровадженню в Україні міжнародних студентських та молодіжних дисконтних карток, які забезпечують надання знижок під час придбання товарів і послуг;

розроблення і втілення на державному рівні програми вивчення іноземних мов громадянами України;

сприяння вступу всеукраїнських молодіжних та дитячих громадських організацій, їх спілок до світових та європейських молодіжних структур;

підтримку міжнародних програм молодіжних і дитячих громадських організацій та їх спілок;

сприяння створенню європейських молодіжних центрів;

сприяння міжнародному молодіжному співробітництву прикордонних областей;

підтримку програм молодіжних і дитячих громадських організацій щодо співпраці молоді України та української діаспори;

10) формування інформаційного простору для реалізації державної молодіжної політики, що передбачає:

висвітлення у друкованих та електронних засобах масової інформації, комп'ютерній мережі Інтернет ходу реалізації державної молодіжної політики, створення в мережі Інтернет єдиної інформаційної бази даних про вакансії для молоді, яка шукає роботу, інтернет-порталів для молоді, центру правової допомоги «on-line»;

розширення наукових досліджень у країні з питань реалізації державної молодіжної політики, вивчення інтересів, запитів, настроїв та уподобань молоді;

підтримку україномовних молодіжних друкованих засобів масової інформації, телета радіопрограм, інтернет-центрів;

підтримку інформаційних та видавничих проектів дитячих та молодіжних громадських організацій;

підтримку молодіжних інформаційних агенцій, інформаційних служб та центрів;

підготовку та видання інформаційних продуктів, які сприятимуть інформаційному забезпеченню державної молодіжної політики, у вигляді друкованих видань, електронних носіїв;

створення умов і проведення інформаційних кампаній, спрямованих на інформування молоді про події та процеси, які відбуваються у молодіжній галузі, в суспільстві та державі, у міжнародних відносинах;

забезпечення отримання інформації про проблеми та життя молоді в Україні;

здійснення програм, спрямованих на збір та впорядкування інформації, яка стосується усіх сфер молодіжного життя;

розробку методичної та інформаційної продукції, спрямованої на дослідження проблем молоді та її розвиток;

впровадження програм, спрямованих на розширення доступу молоді до мережі Інтернет, інших інформаційних баз і мереж;

підтримку програм молодіжних організацій, спрямованих на дослідження проблем молоді;

11) забезпечення реалізації прав молоді з особливими потребами, що передбачає:

створення і запровадження системи фахової підготовки інвалідів у середніх і вищих навчальних закладах;

створення системи дистанційного навчання та інформування про суспільні події молодих інвалідів шляхом доступу до мережі Інтернет;

створення умов для професійної самореалізації молодих людей з обмеженими фізичними можливостями;

сприяння підприємницькій діяльності молоді з особливими потребами, запровадження її навчання навичкам підприємницької діяльності;

забезпечення оздоровлення дітей та молоді з особливими потребами;

сприяння організації дозвілля молоді та дітей з особливими потребами;

підтримку програм, спрямованих на соціальне відновлення та допомогу молоді, яка перебуває у місцях позбавлення волі;

сприяння ресоціалізації, психологічній реабілітації молоді, яка звільнилася з місць позбавлення волі;

12) удосконалення нормативно-правової бази, державної регуляторної політики у молодіжній сфері, що передбачає:

розробку пропозицій до проекту Податкового кодексу України щодо:

— пільгового оподаткування доходів молоді, яка розпочинає підприємницьку діяльність;

— звільнення від оподаткування платних послуг, які надають молодіжні та дитячі громадські організації;

удосконалення механізмів економічного стимулювання суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють підтримку молодіжних та дитячих громадських організацій та створюють перші робочі місця для молоді;

створення умов для пільгового кредитування підприємницької діяльності молоді;

удосконалення нормативно-правової бази державного молодіжного житлового кредитування, механізмів громадського контролю за діяльністю Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву;

нормативно-правове забезпечення міжнародної трудової міграції молоді;

розробку законопроектів щодо підтримки засобів масової інформації, які засновані молодіжними та дитячими громадськими організаціями.

IV. Механізм виконання та контроль за здійсненням Програми

Розроблення і здійснення Програми покладається на Кабінет Міністрів України.

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері соціального становлення та розвитку молоді за участю інших центральних органів виконавчої влади, а також Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, всеукраїнських молодіжних та дитячих організацій щорічно розробляє заходи щодо реалізації Програми, які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Координацію діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, пов'язаної з виконанням цієї Програми, здійснює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері соціального становлення та розвитку молоді.

Програма здійснюється за участю молодіжних громадських організацій, їх спілок.

Контроль за виконанням Програми здійснюють органи державної влади, органи місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції.

Кабінет Міністрів України щорічно інформує Верховну Раду України про виконання Програми.

Інформація про виконання Програми публікується в газетах «Урядовий кур'єр», «Голос України» та інших засобах масової інформації.

V. Очікувані результати виконання Програми

В результаті виконання Програми очікується:

сприяння підвищенню ефективності реалізації державної молодіжної політики в Україні, забезпечення необхідних умов для соціального становлення та розвитку молоді;

забезпечення необхідних стартових можливостей для соціального становлення молоді, поглиблення її інноваційної діяльності, створення сприятливих умов для безпосередньої участі у суспільних перетвореннях на засадах соціального партнерства;

підвищення заінтересованості молоді в здобутті освіти, створення умов для отримання молоддю якісної освіти, зокрема збільшення кредитування на її здобуття, поліпшення рівня навчальної та виховної роботи, створення більш ефективної системи пошуку, навчання, виховання та самовдосконалення обдарованих дітей та молоді, залучення учнів та студентів до наукової і науково-технічної діяльності, розширення співпраці закладів освіти з молодіжними та дитячими громадськими організаціями щодо реалізації освітньо-виховних програм, удосконалення діяльності органів студентського самоврядування, поліпшення умов проживання студентів у гуртожитках, розв'язання побутових проблем;

позитивні зрушення у розв'язанні проблем зайнятості молоді, збільшення кількості робочих місць для неї, забезпечення бажаючих тимчасовою роботою у вільний від навчання час, залучення учнів, студентів та безробітної молоді до громадських робіт, створення умов для підприємницької діяльності молоді, зокрема підтримка її розвитку на селі, посилення контролю, в тому числі громадського, за якістю робочих місць, які бронюються для молоді, заохочення роботодавців, які беруть на роботу випускників навчальних закладів, безробітну молодь, забезпечують студентські та учнівські трудові загони необхідним обсягом робіт, сприяння розвиткові мережі служб працевлаштування молоді;

поліпшення соціальної роботи з молоддю, зокрема з молодими сім'ями, молодими інвалідами, сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, з особами, що повернулися з місць позбавлення волі, залучення до цієї роботи молодіжних громадських організацій, волонтерів;

здійснення заходів щодо задоволення потреб молоді у житлі, вдосконалення механізму та збільшення обсягів надання за рахунок коштів Державного бюджету України пільгових довгострокових державних кредитів на будівництво та придбання житла молодим сім'ям і молодим громадянам;

формування у молоді основ гуманістичного світогляду, пріоритетності високих моральних, культурних, загальнолюдських цінностей, утвердження почуття патріотизму та національної самосвідомості;

залучення юнаків та дівчат до оволодіння культурними цінностями Українського народу, сприяння розвиткові професійної та самодіяльної художньої творчості, посилення роботи творчих спілок та об'єднань, клубів за інтересами, розвиток сучасної індустрії дозвілля молоді;

створення умов для поліпшення здоров'я молоді, усунення перепон, що заважають доступу до медичного обслуговування, посилення профілактичної роботи щодо запобігання наркоманії, захворюванню на ВІЛ/СНІД, охоплення молоді рухом за здоровий спосіб життя, заняттями фізичною культурою та спортом, що позитивно вплине на зменшення захворюваності молоді, формування навичок здорового способу життя;

зниження рівня антигромадських, негативних проявів серед молоді, поліпшення правового виховання молодих людей, підвищення ефективності діяльності суб'єктів соціального та правового захисту молоді, молодіжних громадських організацій щодо профілактики правопорушень серед юнаків та дівчат, їх соціальної реабілітації в суспільстві;

активізація молодіжного руху, надання йому більшої масовості та авторитетності, створення моделі взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування і громадськості у сфері молодіжної політики, зміцнення матеріальної бази та розширення фінансування програм молодіжних громадських організацій, а також загальнодержавних програм і заходів стосовно дітей, молоді, жінок, сім'ї;

зміцнення і стабілізація структури органів державної влади, які займаються розв'язанням молодіжних проблем, постійне збільшення обсягів фінансування програм у молодіжній сфері, звернення особливої уваги на проблеми реалізації державної молодіжної політики на регіональному рівні;

удосконалення механізму добору та залучення молоді до навчання у вищих закладах освіти, які займаються підготовкою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації державних службовців, створення умов для професійного зростання та просування молоді по службі, поглиблення діяльності громадських організацій, статутним завданням яких є робота з молодими депутатами та молодими державними службовцями;

врегулювання проблеми трудової міграції з країнами, куди виїжджає на тимчасову роботу молодь України, розширення масштабу наукового, культурного, туристичного, спортивного молодіжного обміну, поліпшення співпраці українських молодіжних і дитячих громадських організацій України з партнерами за кордоном;

розширення обсягів наукових досліджень молодіжних проблем, поліпшення координації їх проведення, створення системи інформаційного забезпечення реалізації молодіжної політики, доступу молодіжних і дитячих громадських організацій до засобів масової інформації, відпрацювання механізму впровадження соціальної реклами у молодіжній сфері.

Виконання Програми сприятиме тому, що державна молодіжна політика стане одним із найважливіших напрямів діяльності держави і постійно здійснюватиметься з урахуванням її можливостей на політичному, соціальному, економічному, законодавчому та організаційному рівнях.

VI. Фінансування Програми

Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел фінансування, не заборонених законом.

Під час розроблення проектів Закону України про Державний бюджет України на 2004 рік та на наступні роки Кабінет Міністрів України передбачає видатки на підтримку заходів, здійснюваних на виконання Програми спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері соціального становлення та розвитку молоді, всеукраїнськими молодіжними та дитячими громадськими організаціями.

Інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування можуть делегувати молодіжним та дитячим громадським організаціям повноваження щодо реалізації заходів, спрямованих на виконання Програми. У цьому випадку вони надають молодіжним та дитячим організаціям, їх спілкам фінансову та організаційну допомогу, здійснюють контроль за реалізацією наданих повноважень.

▼

Проект закону України «Про внесення змін до Конституції України», поданий народними депутатами України С. Гавришем, Р. Богатирьовою, К. Ващук, М. Гапочки, О. Задорожнього відповідає

Із Висновку Конституційного Суду України від 10 грудня 2003 року №3-в/2003 у справі про надання висновку щодо відповідності проекту закону України «Про внесення змін до Конституції України», направленого Головою Верховної Ради України, вимогам статей 157 і 158 Конституції України (справа про внесення змін до статей 76, 78, 80, 81, 82 та інших Конституції України)

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу про надання Конституційним Судом України висновку щодо відповідності проекту закону України «Про внесення змін до Конституції України» (реєстраційний № 4180) вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Заслухавши суддю-доповідача Євграфова П. Б. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, **встановив:**

Згідно з постановою Верховної Ради України «Про деякі питання порядку підготовки законопроектів про внесення змін до Конституції України до розгляду Верховною Радою України» Голова Верховної Ради України направив до Конституційного Суду України для надання висновку щодо відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України проект закону України «Про внесення змін до Конституції України» (далі — Законопроект), поданий народними депутатами України (Гавришем С. Б., Богатирьовою Р. В., Ващук К. Т., Гапочкою М. М., Задорожнім О. В. та іншими), яким пропонується внести зміни до статей 76, 78, 81, 82, 83, 85, 87, 88, 89, 90, 93, 94, 98, 103, 106, 112, 113, 114, 115, 116, 118, 120, 121, 122, 126, 128, 141, 148, Конституції України та доповнити її розділом XVI «Прикінцеві положення, які стосуються змін до Конституції України».

Згідно з пунктом 1 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить внесення змін до Конституції України в межах і порядку, передбачених розділом XIII цієї Конституції.

Статтею 159 Конституції України встановлено, що Законопроект про внесення змін до Конституції України розглядається Верховною Радою України за наявності висновку Конституційного Суду України щодо відповідності Законопроекту вимогам статей 157 і 158 цієї Конституції.

Порівняльний аналіз пропонованих у Законопроекті змін до статей 76, 78, 81, 82, 83, 85, 87, 88, 89, 90, 93, 94, 98, 103, 106, 112, 113, 114, 115, 116, 118, 120, 121, 122, 126, 128, 141, 148 Конституції України та доповнення її розділом XVI «Прикінцеві положення, які стосуються змін до Конституції України» в частині пунктів 1, 5, 6, 7 свідчить про їх ідентичність пропонованим змінам, що містяться у проекті закону України «Про внесення змін до Конституції України» (реєстраційний № 4105). Конституційний Суд України у Висновку від 5 листопада 2003 року № 2-в/2003 визнав проект закону України «Про внесення змін до Конституції України» (реєстраційний № 4105) таким, що відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Перевірці на предмет відповідності вимогам статей 157, 158 Конституції України підлягали пункти 2, 3, 4 розділу XVI «Прикінцеві положення, які стосуються змін до Конституції України». Зазначеними пунктами передбачено проведення виборів до Верховної Ради України у 2007 році, а також обрання нею Президента України у 2004 році, тобто парламентом України нинішнього скликання.

Дослідивши матеріали справи Конституційний Суд України **дійшов висновку:**

«1. Визнати проект закону України «Про внесення змін до Конституції України» (реєстраційний № 4180), поданий до Верховної Ради України народними депутатами України Гавришем С. Б., Богатирьовою Р. В., Ващук К. Т., Гапочкою М. М., Задорожнім О. В. та іншими, таким, що відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України. Законопроектом пропонується внести до Конституції України такі зміни:

«1) статті 76, 78, 81 — 83, 85, 87 — 90 та 93 викласти відповідно в такій редакції:

«Стаття 76. Конституційний склад Верховної Ради України — чотириста п'ятдесят народних депутатів України, які обираються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

До Верховної Ради України може бути обрано громадянина України, який на день виборів досяг двадцяти одного року, має право голосу і проживає в Україні протягом останніх п'яти років.

Не може бути обраним до Верховної Ради України громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку.

Повноваження народних депутатів України визначаються Конституцією та законами України.

Строк повноважень Верховної Ради України становить п'ять років»;

«Стаття 78. Народні депутати України здійснюють свої повноваження на постійній основі.

Народні депутати України не можуть мати іншого представницького мандата, бути на державній службі, обіймати інші оплачувані посади (крім посад міністрів, керівників інших центральних органів виконавчої влади), займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю (крім викладацької, наукової та творчої діяльності), входити до складу керівного або наглядового органу підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності встановлюються законом.

У разі виникнення обставин, що порушують вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності, народний депутат України у двадцятиденний строк припиняє таку діяльність або подає особисту заяву про складення повноважень народного депутата України»;

«Стаття 81. Повноваження народних депутатів України, в тому числі обраних замість тих, які вибули достроково, або обраних на позачергових виборах, припиняються одночасно з припиненням повноважень Верховної Ради України.

Повноваження народного депутата України припиняються достроково в разі:

1) складення повноважень за його особистою заявою;

2) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

3) визнання його судом недієздатним або безвісно відсутнім;

4) припинення його громадянства або виїзду на постійне проживання за межі України;

5) якщо ним не усунуто протягом двадцяти днів обставин, які порушують вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності;

6) відсутності його без поважних причин на ста пленарних засіданнях Верховної Ради України протягом календарного року;

7) невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій), або виходу (виключення) народного депутата України з складу такої фракції;

8) смерті.

Повноваження народного депутата України припиняються достроково також у разі дострокового припинення відповідно до Конституції України повноважень Верховної Ради України — в день відкриття першого засідання Верховної Ради України за участю новообраних на позачергових виборах народних депутатів України.

Рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата України у випадках, передбачених пунктами 1, 4, 6 частини другої цієї статті, приймається Верховною Радою України, у випадку, передбаченому пунктом 5 частини другої цієї статті, — в судовому порядку.

У разі набрання законної сили обвинувальним вироком щодо народного депутата України, визнання народного депутата України недієздатним або безвісно відсутнім його повноваження припиняються з дати набрання чинності рішенням суду, в разі смерті народного депутата України — з дати смерті, встановленої свідоцтвом про смерть.

У разі невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій), або виходу (виключення) народного депутата України зі складу такої фракції його повноваження припиняються достроково на підставі закону за рішенням вищого керівного органу відповідної політичної партії (виборчого блоку політичних партій) з дати прийняття такого рішення.

Стаття 82. Верховна Рада України працює сесійно.

Верховна Рада України є повноважною за умови обрання не менш як двох третин від її конституційного складу.

Верховна Рада України збирається на першу сесію не пізніше ніж на тридцятий день після офіційного оголошення результатів виборів. Перше засідання новообраної Верховної Ради України відкриває найстарший за віком народний депутат України.

Стаття 83. Чергові сесії Верховної Ради України починаються першого вівторка лютого і першого вівторка вересня кожного року.

Позачергові сесії Верховної Ради України, із зазначенням порядку денного, скликаються Головою Верховної Ради України на вимогу Президента України або на вимогу не менш як третини народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України.

У разі оголошення указу Президента України про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або окремих її місцевостях Верховна Рада України збирається на засідання у дводенний строк без скликання.

Порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

У Верховній Раді України за результатами виборів і на основі узгодження та поєднання політичних позицій формується коаліція депутатських фракцій і депутатських груп, до якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, яка відповідно до Конституції України вносить пропозиції Президенту України щодо кандидатури Прем'єр-міністра України, формує склад Кабінету Міністрів України та є відповідальною за його діяльність.

Коаліція депутатських фракцій і депутатських груп у Верховній Раді України утворюється протягом одного місяця з дня відкриття першого засідання Верховної Ради України, що проводиться після чергових або позачергових виборів Верховної Ради України, або протягом місяця з дня припинення діяльності коаліції депутатських фракцій і депутатських груп.

Засади формування, організації діяльності та припинення діяльності коаліції встановлюються Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України»;

«Стаття 85. До повноважень Верховної Ради України належить:

1) внесення змін до Конституції України в межах і порядку, передбачених розділом XIII цієї Конституції;

2) призначення всеукраїнського референдуму з питань, визначених статтею 73 цієї Конституції;

3) прийняття законів;

4) затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього, контроль за виконанням Державного бюджету України, прийняття рішення щодо звіту про його виконання;

5) визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики;

6) затвердження загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля;

7) призначення виборів Президента України у строки, передбачені цією Конституцією;

8) заслуховування щорічних та позачергових послань Президента України про внутрішнє і зовнішнє становище України;

9) оголошення за поданням Президента України стану війни і укладення миру, схвалення рішення Президента України про використання Збройних Сил України та інших військових формувань у разі збройної агресії проти України;

10) усунення Президента України з поста в порядку особливої процедури (імпічменту), встановленому статтею 111 цієї Конституції;

11) розгляд і прийняття рішення щодо схвалення Програми діяльності Кабінету Міністрів України;

12) призначення за поданням Президента України Прем'єр-міністра України, Міністра оборони України, Міністра закордонних справ України та Голови Служби безпеки України, призначення за поданням Прем'єр-міністра України інших членів Кабінету Міністрів України, Голови Антимонопольного комітету України, Голови Державного комітету телебачення та радіомовлення України, Голови Фонду державного майна України, припинення повноважень зазначених осіб на цих посадах, вирішення питання про відставку Прем'єр-міністра України, членів Кабінету Міністрів України;

13) здійснення контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України відповідно до цієї Конституції;

14) затвердження рішень про надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам та міжнародним організаціям, а також про одержання Україною від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій позик, не передбачених Державним бюджетом України, здійснення контролю за їх використанням;

15) прийняття Регламенту Верховної Ради України;

16) призначення на посади та звільнення з посад Голови та інших членів Рахункової палати України;

17) призначення на посаду та звільнення з посади Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; заслуховування його щорічних доповідей про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні;

18) призначення на посаду та звільнення з посади Голови Національного банку України за поданням Президента України;

19) призначення та звільнення половини складу Ради Національного банку України;

20) призначення половини складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення;

21) призначення на посаду та припинення повноважень членів Центральної виборчої комісії за поданням Президента України;

22) затвердження загальної структури, чисельності, визначення функцій Збройних Сил України, Служби безпеки України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також Міністерства внутрішніх справ України;

23) схвалення рішення про надання військової допомоги іншим державам, про направлення підрозділів Збройних Сил України до іншої держави чи про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України;

24) встановлення державних символів України;

25) надання згоди на призначення на посаду та звільнення з посади Президентом України Генерального прокурора України; висловлення недовіри Генеральному прокуророві України, що має наслідком його відставку з посади;

26) призначення половини складу Конституційного Суду України;

27) обрання суддів строком на десять років;

28) дострокове припинення повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим за наявності висновку Конституційного Суду України про порушення нею Конституції України або законів України; призначення позачергових виборів до Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

29) утворення і ліквідація районів, встановлення і зміна меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів;

30) призначення чергових та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування;

31) затвердження протягом двох днів з моменту звернення Президента України указів про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, про загальну або часткову мобілізацію, про оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації;

32) надання законом згоди на обов'язковість для України міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів України, згоду на обов'язковість яких надано законом;

33) здійснення парламентського контролю у межах, визначених цією Конституцією;

34) затвердження законом Конституції Автономної Республіки Крим, змін до неї, визначення законом правових засад майна, що належить Автономній Республіці Крим;

35) призначення на посаду та звільнення з посади керівника апарату Верховної Ради України; затвердження кошторису Верховної Ради України та структури її апарату;

36) затвердження переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, визначення правових засад вилучення об'єктів права приватної власності;

Верховна Рада України здійснює інші повноваження, які відповідно до Конституції України віднесені до її відання»;

«Стаття 87. Верховна Рада України за пропозицією Президента України або не менш як однієї третини народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України може розглянути питання про відповідальність Кабінету Міністрів України та прийняти резолюцію недовіри Кабінету Міністрів України більшістю від конституційного складу Верховної Ради.

Питання про відповідальність Кабінету Міністрів України не може розглядатися Верховною Радою України більше одного разу протягом однієї чергової сесії, а також протягом року після схвалення Програми діяльності Кабінету Міністрів України або протягом останньої сесії Верховної Ради України.

Стаття 88. Верховна Рада України обирає зі свого складу Голову Верховної Ради України, Першого заступника та заступників Голови Верховної Ради України та відкликає їх із цих посад. Кількість заступників Голови Верховної Ради України визначається Верховною Радою України.

Голова Верховної Ради України:

1) веде пленарні засідання Верховної Ради України;

2) організовує підготовку питань до розгляду на пленарних засіданнях Верховної Ради України;

3) підписує акти, прийняті Верховною Радою України;

4) представляє Верховну Раду України у зносинах з іншими органами державної влади України та органами влади інших держав;

5) організовує роботу апарату Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України здійснює повноваження, передбачені цією Конституцією, у порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України.

Стаття 89. Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України та обирає голів, перших заступників, заступників та секретарів цих комітетів.

Стаття 90. Повноваження Верховної Ради України припиняються у день відкриття першого засідання Верховної Ради України нового скликання.

Президент України може достроково припинити повноваження Верховної Ради України, якщо:

1) протягом одного місяця у Верховній Раді України не сформовано коаліцію депутатських фракцій і депутатських груп відповідно до статті 83 цієї Конституції;

2) протягом трьох місяців Верховною Радою України відповідно до статті 103 Конституції України не обрано Президента України;

3) протягом шістдесяти днів після відставки Кабінету Міністрів України не сформовано персональний склад Кабінету Міністрів України;

4) протягом тридцяти днів однієї чергової сесії пленарні засідання не можуть розпочатися.

Таке рішення приймається Президентом України після консультацій з Головою Верховної Ради України та його заступниками та головами депутатських фракцій і депутатських груп.

Повноваження Верховної Ради України не можуть бути достроково припинені Президентом України в останні шість місяців строку повноважень Верховної Ради України та Президента України, за винятком випадку, передбаченого пунктом 2 частини другої цієї статті»;

«Стаття 93. Право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить Президентові України, народним депутатам України та Кабінету Міністрів України.

Законопроекти, визначені Президентом України як невідкладні, розглядаються Верховною Радою України позачергово»;

2) частину четверту статті 94 Конституції України доповнити реченням такого змісту:

«У разі якщо Президент України не підписав такий закон він підписується та офіційно оприлюднюється Головою Верховної Ради України»;

3) статтю 98 Конституції України викласти в такій редакції:

«Стаття 98. Контроль за надходженням та використанням коштів Державного бюджету України від імені Верховної Ради України здійснює Рахункова палата України»;

4) у статті 103 Конституції України:

а) частину першу замінити трьома новими частинами такого змісту:

«Стаття 103. Президент України обирається Верховною Радою України.

Президент України вважається обраним, якщо за його обрання шляхом таємного голосування проголосувало не менш як дві третини від конституційного складу Верховної Ради України.

Президент України обирається на строк п'ять років».

б) частину п'яту виключити;

У зв'язку з цим частини другу — четверту та шосту вважати відповідно частинами четвертою — сьомою.

З повним текстом документа можна ознайомитися на сайті Конституційного Суду: www.ccu.gov.ua

Конституції України» С. Гавриша, Р. Богатирьової, вимогам статей 157 і 158 Конституції України

5) у статті 106 Конституції України:

а) у частині першій:

пункти 8 — 12 викласти відповідно в такій редакції:

«8) припиняє повноваження Верховної Ради України у випадках, передбачених Конституцією України;

9) вносить за пропозицією коаліції депутатських фракцій і депутатських груп, сформованої відповідно до статті 83 Конституції України, після відповідних консультацій з їх керівниками подання про призначення Верховною Радою України Прем'єр-міністра України в строк не пізніше ніж на п'ятнадцятий день після одержання такої пропозиції;

10) вносить до Верховної Ради України подання про призначення Міністра оборони України, Міністра закордонних справ України;

11) призначає на посаду та звільняє з посади за згодою Верховної Ради України Генерального прокурора України;

12) вносить до Верховної Ради України подання про призначення Голови Служби безпеки України»;

пункт 14 виключити;

пункти 15 і 16 викласти відповідно в такій редакції:

«15) зупиняє дію актів Кабінету Міністрів України з мотивів невідповідності Конституції і законам України, актам Президента України з одночасним зверненням до Конституційного Суду України щодо їх конституційності;

16) скасовує акти Ради міністрів Автономної Республіки Крим»;

пункт 19 після слів «рішення про використання Збройних Сил України» доповнити словами «та інших військових формувань»;

пункти 22, 29 і 30 викласти відповідно в такій редакції:

«22) призначає половину складу Конституційного Суду України»;

«29) підписує закони;

30) має право вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів (крім законів про внесення змін до Конституції України) із наступним поверненням їх на повторний розгляд Верховної Ради України»;

б) частину четверту викласти в такій редакції:

«Акти Президента України, видані в межах повноважень, передбачених пунктами 5, 8, 18, 21, 23 цієї статті, скріплюються підписами Прем'єр-міністра України і міністра, відповідального за акт та його виконання»;

6) статтю 112 Конституції України викласти в такій редакції:

«Стаття 112. У разі дострокового припинення повноважень Президента України відповідно до статей 108, 109, 110, 111 цієї Конституції виконання обов'язків Президента України на період до обрання і вступу на пост нового Президента України покладається на Голову Верховної Ради України. Голова Верховної Ради України в період виконання ним обов'язків Президента України не може здійснювати повноваження, передбачені пунктами 2, 6 — 8, 10 — 14, 22, 24, 25, 27, 28 статті 106 Конституції України»;

7) статті 113 — 115 Конституції України викласти в такій редакції:

«Стаття 113. Кабінет Міністрів України (Уряд України) є вищим органом у системі органів виконавчої влади.

Кабінет Міністрів України відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України у межах, передбачених Конституцією України.

Кабінет Міністрів України у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, актами Президента України.

Стаття 114. До складу Кабінету Міністрів України входять Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр, віце-прем'єр-міністри, міністри.

Прем'єр-міністр України призначається Верховною Радою України за поданням Президента України.

Кандидатуру для призначення Прем'єр-міністра України вносить Президент України за пропозицією коаліції депутатських фракцій і депутатських груп, сформованої відповідно до статті 83 Конституції України, після відповідних консультацій з їх керівниками.

Міністр оборони України, Міністр закордонних справ України призначаються Верховною Радою України за поданням Президента України, інші члени Кабінету Міністрів України призначаються Верховною Радою України за поданням Прем'єр-міністра України.

Прем'єр-міністр України керує роботою Кабінету Міністрів України, спрямовує її на виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої Верховною Радою України.

Стаття 115. Прем'єр-міністр України складає повноваження перед новообраною Верховною Радою України.

Прем'єр-міністр України, інші члени Кабінету Міністрів України мають право заявити Верховній Раді України про свою відставку.

Відставка Прем'єр-міністра України, прийняття Верховною Радою України резолюції недовіри Кабінету Міністрів України мають наслідком відставку всього складу Кабінету Міністрів України. У цих випадках Прем'єр-міністр України зобов'язаний подати Верховній Раді України заяву про відставку Кабінету Міністрів України.

Кабінет Міністрів України, відставку якого прийнято, продовжує виконувати свої повноваження до початку роботи новосформованого Кабінету Міністрів України, але не довше ніж шістдесят днів»;

8) у статті 116 Конституції України:

а) у пункті 6 слова «подає Верховній Раді України звіт про його виконання» замінити словами «подає до Верховної Ради України законопроект про внесення змін до закону про Державний бюджет України, а також звіт про виконання Державного бюджету України»;

б) доповнити статтю після пункту 9 новими пунктами такого змісту:

«10) утворює, реорганізовує та ліквідовує міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, діючи в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади;

11) призначає відповідно до Конституції України за поданням Прем'єр-міністра України керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, голів місцевих державних адміністрацій, припиняє повноваження цих осіб на посадах;

12) призначає половину складу Ради Національного банку України».

У зв'язку з цим пункт 10 вважати пунктом 13;

9) у статті 118 Конституції України:

а) частину четверту викласти в такій редакції:

«Голови місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду і звільняються з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України»;

б) частини дев'яту і десяту викласти відповідно в такій редакції:

«Обласна чи районна рада може висловити недовіру голові відповідної місцевої державної адміністрації, на підставі чого Кабінет Міністрів України приймає рішення і дає обґрунтовану відповідь.

Якщо недовіру голові районної чи обласної державної адміністрації висловили дві третини депутатів від складу відповідної ради, Кабінет Міністрів України приймає рішення про відставку голови місцевої державної адміністрації»;

10) статтю 120 Конституції України викласти в такій редакції:

«Стаття 120. Члени Кабінету Міністрів України, керівники центральних та місцевих органів виконавчої влади не мають права суміщати свою службову діяльність з іншою роботою (крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті, а також викладацької, наукової та творчої роботи у позаробочий час), входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства, що має на меті одержання прибутку.

Міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади можуть суміщати свою службову діяльність із представницьким мандатом народного депутата України.

Організація, повноваження і порядок діяльності Кабінету Міністрів України, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади визначаються Конституцією і законами України»;

11) доповнити статтю 121 Конституції України новим пунктом такого змісту:

«5) нагляд за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами»;

12) частину першу статті 122 Конституції України викласти в такій редакції:

«Прокуратуру очолює Генеральний прокурор України, який призначається на посаду та звільняється з посади за згодою Верховної Ради України Президентом України. Верховна Рада України може висловити недовіру Генеральному прокуророві України, що має наслідком його відставку з посади»;

13) у статті 126 Конституції України:

а) частину четверту викласти в такій редакції:

«Судді обираються на посади строком на десять років, крім суддів Конституційного Суду України та суддів, які призначаються на посаду судді вперше»;

б) пункт 2 частини п'ятої викласти в такій редакції:

«досягнення суддею шістдесяти п'яти років, а для суддів Конституційного Суду України та Верховного Суду України — сімдесяти років;

14) друге речення частини першої статті 128 Конституції України викласти в такій редакції:

«Всі інші судді, крім суддів Конституційного Суду України, обираються Верховною Радою України строком на десять років у порядку, встановленому законом»;

15) частину першу статті 141 Конституції України викласти в такій редакції:

«До складу сільської, селищної, міської, районної, обласної рад входять депутати, які обираються жителями села, селища, міста, району, області на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на чотири роки»;

16) частину другу статті 148 Конституції України викласти в такій редакції:

«Президент України, Верховна Рада України призначають по дев'ять суддів Конституційного Суду України»;

17) доповнити Конституцію України розділом XVI «Прикінцеві положення, які стосуються змін до Конституції України» такого змісту:

«РОЗДІЛ XVI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ЗМІН ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

1. Зміни до Конституції України, що вносяться Законом України від ________ «Про внесення змін до Конституції України», набирають чинності через чотири місяці після його прийняття Верховною Радою України, за винятком випадків, передбачених цим розділом.

2. Чергові вибори конституційного складу Верховної Ради України у кількості 450 народних депутатів України проводяться у 2007 році на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування на засадах пропорційної системи з обранням народних депутатів України в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі за виборчими списками кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків політичних партій відповідно до закону.

3. Президент України відповідно до змін до Конституції України, внесених цим Законом, обирається Верховною Радою України в останній четвер жовтня 2004 року.

Наступні вибори Президента України проводяться згідно з Конституцією України в місячний строк після набуття повноважень Верховною Радою України, обраною у 2007 році.

4. Президент України набуває повноважень відповідно до цього Закону після вступу на пост за результатами виборів Президента України у 2004 році.

Повноваження Президента України, обраного у 2004 році, припиняються з моменту вступу на пост новообраного Верховною Радою України Президента України у 2007 році.

5. Судді Конституційного Суду України, призначені з'їздом суддів України, продовжують виконувати свої повноваження до закінчення визначеного цією Конституцією строку. Після закінчення строку повноважень цих суддів Президент України та Верховна Рада України призначають по три нових судді Конституційного Суду України.

У разі дострокового припинення повноважень суддів Конституційного Суду України, призначених з'їздом суддів України, нові судді Конституційного Суду України призначаються почергово Президентом України та Верховною Радою України.

6. Зміни щодо обрання суддів строком на десять років застосовуються до суддів, які обираються починаючи з дня набрання чинності Законом України від ________ «Про внесення змін до Конституції України».

7. Органи прокуратури України виконують повноваження, передбачені пунктом 5 статті 121 цього Закону, протягом п'яти років з дня набрання ним чинності».

Висновок Конституційного Суду України щодо відповідності проекту закону України «Про внесення змін до Конституції України» (реєстраційний № 4180) вимогам статей 157 і 158 Конституції України є обов'язковий до виконання, остаточний і не може бути оскаржений.

Висновок Конституційного Суду України підлягає опублікуванню у «Віснику Конституційного Суду України» та в інших офіційних виданнях України.

Конституційний Суд України.

Імпічмент Президента — без кримінальної справи

Із Рішення Конституційного Суду України від 10 грудня 2003 року №19-рп/2003 у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 105, частини першої статті 111 Конституції України (справа щодо недоторканності та імпічменту Президента України)

Конституційний Суд України розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням 47 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 105, частини першої статті 111 Конституції України.

Заслухавши суддю-доповідача Розенка В. І., пояснення представників сторін та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України, зокрема, **встановив:**

У конституційному поданні звернено увагу на те, що в Конституції України положення щодо недоторканності викладено по-різному. Народним депутатам України вона гарантується, тоді як Президент України, зазначають автори подання, «тільки користується правом недоторканності на весь час виконання повноважень».

У зв'язку з цією обставиною суб'єкт права на конституційне подання звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням з'ясувати шляхом офіційного тлумачення частини першої статті 105, частини першої статті 111 Конституції України, хто та в якому порядку може порушити кримінальну справу проти особи, яка здійснює повноваження Президента України, і чи можливі поширення на неї вимог Кримінально-процесуального кодексу України та початок процедури усунення з поста в порядку імпічменту без порушення кримінальної справи.

У надісланому на запит Конституційного Суду України листі Президента України йдеться про те, що обмеження права недоторканності глави держави передбачене в Основному Законі України лише в разі розгляду Верховною Радою України питання про імпічмент, на відміну від обсягу і гарантій депутатської недоторканності, які за згодою Верховної Ради України допускають можливість притягнення народних депутатів України до кримінальної відповідальності, затримання чи арешту.

Голова Верховної Ради України у листі щодо питання, яке досліджується, зазначає необхідність удосконалення нормативної бази, що розкривала б зміст права недоторканності Президента України та спеціальної процедури — імпічменту — з метою створення належного конституційно-правового механізму їх застосування.

Конституційний Суд України зазначає, що під поняттями «право недоторканності людини» та «право недоторканності Президента України» розуміються різні конституційні інститути. Суттєві властивості цього права Президента України надають йому ознак посадово-функціонального імунітету, що зумовлено публічно-правовим статусом Президента України, встановленим виключно Конституцією України.

Інститут Президента України ґрунтується на сукупності норм, що містяться у розділі V Конституції України, згідно з якими Президент України визначений, зокрема, главою держави, виступає від її імені, є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина. З огляду на це Президент України потребує і належного рівня правового захисту. Такому захисту слугує насамперед припис частини першої статті 105 Основного Закону України про те, що Президент України користується правом недоторканності на час виконання повноважень. У цій статті передбачено також, що звання Президента України охороняється законом і зберігається довічно за особою, яка обіймала цей пост, а за посягання на честь і гідність Президента України винні особи притягаються до відповідальності на підставі закону.

Конституційний Суд України сформулював раніше позицію щодо проблеми депутатської недоторканності як важливої конституційної гарантії безперешкодного та ефективного здійснення своїх функцій народним депутатом України, який без згоди Верховної Ради України не може бути притягнений до кримінальної відповідальності, затриманий чи заарештований. Тобто депутатська недоторканність має певні обмеження, а право недоторканності Президента України не може бути скасоване, призупинене або обмежене шляхом порушення проти нього кримінальної справи і переслідування у порядку кримінального судочинства.

Таким чином, право недоторканності Президента України треба розуміти як органічну складову його конституційного статусу, що має на меті забезпечення умов для реалізації покладених на нього повноважень. Корегування змісту цього права неможливе без внесення відповідних змін до Конституції України.

Разом з тим Конституційний Суд України зазначає, що право недоторканності Президента України має обмеження в часі і діє, відповідно до Конституції України, лише на час виконання ним повноважень.

У статті 108 Конституції України визначені, зокрема, чотири підстави дострокового припинення повноважень Президента України. У випадках відставки та неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я він, по суті, втрачає свій пост згідно з процедурами, передбаченими статтями 109, 110 Конституції України. А відповідно до приписів статті 111 Конституції України Президент України може бути усунений з поста Верховною Радою України в порядку імпічменту у разі вчинення ним державної зради або іншого злочину.

Встановлена Конституцією України процедура імпічменту є єдиним способом притягнення Президента України до конституційної відповідальності і за своєю правовою природою не аналогічна обвинуваченню особи відповідно до норм Кримінально-процесуального кодексу України. Тому немає підстав вважати досудовим слідством проведення розслідування тимчасовою слідчою комісією, яка створюється парламентом. У разі порушення кримінальної справи проти глави держави на нього поширювалася б юрисдикція уповноважених органів протягом усього періоду досудового слідства та розгляду справи в судах, що позбавило б його права недоторканності та можливості належним чином виконувати покладені на нього конституційні повноваження.

Отже, імпічмент у системі конституційних інститутів за своєю правовою природою є позасудовим конституційним процесом, за змістом якого парламент у разі вчинення злочину Президентом України може достроково припинити його повноваження, усунувши з поста.

Виходячи з наведеного аналізу питань, порушених у конституційному поданні, Конституційний Суд України **вирішив:**

1. В аспекті конституційного подання:

1.1. Положення частини першої статті 105 Конституції України треба розуміти так, що Президент України на час виконання повноважень не несе кримінальної відповідальності, проти нього не може бути порушена кримінальна справа.

1.2. Положення частини першої статті 111 Конституції України треба розуміти так, що конституційна процедура розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту здійснюється без порушення проти нього кримінальної справи.

2. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Враховуючи ту обставину, що законопроекти, подані на розгляд до Конституційного Суду, не можуть бути змінені у будь-який спосіб, та необхідність оперативного ознайомлення громадськості зі змістом документа, «Голос України» публікує матеріали в російському і українському варіантах газети державною мовою.

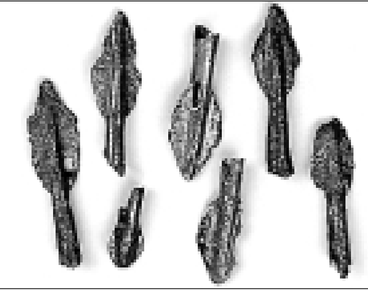
X—VII ст. до н. е.

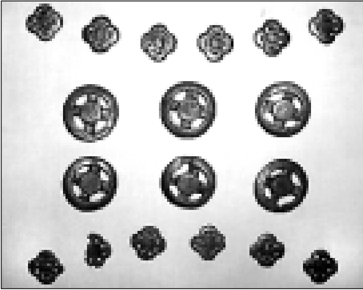
ІСТОРІЯ КРАЮ

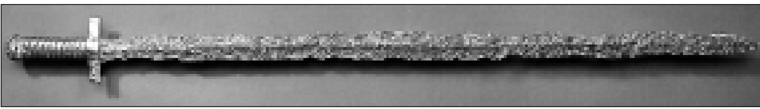


Час «довгих











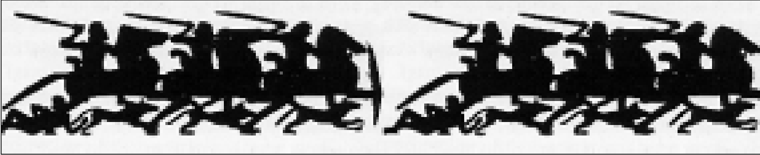
Кімерійські воїни, 900 — 700 рр. до н. е. Тут і далі реконструкція Зінаїди Васіної.

Литі бронзові наконечники кімерійських стріл.

Деталі кінської вуздечки, знайдені в кімерійському похованні.

Сталевий меч кімерійського часу. Знайдений у скарбі з бронзовими прикрасами на Суботівському городищі, спорудженому населенням чорнолісної культури. IX—VIII ст. до н. е. Чигиринський район Черкаської області.

Зображення кімерійських вершників з мечами, які подібні до суботівських на етруській вазі VI ст. до н. е.



«Герої» давніх хронік

Письмових джерел, що розповідають про події початку першого тисячоліття до нашої ери, із зрозумілих причин, збереглося не дуже багато. Ассирійські, вавилонські та фінікійські записи, роботи «батька історії» — Геродота, найдавніші біблійні тексти... В усіх є згадки про народ, який стрімко вирвався з українських степів — правда, тоді вони називалися інакше — і залишив в історії досить визначені спогади сучасників. У Біблії їх називають народом гамерр, «народом, чиї сагайдаки повні смертоносних стріл». Геродот — кімерійцями, ассирійські таблиці доносять навіть імена їхніх вождів і командирів загонів — Теушпа Лігдамес, Шандакшатра (кшатрій — воїн).

Хто вони, люди, сліди яких залишилися від Месопотамії на сході до Піренеїв на заході?

Розповідаючи про вихід аріїв на схід, ми кажемо про те, що частина племен не пішла з південноукраїнських степів. Зберігши типовий кочовий спосіб життя, вони проіснували друге тисячоліття до н. е., залишивши після себе зрубову культуру. Не виділяючись особливо серед іншого степового населення. «Гарантом» стабільності, що припиняв будь-які спроби експансії на захід, була могутня землеробська культура — Сабатинівська. Сабатинівці відомі в стародавньому світі поряд з ахейцями, данайцями та іншими племенами під загальною назвою — «народи моря». Вони брали участь у більшості значних подій того часу, підтримували різноманітні контакти з усіма центрами цивілізації, що були тоді, включаючи Єгипет і Малу Азію. Спираючися на серйозну сировинну, ресурсну та економічну базу, військову і технологічну (численні «міжнародні» контакти давали їм змогу імпортувати найсучасніші ноу-хау) перевагу, сабатинівці кількасот років були гарантом певної стабільності в регіоні.

Рівновагу, що склалася, було порушено на рубежі II—I тисячоліть до н. е. Чергові кліматичні зміни, зокрема безпрецедентне зниження вологості (Дніпро в той період досяг найнижчого рівня води за всю свою історію), призвели до занепаду землеробства в степу і згасання сабатинівської культури. Кочівників стримувати не було більше кому.

Втім, вивільнені території через посуху і для кочового тваринництва великої цінності вже не становили. Племена, які захопили їх, сильно поріділи і були приречені животіти в очікуванні кращих часів. Але збіг декількох, здавалося б, не пов'язаних між собою чинників круто змінив не тільки їхню долю, а й вплинув на історію людства в цілому.

Насильство як спосіб життя й основа економіки

По-перше, кімерійці вдосконалили кінну упряж. Модернізована вуздечка з металевими удилами, вперше застосована ними, давала змогу набагато краще управляти верховим конем. Саме кімерійці, очевидно, стали родоначальниками нового роду військ —кавалерії. За однією із версій, саме слово «кімерійці» перекладається як «кінний загін». Надійне управління конем дає вершникові безліч переваг і перед пішими воїнами, і перед колісницями — основним ударним засобом того часу.

Вершник, який сидить високо, має перевагу перед піхотинцем. Але для її реалізації потрібна відповідна зброя. Нею став довгий, більше метра, залізний меч. За сумною іронією, технологію обробки заліза, що була на початку X століття до н. е. широко поширена на території України, сюди завезли, найімовірніше, сабатинівці — ветерани Троянської та інших Близькосхідних воєн, що мали широкі контакти з Хетським царством, де вироби з цього металу виготовляли вже в XIII столітті до н. е. Експортери технології, найпевніше, і стали одними із перших жертв нового озброєння.

Як ми вже казали, природні ресурси причорноморських степів не дозволяли вести ефективне господарство. Але кімерійці, котрі мали на той час очевидну військову перевагу, досить швидко зрозуміли, що для безбідного життя не обов'язково ганяти охлялу худобу бідними пасовищами. Богатир (у грузинській мові це поняття дотепер позначається словом «гмирі», етимологія українського прізвища «Гмиря» має ту саму природу) здатний силою взяти все необхідне у не готових до бою сусідів.

Землеробські культури лісостепової зони стали першими жертвами грабіжницьких набігів вершників з довгими мечами. Становлення грабіжницької економіки кімерійців поклало початок протистоянню Лісу та Степу, що тривало на нашій землі майже три тисячоліття — до кінця XVIII століття.

Людолови

Був ще один чинник, який стимулював агресію кочівників. Економічна міць усіх цивілізацій того часу — Єгипту, Ассирії, Вавилонії, Фінікії —базувалася на рабській праці. Для процвітання пишних міст, видобутку металу і каміння потрібні були робочі руки. Численні війни могли тільки частково задовольнити цю потребу. Работоргівля тисячоліттями була процвітаючим бізнесом. Головними посередниками в поставках живого товару в ті далекі часи були фінікійці, кораблі яких курсували по всьому цивілізованому світу, зокрема й по Чорному морю.

Кімерійські царі із задоволенням обмінювали невільників на предмети розкоші та направляли своїх воїнів на північ і захід по нові партії «товару». Крім списів, мечів і лука зі стрілами — стандартного озброєння кімерійських вершників, у їхніх похованнях часто зустрічаються чекани — бойові молотки на довгій рукоятці. Це — зброя людоловів, призначена скоріше для оглушення жертви, а не для вбивства.

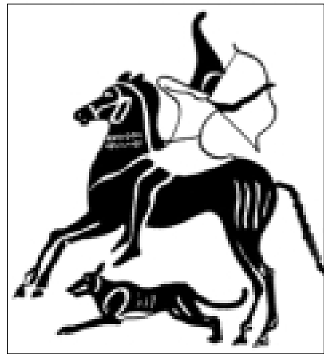
Свідчення жорстоких набігів дійшли до наших днів. Сліди руйнувань, останки жертв кімерійських мечів і стріл археологи знаходять не тільки в Україні, а й у всій Східній Європі від Болгарії до Польщі. На розкопках одного з городищ знайдено схованку, в якій родина намагалася врятуватися від работорговців. У неволю вони не потрапили, хоча доля їх була не менш жахливою — вони задихнулися у своєму сховищі. Ще одна страшна знахідка свідчить про звичаї загарбників. Археологи знайшли череп дівчинки зі слідами численних ударів рукояттю меча або чеканом. Останній удар лезом вочевидь перервав муки жертви. На етруських вазах, створених через два століття, майстри зображували чорні силуети кімерійських вершників, які мчали щодуху з піднятими над головами довгими мечами — тема непереможних і безпощадних степових кінних воїнів тоді вже відійшла (на певний час) до кошмарних легенд Європи.

Перший раунд зіткнення Степ виграв. Розрізнені невеликі відкриті поселення, що не мали захисних споруджень (ліси були найкращим захистом від колісниць, але не могли зупинити верхових воїнів), виявилися легкою здобиччю для войовничих кімерійців. Їх набіги, крім усього, свідчать про досить високу щільність населення — грабувати бідну безлюдну місцевість не має сенсу.

Життя за валами

Справді, початок залізного віку на нашій землі характеризується розвитком вирубного землеробства в лісовій і лісостеповій зонах та справжнім демографічним вибухом. У цей період розвиваються кілька землеробських культур, зокрема, чорнолісна, гальштатська, або гава-голіградська. Їхні представники активно освоюють нові території. Експансія чорнолісної культури спостерігається на Лівобережжі, аж до батьківщини Богдана Хмельницького — Суботова, де виявлено залишки поселення чорнолісців, а сам Чорний Ліс знаходився ще південніше, можна сказати, просто під носом у кімерійців.

Постійна загроза нападів південних сусідів змусила хліборобів





▼ Кімерійський воїн у битві проти ассирійської колісниці.

мечів»

змінити спосіб життя. Невеликі поселення на 200—300 жителів змінюються більшими укріпленими городищами, мешканці яких здатні протистояти зовнішній агресії. Їх дерев'яні укріплення на високих земляних валах мало чим відрізняються від аналогічних фортифікаційних споруд середньовіччя, знайомих нам по реконструкціях древнього Києва чи Чернігова.

Мало того, в той час з'являються цілі «укріпрайони», створені для оборони великих племінних територій від непроханих гостей. У Західній Україні знайдено системи укріплених городищ і валів довжиною в десятки кілометрів. Вали — серйозна перешкода для кінноти. Основна їхня функція — виграти час для концентрації війська й евакуації мирного населення під захист фортечних стін. Основи оборонних систем, відомих в Україні як Змієві або Траянові вали, було закладено саме в ту епоху. Згодом саме «кімерійська загроза» призвела до утворення співтовариств часом етнічно різних землеробських племен, об'єднаних у певні територіальні структури із спільними органами управління. Конкретних даних у письмових джерелах про такі утворення немає, але створення оборонних систем подібного рівня передбачає або єдине управління, або, щонайменше, чітку координацію спільних дій.

Ще одним непрямим підтвердженням давньої інтеграції є поширення обряду кремації покійників, який замінив старі похоронні ритуали. Цей похоронний звичай ми бачимо й у слов'янських племен аж до прийняття християнства.

Дослідження останніх років дають змогу стверджувати, що «народи Лісу» на другому етапі протистояння Степу виступають як цілком організована сила, що, судячи зі знайдених скарбів, базувалася до того ж на міцному економічному фундаменті. Крім сільського господарства, розвивалася металургія й обробка заліза. Передові хетські технології в поєднанні з найбагатшими родовищами болотних руд дали змогу налагодити виробництво не тільки заліза, а й сталі. При цьому частина продукції виготовлялася на експорт, і кому! У кімерійських похованнях знайдено мечі, очевидно, чорнолісного чи гальштатського виробництва.

Навіть у ті далекі часи комерційні міркування часом переважали над здоровим глуздом. Продаючи зброю кочівникам, давні бізнесмени вочевидь не враховували ймовірності, що вона може бути спрямована проти них самих. Для західної гальштатської культури характерний також розвиток солевидобутку з наступним експортом у Середземномор'я. Сама назва культури походить від міста Галлі (халле — сіль). Наш Галич — з цього ж топонімічного ряду. У районі Суботова чорнолісці на базі донбаських мідних руд розгорнули широке виробництво виробів із бронзи. Про його розмах можна судити не тільки з численних уламків форм для лиття. Досі вміст міді в навколишньому ґрунті на древньому поселенні в сотні разів перевищує припустимі норми.

З великою часткою імовірності можна стверджувати, що саме в той період в основному склалася і соціальна система, знайома нам з початку середньовіччя. Нечисленна військово-адміністративна кланова і племінна еліта (королі — князі і бояри), «середній клас» — професійні воїни (дружинники) — такий собі прообраз лицарства, купці і «простий люд» (общинники-хлібороби і ремісники).

Куди зникли кімерійці?

Судячи з того, що в VII столітті до н. е. кімерійці всією своєю міццю обрушилися на східні держави — на півночі вони одержали цілком адекватну відсіч (чи пограбували її так, що вона вже не становила інтересу). Вали і частоколи, в поєднанні з добре озброєною і вимуштруваною дружиною, втім, дуже ефективний засіб проти кінноти. Природжені вершники вирішили не випробувати долю в пішому строю і повернули своїх коней у бік тих, хто не чекав нападу, а отже — не підготовлених супротивників. Під їх ударами у Закавказзі впало царство Урарту. Ассирійський цар Саргон вступив з ними у змову, але пізніше, як вважають деякі історики, сам загинув у битві з колишніми союзниками. Ассирія, котра, проте, мала досить золота, змогла купити послуги кімерійських загонів і переспрямувати їхній запал, підкріплений військовою здобиччю, на сусідів. Саме тоді в Месопотамії (територія сучасного Іраку) і з'явився вперше «обмежений військовий контингент» з берегів Дніпра.

Про кімерійських вершників не з чуток знали також перси та етруски. Судячи з давніх написів і малюнків, у тих і інших від цього «знайомства» залишилися дуже неприємні спогади. Про широку географію кімерійських походів і торгових зв'язків свідчить знайдений у Полтавській області скарб, що належить одному з царів. Щось у нього, мабуть, не виходило, і він вирішив до певного часу приховати найкоштовніше майно. Зважаючи на те, що воно залишилося незатребуваним, смуги невдач дбайливий господар пережити не зміг, закінчивши свою бурхливу кар'єру чи то в месопотамських, чи то в полтавських степах. Про те, що кар'єра була бурхлива, свідчать зібрані за короткий період речі. Міркуйте самі, меч і чекани — зроблені десь на кордоні з Китаєм, клепаний казан — на Кавказі, посуд для вина — на території Німеччини, понож і — микенського зразка, наконечники списів — східноєвропейського й українського виробництва. Тепер цей скарб, добутий із землі через тридцять століть щасливими українськими хліборобами, у складі колекції «Платар» можна побачити на виставці в Софії Київській.

Але на кожну силу рано чи пізно знайдеться могутніша сила. Степова імперія, що будувала своє благополуччя на насильстві, наприкінці VIII — початку VII століття до н. е. впала під ударами не менш майстерних у військовій справі, більш войовничих і численних скіфських племен. Кімерійці були поставлені перед вибором — битися чи перейти в підлеглість скіфам. Хтось загинув у боях, деякі здалися, а решта з боями відійшли — хто на захід, хто на північ, де їх залишки асимілювалися в землеробських культурах, що раніше розцінювалися лише як джерело здобичі. Понад сто років археологи шукають (і знаходять) у Придністров'ї, районі Тирасполя поховання кімерійських воїнів — адже саме тут, згідно з Геродотом, поховані їх горді царі, котрі не захотіли здатися скіфам і перебили один одного у двобої.

Для північних народів «зміна влади» у Степу особливого значення не мала. Одних грабіжників змінили інші. Був, щоправда, один позитивний момент. У період ведення бойових дій і внутрішнього розколу кімерійці послабили контроль над торговими шляхами (примусове посередництво при товарообміні між українськими і середземноморськими виробниками приносило доходи не менші, ніж работоргівля і прямі грабежі). У цей період, наприклад, Чорнолісся, що встановило прямі зв'язки з греками і фінікійцями, переживає справжній торговий бум. Триває це не довго, бо переможці-скіфи досить швидко і, очевидно, не без допомоги кімерійців, які потрапили під їхню владу, розібралися в перевагах контролю над ключовими територіями і знову «замкнули на себе» усі товаропотоки.

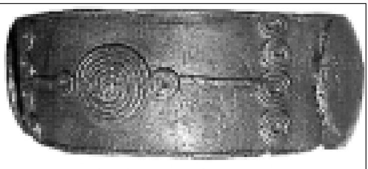
Казкові багатства Скіфії наступних століть, що прикрашають нині зали багатьох музеїв, були придбані колись аж ніяк не на доходи від продажу коней і пшениці еллінам. У скіфському золоті, прекрасному і безцінному — кров, піт і сльози десятків поколінь землеробських племен українського лісостепу. Контроль над ними дав змогу скіфам здобути силу, з якою вікнами змушені були рахуватися і велика Персія, і освічена Еллада, і гордий Рим. Утім, це тема наступної публікації.

Олег ДЕНИСОВ,
Михайло ВЕДЕЙКО,
кандидат історичних наук.











Реконструкція за етруським зображенням VI ст. до н. е.

Реконструкція жіночого одягу мешканки Лісостепу. Чорнолісна культура, 900 — 700 рр. до н. е.

Горщик чорнолісної культури VII ст. до н. е.

Бронзовий браслет зі скарбу, знайденого на Суботівському городищі експедицією Інституту археології в 1971 р.

Такі фортеці будували хлібороби для захисту від набігів кімерійців. Городище побудовано на острові посередині озера взимку 737-38 років до н. е. Музей-заповідник Бискупин (Польща), сучасна реконструкція за даними розкопок.

ГЛОБУС

Поділися мріями з нашою газетою

НОВОРІЧНІ ЗУСТРІЧІ З ДАВНІМИ ДРУЗЯМИ

*Два інтерв'ю професора Варшавського університету **Стефана КОЗАКА** нашій газеті сприяли тому, що вперше за роки незалежності України «острівець» української науки і культури в Польщі вшанували відвідуванням представники політичної еліти Києва.*



З цією неординарною особистістю «ГУ» познайомив читачів у квітні нинішнього року. Тоді з перших хвилин нашої розмови мене вразили юнацький запал, оптимізм і доброта, що їх випромінювала ця людина. Я слухала його і думала: «Скільки ж душевних сил потрібно мати, щоб, присвятивши усе своє життя Україні й україністиці, не зламатися, адже протягом 15 років йому було заборонено приїжджати в Україну?!». І це була не просто заборона. Професора було піддано справжньому цькуванню. Про ті часи він, нині президент польської Асоціації україністів, а також віце-президент Міжнародної асоціації україністики, не любить згадувати. Тому що з 1990 року займається улюбленою справою та очолює кафедру української філології Варшавського університету. І в листопаді його кафедра відзначила 50-річчя.

Власне, ця подія і стала приводом для нашої другої зустрічі. Урочистості відшуміли. І вже під Новий рік я знову звернулася до професора. Цього разу із запитанням: який післясмак свята?

Почесний доктор Київського й Івано-Франківського університетів Стефан Козак вважає, що все задумане вдалося. І на науковій конференції вчені-українознавці, що з'їхалися до Варшави з багатьох країн, дали оцінку наявності й стану україністики в Польщі та Європі.

Щодо наявності, то загалом, на думку пана Козака, все досить оптимістично. За винятком деяких країн — таких, як Іспанія, де зовсім немає україністичних центрів. А ось стан... У Франції, Німеччині, та й у самій Польщі має місце маловтішна тенденція до зниження зацікавленості українською мовою. На підставі дискусій науковці дійшли висновку: щоб змінити ситуацію, потрібні не тільки зусилля професури, а й певні кроки з боку України, української Асоціації україністів. Адже від іміджу держави багато в чому залежить, чи захочуть іноземні студенти вивчати її мову.

Ця думка стала лейтмотивом того, першого інтерв'ю. Адже, як розповів «ГУ» Стефан Козак, жодній з високих українських делегацій, які приїздять до Варшави, протоколісти не підказали відвідати кафедру. «Але ж необхідно, щоб у Європі бачили, що українська держава цікавиться розвитком цієї дисципліни. Я вже не кажу про те, що приїжджає, приміром, Шрьодер і привозить літературу в бібліотеки, облаштовує кафедри німецької мови найсучаснішою апаратурою...», — скаржився тоді професор. І вже навесні крига скресла: Юлія Тимошенко побувала в університеті. А нині сам прем'єр вручав Козаку орден.

— Присутність на конференції Прем'єр-міністра України Віктора Януковича не лише підтримала нас і справила добре враження на професуру, ректора Варшавського університету, а й засвідчила, що україністика — важливий елемент розвитку україно-польських відносин, — заявив Стефан Козак. — Хочу підкреслити в цьому роль «Голосу України»: матеріали вашої газети сприяли тому, що урядові та парламентські кола відгукнулися. І це створило певний клімат нашого свята. Воно стало не тільки внутрішнім, університетським, а й послужило гарній науковій і культурній пропаганді України.

У дні святкування кафедра одержала чимало подарунків. Однак серед усіх подарунків Стефан Козак виділив насамперед не орден Ярослава Мудрого, а книги.

— Лінгвістична й українознавча література — саме те, що нам так потрібно, — наголосив професор. — Усе, про що я бідкався «Голосу України», знайшло своє рішення. Це для нас неабияка радість.

Щоправда, у бочці меду є і ложка дьогтю. Юлія Тимошенко, котра після публікації першого інтерв'ю відвідала кафедру і пообіцяла допомогти, а також Геннадій Удовенко, який надіслав тоді професору теплого листа, запевнивши у підтримці, не надіслали своїх привітань.

— Найпевніше, що вони просто не знали про наш ювілей, — припускає професор. — Хоча дивно, адже газета ВР писала про це...

Яна СТАДІЛЬНА.

В'язничний рай

Бразильське телебачення шокувало населення, показавши кадри, що їх було знято в камерах суворого режиму. На плівці ув'язнені курять марихуану, продають кокаїн і вільно розмовляють по мобільному. Кадри, зняті прихованою камерою у в'язниці суворого режиму Бангу-4, показали у вечірніх новинах.

Представник тюремної адміністрації підтвердив існування мобільних телефонів і наркотиків у в'язниці, «але не в такому вигляді, як це було показано». Глава міністерства юстиції Мігель Пача, навпаки, стверджує: «У цій в'язниці ув'язнені роблять усе, що їм заманеться. Адміністрація ж дивиться на це крізь пальці».

А ЯК У НИХ?

Хочемо президента зі старими повноваженнями, але ближчого до народу

Згідно з соціологічними дослідженнями, найпопулярнішимим кандидатом у президенти Естонської республіки є нинішній глава держави Арнольд Рюйтель. Якби вибори відбулися сьогодні, за нього проголосували б 16% громадян. За ним іде колишній прем'єр-міністр і лідер Реформістської партії Сійм Каллас з 8%. Колишнього президента Леннарта Мері підтримує лише 4%, а нинішнього прем'єр-міністра Юхана Партса — 1% виборців.

Однак, прості громадяни нині не можуть обирати главу держави. Цим правом наділені лише депутати парламенту. А оскільки з дня відновлення незалежності жодного разу їм не вдалося це зробити, доводиться користуватися послугами «колегії виборців» — того ж складу депутатів плюс представники самоврядувань.

В Естонії давно живе і міцніє ідея всенародного обрання президента, яку вже реалізували і в сусідній Литві, і в інших країнах. 85% мешканців Естонії підтримують цю ініціативу, причому більшість вважає за необхідне розширити повноваження глави держави.

Запровадження прямих президентських виборів підтримав 71 із 101 депутата парламенту, до того ж серед прихильників реформ були і представники опозиційних партій, що входять до правлячої коаліції. Повноваження президента не змінюються. Перше читання відповідного законопроекту відбулося у вересні, друге заплановано на січень наступного року.

Урядова коаліція має намір одночасно с виборами до Європарламенту, які відбудуться 13 червня 2004 р., провести референдум, де народ висловився б за внесення відповідних змін до Конституції. І тоді в 2006 році можна буде обрати президента країни прямим голосуванням.

Плановано, що термін президентських повноважень збільшать із нинішніх 5 до 6 років, однак чинним президентам буде заборонено балотуватися на другий термін.

У бесіді з кореспондентом «ГУ» президент А. Рюйтель сказав, що він також не наполягає на розширенні повноважень глави держави, обумовлених у Конституції. Щоправда, за наявності високого авторитету в нього і так цілком достатньо можливостей впливати і на зовнішню, і на внутрішню політику.

Володимир СТРОЙ.

Головна ялинка Європи

ПЕРЕДСВЯТКОВІ НОТАТКИ

Європа переважно святкує не Новий рік, а Різдво. І, звичайно, першим свідченням свята, що наближається, є ялинка. У кожному місті світу її встановлюють на найпочеснішому місці — головній площі. А чи є головна ялинка Європи?

З'ясовується, така ялинка є, і вона знаходиться у Швейцарії, у місті Цюріху. Коли мені зненацька випала нагода з'їздити туди в ці передноворічні дні, я з радістю погодилася.

Цюріх вважають «найменшим великим» містом Європи. Тобто маленьким у Європі (лише 360 тисяч жителів) і найбільшим у самій Швейцарії. Коли йдеш вулицями цього надзвичайно красивого міста, якого не торкнулася війна, де збереглася архітектура починаючи з XV століття, то мимоволі впадають в око ледве не на кожному кроці вивіски банків і банківських домів. І це справді один із найбільших і найнадійніших європейських «сейфів», де кожен десятий працює у фінансовій сфері.

Місто з усіх боків оточене озерами, його прорізають дві річки. І воно особливо гарне, як стверджують старожили, саме перед «Вайнахтом». Так по-німецьки називається Різдво. А тут, у Цюріху, говорять саме німецькою, хоча у Швейцарії чотири державні мови: німецька, французька, італійська та ретороманська. Остання, як вважають, залишилася «у спадок» від давніх римлян...

Тут народився, жив і лікував древній лікар Парацельс, навчався в місцевому університеті Альберт Ейнштейн, а вітражі з кольорового скла для собору жіночого монастиря робив Марк Шагал. Ага, ще Уїнстон Черчілль тут невдовзі після другої світової війни вперше закликав до об'єднання Європи. Ось таке воно, «маленьке велике» місто Швейцарії...

У ці різдвяні дні в місті прикрашено все, навіть місцеві трамваї. А ще — старовинний вагончик, за вікнами якого сидять костюмовані ангели, а вагоновод, звичайно ж, — Дід Мороз. Головні пасажири — це цюріхські малята. Уздовж центральної вулиці встановлено різдвяні ліхтарі із залізними «гілками», увінчаними круглими матовими кулями. Увечері вони випромінюють таємниче світло. А поперек усієї головної вулиці, що йде від Цюріхського озера до будівлі вокзалу, висить гірлянда: золотий дощ маленьких вогнів.

Але де ж вона, головна ялинка Європи? Та ось де, у приміщенні старовинного вокзалу, одній із найбільших і величних споруд позаминулого століття в Європі. Чесно кажучи, я не одразу здалеку побачила, як то кажуть, мету моєї поїздки. Чому? Бо просто навколо вирував, шумів, співав грандіозний різдвяний ярмарок. Десятки павільйонів, щільно заставлених на території головної зали, і тисячі відвідувачів... І всі насамперед прямували до ялинки.

Усю її чарівність можна оцінити лише зблизька. Основний секрет краси цюріхської ялинки, висота якої сягає 40 метрів, — в оздобленні. Це винятково кришталеві вироби, схожі на витвори мистецтва. Це не іграшки, а саме вироби скляної майстерні Сваровського, котрий ще 1895 року заснував своє перше виробництво. Його продовжувачі свято шанують традиції і зберігають таємниці обробки й огранування кришталю, який важко відрізнити від діамантів.



Кришталеві прикраси на ялинці можна побачити не тільки в Цюріху. Ось на цій 22-метровій ялинці, встановленій у Гонконгу, більш як 100 тисяч кришталевих виробів. Коштує така ялинка — 640 тисяч доларів США.

Ялинка «від Сваровського», як її називають, геть обвішана кришталевими зірками, сніжинками, півмісяцями, смішними прозорими звірятками, дивовижними птахами, кришталевими черевичками, фігурками гномів, квітами — усього не перелічити. Чимало прикрас у справжній золотій обкантовці. Їх підвішено на доволі довгих срібних шнурах до ніжних гілок молодих ялинок, з яких і змонтовано все дерево. Таких прикрас тут понад шість тисяч. І коштує така чудо-ялинка, страшно сказати, — 200 млн. доларів! Стає зрозумілим, чому огороджує від цікавих і захоплених глядачів прозоре куленепробивне скло.

Але це ще не все. Увечері десятки потужних прожекторів освітили ялинку, і вона заграла всіма відтінками веселки, посилаючи свої стрілоподібні промені в усі боки. І тоді звідусіль залунали гучні оплески... Ось вона яка, виявляється, головна ялинка Європи!

Неля ГЛУЗОВА.

Цюріх.

Фото Рейтер.

А раптом Санта-Клаус обдурить?

Департамент ПАР зі стандартизації реклами заборонив поширювати адресу Санта-Клауса, за якою діти можуть написати йому про свої різдвяні побажання, **повідомляє Рейтер.**

Як сказано в рішенні департаменту, поштова служба у такий спосіб «наживається на природній довірливості дітей». Влада ПАР побоюється, що діт лахи почуватимуться ошуканими. «У голові довірливої дитини, котра пише за цією адресою, створюється оманливе враження, що коли вона напише Санта-Клаусу, той неодмінно принесе їй жадані подарунки», наголошується в рішенні департаменту.

Лампочці загрожує зникнення

Британські вчені стверджують: лампочки незабаром стануть частиною історії, а на зміну їм прийдуть діоди, що випромінюють світло. За словами експертів, протягом декількох років діоди замінять лампочки в усіх будинках, офісах і крамницях. Порівняно зі звичайними лампочками, діоди світять набагато довше, споживаючи при цьому значно менше енергії. Фахівці вважають, що лампочки, винайдені 120 років тому Томасом Едісоном, уже через 15 років можуть зникнути.

Компромісу не досягнуто

Главам держав і урядів країн Європейського союзу під час зустрічі у Брюсселі не вдалося зробити різдвяний подарунок 350 мільйонам своїх громадян — узгодити позиції з проекту нової Європейської конституції. Незважаючи на зусилля найбільших і найвпливовіших у ЄС — Німеччини і Франції та решти засновників спільноти, збунтувався новачок — Польща, а також Іспанія.

Найбільші суперечки викликало питання розподілу голосів у майбутній Раді Європейського союзу. Німеччина та Франція наполягали, щоб рішення ухвалювалися не лише більшістю країн ЄС, а й більшістю європейських держав, на чиїй території мешкає щонайменше 60 відсотків населення союзу.

Польща та Іспанія не погодилися з цим новим правилом, вимагаючи залишити положення, закріплене угодою, підписаною три роки тому в Ніцці. Варшава, як і інші країни, що лише 1 травня 2004 року офіційно стануть членами ЄС, мають право вето, як і їхні 15 «старих» колег. Саме на цьому, до речі, наполягав у Ніцці й Берлін, закликаючи до реформування Європи. Тоді була підписана «Заява про майбутнє Європейського союзу». Вона відкрила дорогу, що зрештою привела до урядової конференції, котра мала ухвалити Європейську конституцію. Тоді союз 15 пообіцяв, що для цього буде запрошено також і кандидатів у члени ЄС.

Польща, котра закликала своїх громадян проголосувати за вступ до ЄС, обіцяла, що матиме там з 27 голосами майже такий само вплив, як і Німеччина з її 29 голосами. Критики ще тоді попереджували про необачність цього кроку, бо було зрозуміло, що більшість країн ЄС захочуть перейти до системи «подвійної більшості», яка надає більше ваги ФРН.

Водночас Німеччина по праву зацікавлена, щоб її голос мав більшу вагу, ніж голос Польщі чи Іспанії. Зрештою, німці платять в ЄС більше внесків, ніж будь-хто. Чимало експертів вважають, що Берлін не повинен допустити, щоб у майбутньому рішення ухвалювалися через його голову. Тому відсутність Основного Закону Європи для нього є кращим виходом, ніж прийняття ущербної конституції.



Представник німецької делегації, депутат Європарламенту Клаус Хенш поклав усю відповідальність за зрив проекту на Польщу, водночас висловивши надію, що й вона, й Іспанія незабаром зрозуміють, що втрачають історичний шанс. Але глава польського зовнішньополітичного відомства Влодзімеж Цімошевич заявив, що не поставить свого підпису під документом, котрий політично ослаблює його країну.

Канцлер Герхард Шрьодер висловив жаль щодо провалу саміту в Брюсселі, вважаючи його причиною того, що деякі країни поставили власні національні інтереси над ідеями європейської інтеграції. Він заявив, що докладатиме зусиль, щоб переговори про прийняття Європейської конституції, які відбудуться вже наступного року під головуванням Ірландії, не закінчилися повним провалом. Він також підкреслив, що в разі потреби Німеччина розширюватиме співробітництво лише з деякими країнами ЄС, зокрема з Францією та Великою Британією. Що, втім, за його словами, не позначиться на добросусідських відносинах із Польщею.

Тим часом німецька преса широко коментує провал зустрічі у Брюсселі, висловлюючи часом полярні думки. Газета «Нордкурір» пише: «Польща, звичайно, спростовуватиме підозри, що в питанні про Європейську конституцію вона діє за завданням США, котрим дуже хотілося б послабити в ЄС вплив таких противників війни, як Франція і Німеччина. Якщо це так, то цілком логічна пропозиція Берліна відкласти дебати про розподіл голосів на пізніше. Хоч і Польщу, котра, побувавши в роки соціалістичного минулого в ролі «молодшого брата» СРСР, можна зрозуміти: Варшава не хоче опинитися в такій само ситуації у ЄС».

Газета «Вестдойче цайтунг» коментує загрозу Варшави накласти вето на проект конституції ЄС, якщо з її прийняттям зменшиться вплив Польщі в європейських виконавчих структурах: «Здається, польський уряд щиро вірить, що це не Польща приєднується до ЄС, а ЄС до неї. Після того, як США піднесли зовнішньополітичну роль Польщі на знак подяки за її безрезультатну, але вірну підтримку у війні з Іраком, самооцінка наших східних сусідів сягає небес. Але настане час, коли «стара Європа» опустить своїх нових партнерів на землю, хай навіть ціною того, що конституція спочатку буде блокована».

Цього разу переговори у Брюсселі закінчилися нічим. Представник Люксембургу запропонував провести кризове засідання шести держав—засновників ЄС — Бельгії, Німеччини, Італії, Люксембургу, Нідерландів і Франції. З тим, щоб домовитися про спільні дії у ситуації, котру одні називають «важкою кризою», а інші — навіть «катастрофою» цього найбільшого об'єднання держав континенту.

Німецька сторона продовжує закликати партнерів до компромісу на своїх умовах, а канцлер Герхард Шрьодер совістити Польщу тим, що «не можна хотіти бути прийнятим до ЄС і водночас починати своє членство із загрози вето».

На знімку АП: Герхард Шрьодер, Жак Ширак і міністр закордонних справ ФРН Йошка Фішер.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Був диктатором — став в'язнем

У ніч на неділю американці впіймали-таки Саддама Хусейна. За даними деяких арабських ЗМІ, його таємно вивезли з Іраку і тепер тримають чи то на американській базі в Катарі, чи то на військовому кораблі.

Знайшли колись всемогутнього диктатора у погребі одного з будинків біля Тікріта — рідного міста Хусейна. За свідченнями американських військових, експрезидент Іраку хоча й тримав у руці пістолет, однак жодного спротиву не вчинив і відразу зізнався, хто він є. «Це була дуже стомлена людина», — зазначив командувач військ США в Іраку генерал Рікардо Санчес. Хусейн мав вигляд бомжа: брудний, подертий одяг, борода й довге скуйовджене волосся. Щоправда, біля нього знайшли ще й 750 тисяч американських доларів.

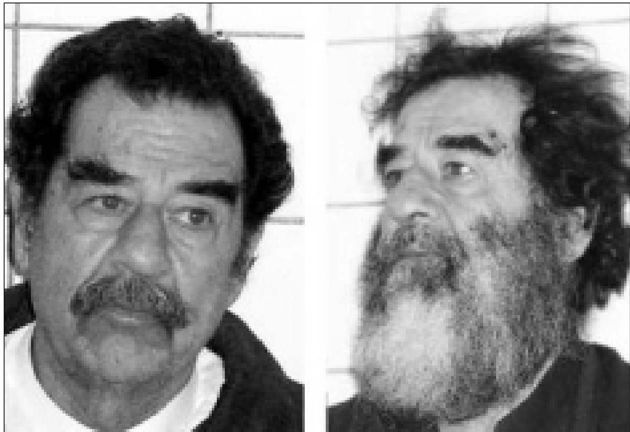


Фото АП.

«В історії Іраку завершилася болюча ера. Вам більше не треба боятися повернення Саддама», — звернувся президент США Джордж Буш до іракського народу. Президент України Леонід Кучма привітав Джорджа Буша зі спійманням Хусейна. Американські військові вже провели перші допити колишнього диктатора. Як повідомляють деякі західні ЗМІ, спілкування показало, що добитися від Хусейна чогось конкретного буде важко. Втім, можливо, відпочивши, Саддам стане балакучішим.

Американці пообіцяли, що судитимуть його самі іракці. «Диктатор постане перед правосуддям, в якому він сам відмовляв мільйонам», — заявив Буш.

Прикраси з бажаннями

Мер столиці Латвії за традицією вибирає в лісах, які належать місту, одну з красунь-ялинок, що потім прикрашає Домську площу. До нинішнього Різдва головний художник Риги Леонард Логановскіс вирішив додати до традиційних ялинкових прикрас тисячу листівок, виготовлених школярами. Акція називалася «Разом прикрасимо різдвяну ялинку».

Уже з листопада Ризька дума одержувала щодня по ящику листівок із заповітними бажаннями. Більшість мріє про мобільний телефон, «реальний комп» і ляльки «Бебі борн», що мають вигляд немовляти і вміють просити їсти, плакати й мочити памперси.

Трапляються й свідомі, котрі мріють, щоб у Латвії «не було наркотиків, сигарет і пива». Саме зараз у Сеймі розглядають закон про визнання пива алкогольним напоєм і, відповідно, про заборону його продажу після 10-ї вечора.

Володимир СТРОЙ.
Рига.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Тбілісі

«Чудова» сімка. Мінус один...

ЦВК Грузії оголосила список зареєстрованих кандидатів у президенти, вибори якого відбудуться 4 січня. Президентські амбіції демонстрували 15 претендентів. Однак необхідні для реєстрації 50 тисяч підписів прихильників представили лише семеро. З них колишньому голові Служби безпеки Грузії, котрого розшукує Інтерпол, Ігорю Георгадзе відмовлено в реєстрації. Причина — протягом останніх двох років він не проживав на території країни.

Отож офіційними кандидатами стали шестеро: керівник «Єдиного національного руху» М. Саакашвілі, колишній губернатор краю Імереті Т. Шашіашвілі, лідер партії «Адвокати Грузії» К. Гарібашвілі, один з лідерів політорганізації «Мдзлеве-лі» З. Келехсашвілі, президент «Коаліції неурядових організацій інвалідів» З. Сихарулідзе і Р. Ліпартеліані, котрий очолює «Партію Давида Агмашенебелі». Єдиний реальний претендент на посаду президента — Михаїл Саакашвілі. Згідно із соцопитуваннями його рейтинг перевищує 80 відсотків.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

■ Ісламабад

Замах на президента

Учинено черговий замах на президента Пакистану Первеза Мушаррафа, котрий дивом залишився живий. Він прямував з аеропорту Ісламабада до своєї офіційної резиденції. Потужний вибуховий пристрій спрацював на мосту в місті Равалпінді усього через кілька секунд після проїзду президентського кортежу. Оскільки машини від'їхали від місця вибуху на кілька десятків метрів, ані Мушарраф, ані особи, що його супроводжували, не постраждали. Розслідуванням обставин теракту займаються пакистанські спецслужби. Спроби вбити лідера країни пояснюють його підтримкою дій міжнародної антитерористичної коаліції.

■ Багдад

У повітря злетіли машини

Дві заміновані автомашини вибухнули вчора поблизу двох відділків поліції у передмісті Багдада. Повідомляється, що майже 10 осіб загинуло, є поранені.

■ Гаага

Свідок Кларк

Колишній верховний головнокомандувач Об'єднаних збройних сил НАТО в Європі генерал Веслі Кларк на засіданні Гаазького військового трибуналу почав давати показання як свідок у справі Слободана Мілошевича. Засідання відбувається за зачиненими дверима. Кларк, котрий керував военною операцією НАТО у Сербії в 1999 році, є одним із найвисокопоставленіших свідків у справі колишнього югославського лідера.

■ Канберра

Голодовка триває

6 афганських біженців, які голодують на знак протесту проти відмови австралійської влади надати їм політичний притулок, потрапили до лікарні. Ще 18 афганців продовжують голодовку в таборі для біженців на одному з островів у Тихому океані.

■ Баку

Прощання з Алієвим

(Початок на 1-й стор.).

Поховали Гейдара Алієва на Алеї почесних поховань в азербайджанській столиці, біля його дружини, похованої там 1985 року. В Азербайджані оголошено семиденну жалобу. По всій країні вивішено державні прапори з жалобними стрічками. В ефірі радіостанцій і телеканалів звучить лише класична музика. Закрито всі розважальні заклади.

Як вважає більшість спостерігачів, смерть Гейдара Алієва не позначиться на політичній ситуації у країні та в регіоні загалом.



Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

СУСПІЛЬСТВО

Медики попереджають: недобросовісна реклама небезпечна для вашого здоров'я!

ДІАГНОЗ

Чергову зустріч працівників засобів масової інформації з президентом Академії медичних наук України, академіком Олександром Возіановим, що відбулася в Інституті фармакології і токсикології АМНУ, власне, і було присвячено медпрепаратам.

Сьогодні вітчизняний фармацевтичний ринок можна вважати досить насиченим — у нашій державі зареєстровано 8296 препаратів. До того ж більш як 38 відсотків із них випускають на вітчизняних підприємствах. Шлях народження лікарського засобу важкий і довгий. Адже перш ніж в аптеці з'явиться новий препарат, він має пройти тернисті етапи становлення, серед яких синтез і виділення, токсикологічні, фармакологічні дослідження, вивчення його безпеки, розробка готової форми, клінічні випробування, розробка промислової технології та методів контролю якості, реєстрація і лише потім — просування на ринок. Щоб подолати цей шлях, часом минає близько 20 років, а вартість цього процесу становить майже 800 мільйонів доларів. Щоправда, вітчизняне виробництво





представлене переважно так званими препаратами-генериками, які дублюють уже наявні. Цей факт, за словами директора інституту, професора Олександра Стефанова, цілком можна пояснити: такі ліки вивчають за скороченою програмою, грошей на розробку вони потребують значно менше, ніж оригінальні.

Наступною негативною тенденцією розвитку вітчизняного фармринку фахівці інституту називають високий ступінь дублювання номенклатури. Приміром, десять підприємств тиражують таблетки ацетилсаліцилової кислоти, сімнадцять — розчин перекису водню.

Під час зустрічі було порушено не тільки проблеми галузі, а й питання позитивного чи негативного впливу медпрепаратів, що їх можна придбати в наших аптеках. У боротьбі за фармринок, що стає затісним, нерідко практикують методи недобросовісної конкуренції. Насамперед це агресивна і не завжди достовірна реклама. Річ у тім, що вона «забуває» інформувати про побічну дію препаратів. Тим часом низка антибіотиків негативно впливає на психіку, а препарати, що містять цукор, можуть спричинити погіршення здоров'я у людей, які хворіють на діабет. Дедалі частіше лікарі просто в себе на прийомі наполегливо рекомендують чергову панацею і якщо не продають її одразу самі, то вручають точну адресу, за якою можна диво-зілля придбати... Приклад із особистого досвіду: у дитини слід від реакції Манту 11 міліметрів. Фтизіатр співчутливо радить давати доньці «вітаміни» — «котячий пазур», «оболонки чорного горіха» — і виписує відповідні рецепти, вказуючи на зворотному боці адресу і телефон, де відповідні, за словами лікаря, «нешкідливі травки», неодмінно варто купувати. Ескулапа можна зрозуміти. Зарплата його навряд чи доходить до півтисячі гривень, а представник фірми, що постачає ті самі харчові добавки, за дверима його кабінету стоїть і повторює: ось вам гонорар за кожну продану дозу. Ну, як тут устояти?

І вже геть немає порятунку від телевізійних заспівнень про те, наприклад, що «Мезим», коли вірити солодкоголосій рекламі, «для шлунка незамінний!» В разі вживання цих таблеток можуть спостерігатися алергійні, зокрема і шлункові, реакції. Він протипоказаний тим, хто у кого панкреатит.

Або «Колдрекс». Простуджений дядько під парасолькою у телевізорі, шморгаючи носом, учепився в упаковку таблеток. І бадьорий слоган за кадром: «Колдрекс: сім бід — одна відповідь!» Відповідати, за ідеєю, мають самі творці реклами. Бо в «Колдрексу» чимало протипоказань. Їх чесно вказано у вкладиші-інструкції до препарату. Однак реклама такі серйозні речі лукаво замовчує.

— Та реклама, що її постійно крутять, — каже Олександр Возіанов, — коли ранком у телевізорі з'являється фізіономія і запевняє, що є «просте розв'язання проблеми простати»... Проковтнув, мовляв, таблетку — і всі проблеми знято... Можу сказати: це не відповідає дійсності. Але ж хтось дозволяє цю рекламу... Хоча препарати, які офіційно завезено на територію України, перевіряють — є відповідна структура, люди від неконтрольованої реклами все одно страждають. Хворий потребує термінової операції. Замість цього він надивився телевізора, ковтає пігулки. На операційний стіл пацієнт потрапляє у вкрай тяжкому стані, доводиться боротися за його життя...

У цьому контексті в Інституті фармакології і токсикології як позитив називали досвід Угорщини. Добро на рекламування будь-яких препаратів там дає Фармкомітет: «його голова свій день починає з читання газет. Знайшов несанкціоновану рекламу — одразу штраф».

А лікувати нашу рекламу від безконтрольності, зважаючи на все, поки що не збираються.

Валерій ДРУЖЕНКО.

На знімку: директор Інституту фармакології і токсикології Олександр Стефанов; у лабораторіях інституту обізнані з таїнствами народження ліків.

Фото автора.

Світ нарешті схаменувся

І вирішив об'єднати зусилля у поводженні з небезпечним надбанням цивілізації. А деяким країнам це байдуже?

АКТУАЛЬНО

Ядерні відходи почали впозвати в наше життя непомітно й утаємничено з 1948 року. Коли СРСР розпочав промислову переробку уранових руд та іншої урановмісної сировини на території України. На виробничому об'єднанні під замаскованою назвою «Придніпровський хімічний завод» у Дніпродзержинську. Втім, видобуток рідкісних матеріалів та металів уже тривав у світі. Тодішня загарбницька і оборонна доктрини вимагали уранового концентрату.

І звісно, за ціною не стояли. Відходи цього небезпечного виробництва з радіоактивними речовинами складували у прилеглих до території заводу ярах та балках. Без дотримання елементарних природоохоронних вимог. Ось і зібралося їх там майже 42 мільйони тонн. Про це нещодавно йшлося в нашій газеті.

Утім, видобуток і перероблення уранових руд і в інших місцях країни утворили велику кількість відходів. Виникли їх своєрідні звалища, які назвали хвостосховищами. За даними Державного комітету ядерного регулювання України, у них на площі 542 гектари нині зберігається близько 66 млн. тонн високоактивних речовин. Безперечно, всі вони небезпечні для довкілля, здоров'я людей. Для тих, хто проживає поблизу них, хто п'є і питиме забруднену ними воду.

Відкрито говорити про наявність і розташування цих хвостосховищ почали нещодавно. Уже в роки незалежності. Коли аварія на ЧАЕС змусила нас інакше ставитися до атомних станцій. Вона змусила нас розробляти своє національне законодавство. Стосовно забезпечення високого рівня ядерної та радіаційної безпеки і щодо поводження з продуктами діяльності атомних станцій — відпрацьованим ядерним паливом (ВЯП) та радіоактивними відходами (РАВ).

Чорнобильська катастрофа змусила розробляти і впроваджувати різні регулюючі та адміністративні заходи. Наша стратегія поводження з радіоактивними відходами лягла в основу відповідної комплексної програми. А нею передбачено, зокрема, підвищення екологічної безпечності стану пунктів тимчасової локалізації та захоронення РАВ у зоні відчуження, а також консервації та реконструкції окремих з них.

Сховища для власних відходів введено в дослідну експлуатацію, зокрема, на Запорізькій АЕС, будуються на Чорнобильській. А забезпечити надійну ізоляцію більшості нагромаджених в Україні радіоактивних відходів усіх видів дасть змогу комплекс «Вектор», який споруджується у зоні відчуження, поблизу колишньої ЧАЕС. А як поводяться в інших країнах світу з РАВ та ВЯП, які становлять велику небезпеку для людства?

На початку 90-х років з ініціативи низки країн з розвиненою ядерною енергетикою створено Об'єднану конвенцію про безпеку поводження з цими небезпечними речовинами. Україна підписала її 29 вересня 1997 року. У квітні 2000-го конвенцію було ратифіковано.

Які вимоги конвенції? Договірні сторони на всіх стадіях поводження з ВЯП і РАВ мають забезпечувати ефективні засоби захисту людей, суспільства та довкілля від шкідливого впливу іонізуючого випромінювання в даний час. Щоб їхній вплив не позначився на прийдешньому поколінні. Щоб нашим нащадкам не довелося розплачуватися за наші недбалість і прорахунки. Ще одна важлива вимога конвенції — запобігання аварій із радіологічними наслідками.

І ось в листопаді н. р. у Відні, в штаб-квартирі МАГАТЕ відбулася перша нарада країн—сторін. Делегацію України на ній очолював голова Держкомітету ядерного регулювання Вадим Грищенко.

У роботі наради, розповідав Вадим Васильович на брифінгу з цього питання, взяли участь делегації 32 договірних сторін. Вони були розподілені на п'ять груп. У закритому режимі обговорення відбулися презентації їх національних доповідей, підбиття підсумків.

Україна входила до четвертої групи разом з Аргентиною, Республікою Білорусь, Німеччиною, Норвегією та Швейцарією.

— Обговоривши національну доповідь України, — розповідав Вадим Васильович, — учасники наради відзначали, що наша країна виконує заходи конвенції. Ми маємо відповідне сучасне законодавство щодо поводження з РАВ і ВЯП. Є відповідні програми практичних дій — споруджуються сховища різних типів. Працює незалежний орган державного ядерного регулювання. Є система аварійної готовності.

Водночас зверталися увагу на необхідність створення фондів зняття АЕС з експлуатації і поводження з РАВ, посилення безпеки поводження з ними. На те, що Україні потрібно скоріше визначити національну стратегію поводження з відпрацьованим ядерним паливом: захороняти його чи переробляти. Франція і Велика Британія, приміром, вважають, що ВЯП — це енергетичний ресурс і його слід переробляти на нове паливо. В Україні щодо цього ще не прийнято остаточного рішення.

— Занепокоєння в усіх учасників наради, — додав В. Грищено,— викликало те, що Бразилія, Перу, Росія, Казахстан, Литва, Естонія й деякі інші країни досі або не приєдналися до конвенції, або не ратифікували її. А це впливає на загальний режим радіаційної безпеки у всьому світі. Більше того, конвенція не виконує своєї мети.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Довідка

Сховища відходів підприємств видобування й переробки уранових руд, подібні до тих, що у нас, є і в інших країнах світу. У Німеччині, приміром, накопичили цього «добра» понад 160 мільйонів кубометрів. Один із можливих шляхів убезпечення радіоактивних відходів — повернути туди, звідкіля добули. У шахти. Але більшість з них занедбано, що ускладнює застосування цього методу.

Нині у світі діє близько 440 ядерних реакторів. Кожен з них щороку «виробляє» майже 25 тонн РАВ. Погодьтеся, є над чим замислюватися ядерним країнам. Є над чим працювати країнам-сторонам Об'єднаної конвенції.

***P. S.* Коли цей матеріал готувався до друку, на Південно-Українській АЕС відбулася робоча нарада секції науково-технічної ради НАЕК «Енергоатом» з порядком денним: «Радіаційна безпека та екологія. Поводження з радіоактивними відходами, створення сховищ відпрацьованого ядерного палива».**

У заході взяли участь також фахівці наших АЕС, Держкомітету ядерного регулювання, представники концерну «Росенергоатом».

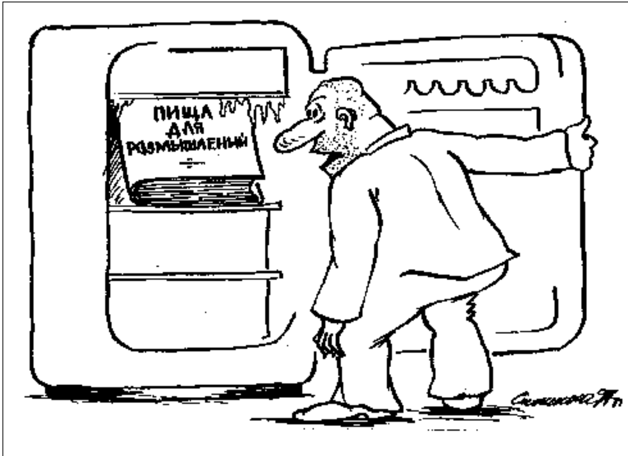
Це вже не перша спільна нарада українських і російських фахівців служб екологічного та радіаційного контролю, на якій триває обмін кращим досвідом поводження з відходами, вдосконалення природоохоронної діяльності в атомній галузі.

З ПОШТИ

Нова пенсійна формула: «заохотити не можна обмежити»

ЗУСТРІЛИСЯ ДВА ЛИСТИ

Не зменшується потік листів, об'єднаних однією болючою темою — пенсія. На жаль, не заради балачок пишуть нам читачі. Це питання виживання. Деякі з тих, хто торкається проблеми перерахунку пенсій, хочуть обгрунтувати необхідність підвищення суми виплат в якійсь одній галузі виробництва чи науки, у якій пропрацювали багато років і про складнощі якої знають не з розмов. А більшість читачів кажуть про занижену суму виплат для всіх пенсіонерів. Ці два листи — протилежні точки зору на проблему.



Мал. Вадима СИМИНОГИ.

«А мінімум не перестрибнути»

Кримчанка Г. Денисова із Сімферополя висловлюється досить категорично:

«З усього видно: нову формулу визначення суми пенсій видумали люди випадково. Вони не уявляють, до яких наслідків це призведе. За формою, начебто, відновлюють справедливість. А насправді — ситуація знову на користь керівників з величезними заробітками, а не простого народу. Наш дохід, як і раніше, буде зведено до зрівняльного мінімуму в 150 гривень. А за справедливістю пенсії мають призначатися різні: залежно від галузі, вищої чи середньої освіти, і з урахуванням відпрацьованих років.

Багато вчителів у надії на підвищену пенсію перед виходом на заслужений відпочинок брали і тягли дві ставки. Зрештою, втратили зір під час перевірки зошитів, надірвали здоров'я, а отримали мізерні 150 гривень, як ті самі сторожі чи прибиральниці. Виходить, немає різниці в оцінці роботи некваліфікованого працівника і вчителя з вищою освітою і сорокарічним стажем.

До того ж, якщо не враховано освітній ценз, то хто сидітиме п'ять—шість років над підручниками, щоб здобути вищу освіту? Кому ця освіта потрібна, якщо жодної добавки до зарплати чи пенсії вона не обіцяє?

Не важко уявити сплеск невдоволення народу, коли він зрозуміє, що його вкотре обдурили. Стара форма розрахунку була справедливіша: вона хоч під кінець життя зрівнювала усіх, як на цвинтарі...»

«Все враховано!»

А цей лист надійшов із Управління пенсійного реформування Міністерства праці та соціальної політики України. Підпис — заступника міністра О. Гарячої.

«9 липня 2003 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», який набере чинності з 1 січня 2004 року.

Закон спрямовано на встановлення диференціації в розмірах пенсій та відновлення соціальної справедливості, а також зацікавленості кожної працездатної особи у власному матеріальному забезпеченні після виходу на пенсію. Для визначення пенсії враховуватимуть два основні показники — страховий стаж і заробітну плату особи.

Відповідно до статті 9 цього закону за рахунок коштів Пенсійного фонду в солідарній системі призначаються: пенсія за віком, пенсія з інвалідності внаслідок загального захворювання (зокрема каліцтва, не пов'язаного з роботою, інвалідності з дитинства), пенсія у зв'язку з втратою годувальника.

Право на призначення пенсії за віком мають застраховані особи, які досягли пенсійного віку: чоловіки — 60 років, жінки — 55 років, які мають не менш як 5 років страхового стажу. Повний розмір пенсії за віком призначається за наявності страхового стажу: для чоловіків — 25 років. Для жінок — 20 років.

У разі пізнішого виходу на пенсію та відмови від отримання виплати пенсії під час роботи (за умови сплати внесків до Пенсійного фонду) призначена після звільнення з роботи пенсія підвищуватиметься на встановлений відсоток за прогресивною шкалою залежно від кількості років більш пізнього виходу на пенсію з 3 до 85 відсотків.

До внесення відповідних змін до законів фінансування соціальних пенсій (передбачених Законом України «Про пенсійне забезпечення»), збільшень пенсій (передбачених Законом України «Про статус гірських населених пунктів»), надбавок (передбачених Законом України «Про донорство крові та її компонентів»), а також надбавок та пенсій (що призначаються особам, трудовий договір з якими розірвано з ініціативи власника або уповноваженого ним органу в зв'язку із виявленою невідповідністю працівника займаній посаді за станом здоров'я), відповідно до Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

Відповідно до зазначеного закону пенсії призначатимуть (перераховуватимуть) за новою формулою, яка не передбачає обмеження пенсій максимальним розміром. Крім цього, пенсії щорічно індексуватимуться відповідно до законодавства про індексацію грошових доходів населення. Додатково розмір пенсії ще підвищуватиметься на коефіцієнт, який відповідає не менш як 20 відсоткам темпів зростання середньої заробітної плати в Україні порівняно з попереднім роком».

Листи читала Юлія ПОТАПЕНКО.

ГОЛОС ВОЛАЮЧОГО

Украли сон і спокій

Центральна вулиця Рівного — Соборна — притягує підприємців, бо вона найбільш людна, тож тут можна робити непоганий бізнес. Тому перші поверхи будинків — нарозхват. Ось і в будинку №34, де ми мешкаємо, донедавна уже було три торгові точки: магазин «Бомба», кафе «Олеся» та «Ельдорадо». Із цим сусідством ми мирилися. Але після того, як у підвалі «Бомби» розмістилося кафе-клуб «777», де проводяться нічні дискотеки, ми всі втратили сон і спокій.

Адже хоча й на засіданні Рівненського міськвиконкому 9 вересня ц. р. прийнято рішення №223 про те, щоб встановити режим роботи «777» до 22-ї години, господарі закладу його часто не дотримуються. Отож через комунікаційну систему після 22-ї чуємо ударні інструменти, які заважають спати. А серед мешканців будинку — літні люди, діти. Тож можете уявити, з якими головами йдуть уранці наші діти до школи, а ми — на роботу.

Ми не раз телефонували «02», але після наших дзвінків не припинявся шум. Звернути увагу до проблеми ми намагалися через місцеву пресу — газети «Рівне вечірнє», «Панорама», «Вільне слово», розповсюдили наше звернення до депутатів Рівненської міської ради на сесії, пікетували приміщення, де вона проходила. Зверталися ми і до міського голови Рівного Віктора Чайки, до його заступника, депутата Рівненської обласної ради від міста Рівного Світлани Богатирчук-Кривко, депутата міської ради Володимира Трофімова. Всі обіцяють нам допомогти, але віз і нині там.

Мешканці будинку №34 по вулиці Соборній у Рівному. Загалом 19 підписів.

ФОТО З КОНВЕРТА

Моя гордість, радість і опора



Мій чоловік помер від раку головного мозку. Ми прожили разом дев'ять років, і в одну мить я залишилася з двома дітьми на руках. Молодшому Юрі тоді виповнилося шість років, Сашку — вісім. Періодами було дуже важко піднімати двох хлопців на ноги, але їхня любов і розуміння допомогли мені.

Вони отримали вищу освіту, зараз працюють. Дивлячись на них, розумію, заради чого варто жити. Адже вони — моя гордість, радість і опора.

Раїса ТЕСЛЕНКО.
Артемівськ
Донецької області.

ТВОРЧІСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

Унісон...

Пам'яті Ольги Кобилянської

Одвічний біль —
рушійна сила серця:
Болить земля, на ній —
болить народ
І в маревах — не розсипи
сестерцій —
Одужання ознакою свобод.
Дорога духу і дорога тіла:
Кому вінок терновий до лиця?
Та заглушити й вічності несила
Цей унісон, де в пам'яті
серця!..

Олександр ДОВБУШ.
Чернівці.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Реально, а не формально

Хочу через газету «Голос України» подякувати людям, які надали допомогу двом дітям, котрі волею долі залишилися сиротами. Коли в 1990 році трагічно загинула їхня мати, Олексійкові було два роки, а Катрусі — чотири. Вони жили з батьком і бабусею, які незабаром померли. Тоді опікуном Катрусі й Олексійка призначили мене.

Підлітків виховувати нелегко. Самі знаєте, що випускникові сільської школи важко вступити до вищого навчального закладу. Щоб якось влаштувати їх, я звернулася по допомогу до народного депутата Олександра Бандурки. І він допоміг 14-річному Олексію вступити до Харківського юридичного ліцею.

Нещодавно і Катруся закінчила школу. А народний депутат Віктор Остапчук посприяв, щоб її зарахували на перший курс Залізничної академії. Тепер Катя одержує сирітську стипендію в 120 гривень. Щиро дякуємо народним обранцям за реальну допомогу.

Галина ОЛЬХОВСЬКА.
Люботин
Харківської області.

Допоміг стати на ноги

Дуже вдячна депутатові Верховної Ради України Юрію Кармазіну за допомогу. Я довго не могла вирішити питання протезування. І тільки завдяки його турботі тепер у мене є і протези, і взуття. Спасибі велике вам, Юріє Анатолійовичу, зичу міцного здоров'я й успіхів у роботі.

З повагою, Ніна ДАШУТІНА.
Шаровка
Богодухівського району
Харківської області.

Робота, яку бачать усі

Нещодавно перед своїми виборцями звітував депутат Шевченківської районної ради Микола Гладкий. Власне, і розповідати не треба було нічого, тому що зроблене ним у всіх на очах. Це прокладений асфальт у дворі нашого будинку замість величезної калюжі, котру не один рік мешканці обходили дощатим настилом, ремонт дитсадка і придбання нових іграшок для малечі. Металеві двері в одному з будинків, обладнання дитячого майданчика і надання матеріальної допомоги на лікування хворого. Нові дерева в наших дворах, підготовка будинків до зимового періоду й ремонт ліфтів — це теж робота Миколи Васильовича. Радує, що молодий депутат — людина слова, сумлінний, чуйний. Недарма саме йому довірено очолити районну комісію з капітального будівництва й екології. Ми, його виборці, віримо йому і вдячні за роботу.

Б. КОЗЕРОД, С. ЛУЦЕНКО, А. БЕЗРОДНИЙ, Н. КУХ.
Київ.

СПРОБУВАВ І ВИГРАВ

Зберігаю виграш як найдорожчу пам'ять

З першого дня передплачую «Голос України» і від усього серця вдячний вам за таку прекрасну газету. Тут описуються всі події в державі, у світі, без прикрас, а так, як є насправді. Мені пощастило виграти кавовий сервіз, зберігаю його як найдорожчу пам'ять про мою улюблену газету «Голос України». Усьому колективу бажаю міцного здоров'я, успіхів у роботі!

З повагою, Олександр БІЛАН.
Капітанівка
Новомиргородського району
Кіровоградської області.

Читаємо разом із сусідами

Дорогі працівники газети! Від усієї душі шлемо вам щиросердий привіт і бажаємо міцного здоров'я, сімейного щастя й успіхів у праці! Ми дуже задоволені тим, що нам пощастило зустрітися з такою чудовою газетою, яку читаємо від А до Я, а потім передаємо сусідам. І хоча важко з фінансами, ми щомісяця відкладаємо на річну передплату нашої улюбленої газети. Одного раз нам поталанило — виграли електричну праску. Ми дуже вдячні вам і хоча розуміємо, що двічі приз не випадає, усе-таки надсилаємо квитанцію на участь у розіграші.

З повагою, Віра і Микола МОСТЕПАН і сусіди.
Ніжин
Чернігівської області.



ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Арциз — місто, центр однойменного району і вузлова залізнична станція. Розташований у заплавах річок Когильника і Чаги за 160 кілометрів від Одеси. Населення — 17,5 тисячі осіб, переважно українці, болгари, росіяни, молдавани та представники інших національностей.

На території міста виявлено кілька поселень черняхівської культури, що належать до III—IV століть нашої ери.

Арциз засновано в 1816 році, назву місто дістало на честь перемоги російських військ над армією Наполеона 8—9 березня 1814 року в Арсі (французькою — Arcis).

Арцизький район утворено в 1940 році. Нині на його території одна міська та 17 сільських рад. Рельєф місцевості здебільшого рівнинний. Природні умови сприятливі для вирощування зернових культур, соняшнику, винограду. Тваринництво м'ясо-молочного напряму, значне місце посідає вівчарство. Розвинута переробна промисловість.

Адреса третя:



САМОВРЯДУВАННЯ

Що може сільрада?

Нотатки із засідання круглого столу сільських голів

Із головою Арцизької районної ради **Костянтином Пеліваном** домовилися заздалегідь: на розмову за круглим столом запросимо не всіх 17 сільських голів, щоб захід не став черговою нарадою, а принаймні вдвоє менше. Так, вважали, проблеми самоврядування на рівні сіл можна буде обговорити конкретніше й розважливіше. Й не помилилися: в дискусії взяли активну участь усі запрошені вісім сільських голів, які і стан справ на місцях глибоко проаналізували, і чимало цікавих думок, слушних пропозицій висловили. **Учасниками круглого столу стали сільські голови Василь Кушнір (Веселокутська сільрада), Тетяна Бикова (Вознесенська), Федір Димитров (Главанська), Іван Сибов (Задунаївська), Володимир Чебан (Кам'янська), Іван Леонтьєв (Мирнопільська), Марія Захарова (Новокапланівська) та Людмила Карат (Теплицька сільрада). Від засідання круглого столу голова райради Костянтин Пеліван (на знімку).**



У них різний досвід роботи в органах самоврядування: когось обрано вже вдруге—вчетверте, а когось — уперше. І працюють вони в різних умовах: в одних селах вижили, діють економічно міцні сільгосппідприємства, що фінансово підтримують соціально-побутову, культосвітню сфери, а в інших — колишні КСП розпалися на десятки невеликих фермерських господарств, що й самим собі подеколи поки що ладу не можуть дати. Й про це, само собою, говорили учасники круглого столу. Чимало названих ними проблем можна, очевидно, розв'язати на місцевому рівні. І їх у багатьох випадках уже розв'язують спільними зусиллями райради, сільських рад, виконавчих структур, про що нам розповідали і Костянтин Пеліван, і голова райдержадміністрації Федір Сибов, з яким зустрілися й мали тривалу бесіду.

Та нас же більше цікавили в розмові за круглим столом проблеми, до яких, через публікацію в газеті, варто привернути увагу регіональних органів і столичних відомств, аж до Верховної Ради, Кабміну та адміністрації Президента. Все почуте, коли казати стисло, можна звести до таких двох основних узагальнень: по-перше, повноважень органам самоврядування, що працюють безпосередньо в сільських територіальних громадах, делеговано чимало, однак підкріпити їх реалізацію фінансово нерідко «забувають»; по-друге, від деяких повноважень, що аж самі просяться в коло турбот сільського самоврядування, сільради чомусь відлучені, їхні штати не відповідають новим вимогам, і дещо доводиться вирішувати... на противагу чинному законодавству.

З приводу й першого, і другого наведено чимало прикладів. Узяти вже сам механізм формування бюджетів. Безліч разів з різних трибун мовлено: тільки йдучи знизу, можна передбачити реальні цифри доходів і видатків, що більш-менш задовольняли б потреби територіальних громад, стимулювали б активний пошук місцевих фінансових джерел. Та все залишається по-старому. І що в результаті? Навіть у нинішніх мізерних бюджетах сільрад (кілька десятків тисяч, а в кращому разі — сотня—дві тисяч гривень), частка власних доходів ледь сягає по району 49 відсотків від загалу; решта 51 відсоток — це державні дотації та субвенції. Власні доходи — це здебільшого плата за землю, фіксований сільгоспподаток та прибутковий податок з громадян. І під кожне з цих джерел закладено своєрідні «міни».

Приміром, хоча 60 відсотків земельного податку надходить до сільських бюджетів, та сільради, сільські голови до укладання договорів на оренду земель запасу і резервного фонду, розташованих за межами населених пунктів, жодного стосунку... не мають. Ці функції закріплено за райдержадміністраціями. Інша річ, що в Арцизькому районі державна виконавча влада під час розгляду таких питань не обминає ні райраду, ні сільради та сільських голів. Але це просто добра воля, а не обов'язок. До того ж дорадчий голос — не вирішальний. Учасники круглого столу вихід бачать у тому, щоб швидше прийняти закон про розмежування земель державної і комунальної форми власності. І повноправними господарями вищезазначених земель за межами населених пунктів мають бути, треба передбачити, саме сільради. Їм видніше, кому віддати ту землю в оренду, щоб людина господарювала високоефективно, вчасно і повністю розраховувалася з сільським бюджетом. А нині, нерідко трапляється, сільгосппідприємства накопичують борги з усіх статей оподаткування. В надії, що їх... спишуть. А держава так і робить. Тим самим підриваючи основи місцевих бюджетів, заохочуючи невмілих та безвідповідальних господарників спроквола працювати й надалі.

Сільських голів уже сьогодні хвилює ситуація, яка може скластися з наповненням бюджетів наступних років. Відомо, що в 2004 році до 13 відсотків знизиться прибутковий податок з громадян, а ще через рік з 17 до 71 гривні підвищиться рівень неоподатковуваного мінімуму. Надходження до місцевих бюджетів, у результаті, значно знизяться. Де шукати резерви? Сприяти піднесенню економіки сільгосппідприємств, підвищенню зарплати, створенню нових робочих місць, організувати продаж земель несільськогосподарського призначення — все це треба, безперечно, робити активніше й результативніше. Та тільки таким чином сільські бюджети, що забезпечували б найнагальніші потреби територіальних громад, не наповниш. Потрібні конкретні законодавчі акти, за якими до сільських бюджетів надходила б вагоміша частка збираних на місцях податків усіх видів. Якоюсь мірою це передбачає нова редакція Бюджетного кодексу, але коли її буде прийнято?

Та тільки на ремонт і утримання в селах соціальної сфери, що нині передається від сільгосппідприємств на баланс і фінансування сільрад, коштів катастрофічно бракує. Наводили факти: в одному селі клуб без вікон, дверей та даху, в другому — дитсадок закрили, щоб не заморозити в ньому малюків, у третьому — автомобіля «швидкої допомоги», в якому нагальна потреба, немає, в четвертому — водогін дірявий, люди страждають від нестачі питної води... А геть розбиті майже скрізь дороги? Вони тепер ніби нічиї, на баланс сільрад їх не передають, проте хто, як не органи самоврядування на місцях, про них подбають? Пожежну охорону теж сільські бюджети мають забезпечити. І землевпорядники скрізь потрібні. І дільничні уповноважені міліції. І організатори зайнятості та дозвілля молоді, фізкультури та спорту... Посади ці вводять в деяких селах, за сприяння районних владних структур, явочним, як то кажуть, порядком, протиправно, але без них не обійтися. Сільради начебто можуть самі вирішувати, який мати штатний розклад, та спробуй погодити його під час затвердження бюджету. Бо й справді: як оті всі повноваження й оті всі посади профінансувати?

Поцікавилися: може, має змогу підсобити районний бюджет? Тут арифметика, з'ясувалося, не ліпша. Власних доходів мають лише близько 14 відсотків від загалу, решта йде «транзитом» від держави — на фінансування освіти, культури, охорони здоров'я. Та якби повною мірою і вчасно. За всі провали в фінансуванні життєдіяльності району відповідає, будучи лиш передавальною ланкою, місцева влада. А головне власне джерело — прибутковий податок з громадян — жебонить тонкою цівкою не лише через низькі зарплати (отут якраз поле діяльності для районних структур — домагатися піднесення економічно-фінансової спроможності виробництв і на цьому грунті — підвищення рівня зарплат), а й через «сприяння» нетутешніх управлінських структур. У районі чимало різних філій, виробництв, підпорядкованих центральним чи регіональним відомствам: підприємства залізниці, електропостачання, зв'язку, банки, прокуратура тощо. Їхні працівники отримують непогану зарплату, проте прибутковий податок відраховують за місцем розташування своїх «хазяїв». Чому? Адже підприємства й установи працюють у районі, люди мешкають тут, усі послуги їм надають теж тут. Парадокс, який мають усунути, сподіваються арцизці, в Одесі, в Києві.

Часто своєрідними мильними бульбашками і в селах, і в районі стають, на жаль, загалом корисні, здавалося б, програми розвитку тих чи тих сфер, забезпечення ефективного функціонування тих чи інших структур. Знову-таки — через брак фінансування. Програму придумали в столиці, в обласному центрі її продублювали для регіону, в районі, вже стосовно його меж, теж відповідний папір склали. Скоріш — для звіту, для галочки. Ось конкретний приклад: згідно з однією із таких спущених згори програм район мав зі свого бюджету надати на підтримку органів міліції 572 тисячі гривень, та спромігся лише на 50 тисяч. Не тому, що не хотів, а тому, що таких грошей в бюджеті просто не було. Кому, питається, пускаємо туман в очі? І навіщо?

...Отож, що можуть сільради? Сьогодні — небагато. Завтра, сподіваються сільські голови Арцизького району, зможуть значно більше. Якщо їм підсобить держава: не забиратиме все до центру, щоб потім, чимало втрачаючи через посередників на зворотному шляху, дотувати райони й села, а чітко визначить, скільки із зібраних податків та платежів одразу залишиться на місцях для задоволення нагальних потреб територіальних громад. І тоді, як реакція на це, фінансові джерела на місцях не сочитимуться цівочками, а поллють надалі повнішими потоками — на благо і територіальних громад, і держави загалом.

МІСЦЕВІ ТАЛАНТИ

«Буджак» збирає гостей

Ні, не знаємо ми ще хоча б одного такого райцентру, до якого збирались б фотохудожники не лише з багатьох куточків України, а й з Росії, Білорусі, Молдови, Естонії... А до Арциза —збираються. Не рідше ніж кожні два роки. На так звані міжнародні семінари-практикуми. Насправді — на оглядини, хто за цей час що цікавого зробив, на творчі дискусії, виїзди на природу — до моря, у степ, щоб побачене зафіксувати на плівку. Натхненником цих зібрань є Володимир Коваль, який же три десятиліття тому й заснував фотоклуб «Буджак». Фотопортрети земляків, що їх створив В. Коваль, — то унікальна галерея характерів, якій позаздрить будь-хто з маститих фотомайстрів Одеси чи й Києва.

Віршування з чаюванням

Вони без цього вже, певно, не можуть: частенько збираються до гурту, щоб разом почаювати, поділитися прочитаним, ознайомити один одного з своїми власними поетичними та прозовими творами. Домовитися, врешті-решт, про черговий поетичний або музично-поетичний вечір для земляків — чи то в райцентрі, чи то в котромусь із сіл. Очолює творчий клуб «Натхнення» вчителька Ольга Фоміна — визнаний в Арцизі майстер і поезії, і прози. Ось і нещодавно вийшла її, у співавторстві з дочкою Оленою, збірка «Джміль і шипшина» — чергова радість для «Натхнення» загалом.

«Сидять баби на призьбі»

Так називається один з графічних малюнків Володимира Афанасьєва — директора Арцизької дитячої художньої школи. А побачити ту роботу можна в книзі-альбомі «Світ графіки», що її допомогли художникові видати шанувальники його таланту. Про характер малюнків говорять уже самі їхні назви: «Сільські політики», «За столом», «Гіркий виноград», «Домашня локшина», «Заготівля хмизу», «Ті, хто із сапами»... Побутописання, одне слово. А скільки в тих роботах спостережливості, любові, легкого гумору! Втім, Володимира Миколайовича більше тішать не власні малюнки, а роботи численних вихованців, що нерідко отримують призи, навіть гран-прі, на різних вітчизняних та зарубіжних виставках.

Арцизький район

Дні «Голосу України» на Одещині

На тобі, небоже...

АНОМАЛІЇ

Саме тими днями, коли ми перебували в Арцизі, до міськради надійшло розпорядження Кабміну про передачу з державної у комунальну власність майнового комплексу колишнього військового аеропорту в місті Арциз-2 (по суті, окремого житлового мікрорайону райцентру та прив'язаних до нього кількох технічних і аеродромної зон).

— Ми до цього готові вже давно, — каже міський голова Арциза Віктор Середа, — адже там мешкають наші люди. Було, правда, близько семи тисяч осіб, залишилося десь чотири тисячі. Вже й підготовку до зими там розгорнули, не очікуючи розпорядження. Та, на жаль, ота передача має, м'яко кажучи, аж ніяк не цивілізований характер.

Справді м'яко кажучи... Бо те, що побачили в колишньому військовому житловому містечку, справляє гнітюче враження: багато будинків не мають ні вікон, ні дверей — чорніють порожніми прорізами, дахи діряві, мережі водопостачання й опалення — понівечені, труби й радіатори зловмисники розікрали на металобрухт. А все тому, що містечко тривалий час було ніби нічиє, переведення його з військових на цивільні рейки невиправдано зволікалося й розтяглося на чотири роки...

Арцизька міськрада, передбачаючи сумні наслідки цього, тривалий час наполегливо домагалася, щоб містечко якнайшвидше передали їй. Писала листи, на яких умовах. Щоб надати Арцизу-2 більш-менш пристойного вигляду, за підрахунками, потрібно близько 3 мільйонів гривень. У Міноборони, в Південному оперативному командуванні тільки руками розводили: таких грошей не маємо. Гаразд, щось нашкребли на місці, запропонували: давайте хоча б 1,6 мільйона гривень —це мінімум. Дали, нарешті, трохи більше мільйона. Та й то... мазутом. Продасте, мовляв, то й матимете гроші. З неабиякими труднощами (якість не та, не сезон) продали. А держава візьми та й відніми від отриманої суми 195 тисяч гривень як податок на додану вартість. «Підсобила», одне слово: залишилося 960 тисяч гривень...

Зрозумівши, що більшого не дочекаєшся, міськрада вирішила наводити лад у містечку, так би мовити, вибірково. Передусім узялися за житло, в якому нині мешкають люди. На кожен із будинків завели свого роду паспорт, де передбачили, які найнагальніші роботи там треба провести. З огляду на наближення зими головну увагу приділили опаленню квартир. Від централізованого постачання тепла з великої котельні, звідки під час транспортування його трубами на чималі відстані більше обігрівалося довкілля, ніж квартири, відмовилися. Зупинилися на автономних міні-котельнях, що працюють на вугіллі (не найкращий, звісно, варіант за його дорожнечі, та іншого поки що просто немає), та опалюють 45-квартирний житловий будинок доволі надійно. Економічний ефект від них величезний. До роботи долучилося ТОВ «СПМК», яким керує депутат облради Михайло Лебеденко, — воно й обладнує в кожному будинку оті економні опалювальні вузли власного виробництва. Латають і діряві дахи, доводять до ладу водопостачальні та каналізаційні мережі, самі будинки. Подеколи долучають до ремонту підприємців, надаючи їм площі під виробництво й торгівлю, хоча таких поки що негусто.





У містечку, де 38 три—п'ятиповерхових житлових будинків та 1601 квартира, в 370 нині ніхто не мешкає. І хоча в Арцизі немала квартирна черга, та не те що надати, а й продати комусь квартиру в містечку змоги немає. Бо оті 370 квартир — лиш умовно вільні. Близько 200 із них свого часу були приватизовані, ще в 170 хтось прописаний. Колишні господарі жител виїхали на нове місце служби або на батьківщину, не тільки не розпорядившись квартирами, а й інколи залишивши якісь речі. Проте ніхто квартплати не вносить, за опалення (а туди йдуть спільні комунікації) не платить.

— Згідно з законодавством після піврічної відсутності господаря квартири без поважних причин та невиконання ним своїх обов'язків перед житлово-комунальними органами можемо начебто вирішувати долю житла через суди, — каже В. Середа, — та спробуйте це зробити. Передусім — де шукати того господаря? Не буде адреси — суд позову не прийме. Та й потім: раптом господар надасть довідку, що був відсутній з поважних причин, — приміром, хворів? Бачу, що власними зусиллями цей гордіїв вузол нам не розрубати. Потрібне, певно, втручання столичних відомств, адже, як знаю, така проблема постала не лише перед нами, а й у багатьох інших місцях, де колишні військові містечка передають до комунальної власності.

Вистачає мороки і з технічними зонами, власне аеродромом. Тут руйнація менша, але постало питання: як бути з ними надалі? Не тримати ж законсервованими, оберігаючи від зловмисників, роками. Тільки на таку-сяку охорону щороку потрібно близько 150 тисяч гривень, а вони в бюджеті не зайві. Шукають інвесторів, яким знадобилися б для розміщення, скажімо, техніки чи якихось вантажів величезні ангари. Уклали угоду на користування злітною смугою з аероклубом «Альбатрос», що має кілька легких літаків сільгоспавіації та дельтапланів. Але хіба це вихід? Хіба це розумне використання однієї з найкращих у країні злітної смуги, здатної приймати супер-важкі лайнери? В Арцизі сподіваються, що спільно зі столичними відомствами знайдуть шляхи ліпшого використання потужного аеродромного комплексу, який, до того ж, розташований поблизу міжнародних транспортних коридорів.

Хочеться вірити, що Арциз-2 оживе, випростається, розвиватиметься. Та все-таки, чому в нашій державі отак: спочатку кинемо напризволяще, занехаємо, а потім «героїчно» відновлюємо?

Чудовий смак на тлі «голодного пайка»

ДОСВІД І ПРОБЛЕМИ

Не перерахувати всі адреси, звідки до Одеси надходить усіляка молочна продукція: із Черкас і Балти, Миколаєва і Шостки, Вінниці і Болграда, Києва і Дніпропетровська... Широко представлені знамениті фірми «Ласуня», «Волошкове поле», «Президент»... І в усьому цьому розмаїтті не губляться вироби периферійного Арцизького маслозаводу. Навпаки — вирізняються. Випускає підприємство понад два десятки видів продукції: від фасованого в пакети свіжого молока до твердих і м'яких сирів, від масла до широкого вибору кисломолочних виробів. Той, хто спробував, наприклад, густі, пахучі, напрочуд приємні на смак арцизькі ряжанку чи сметану, шукатиме в магазинах тільки їх.

Так було не завжди. Ще три з лишком роки тому завод... простоював. І невідомо, як склалася б його подальша доля, якби не нагодилася ділова людина з Одеси — Володимир Шершньов **(на знімку)**. Підприємець придбав не тільки контрольний пакет акцій, а й... чималий борг, що його завод накопичив на шляху до банкрутства. Володимир Павлович, безперечно, ризикував: оті борги треба було віддавати. А з чого? Як «вписатися» у вже перенасичений молочними продуктами ринок? Розумів: тільки високою якістю, широким асортиментом. На це й націлив колектив. І невдовзі, на подив багатьох, першим серед однорідних підприємств області домігся державної сертифікації всіх видів продукції. Знайшлася й «ніша» — не десь там, а в Одесі: високоякісну продукцію з Арциза охоче беруть в дитсадки, інтернати, будинки милосердя. Не залежується вона і в понад трьох десятках торговельних підприємств —



власних, спільних з іншими бізнесменами. Покупці поціновують не тільки якість, а й порівняно низькі ціни арцизької продукції.

Однак В. Шершньов, як нам здалося, успіхом на ринку мало тішиться. Бо під час зустрічі більше говорив не про це, а про проблеми, що гнітять. Ні, не внутрішні — їх він долає. Зовнішні. Чимдалі міліє молочна ріка, на тонкий струмок уже перетворилася. Могли б переробляти щодня 40—50 тонн молока і навіть більше, а переробляють удвічі менше. Це якщо брати загалом упродовж року. А осінньо-зимової пори й десяти тонн не набирають. Перебувають, як то кажуть, на голодному пайку. Причини тут дві, вважає Володимир Павлович.

Перша — корів пускають під ніж, стадо катастрофічно зменшується. Кілька великих сільгосппідприємств розвалилися, а фермери зазвичай возитися з тваринами не хочуть, вважають галузь нерентабельною. Мабуть, так і є, коли отримувати від корови за рік дві тисячі кілограмів молока. А коли 4—5 тисяч чи й більше (що цілком реально, певні сільгосппідприємства регіону цього сягнули), то корова може «озолотити» не гірше від соняшнику. В області достатньо племінних господарств, де можна придбати молодняк із саме такою потенційно високою продуктивністю. Ну а платити арцизькі переробники готові за молоко немало: нині закуповують його по 90 копійок за літр, вже укладають угоди, щоб платити по гривні. Та якби ще держава підставила своє плече, як це всюди в розвинених європейських країнах робиться, дотувала виробництво молока, тоді загроза зовсім залишитися без сировинної бази відпала б.

Другою причиною є якась зовсім незрозуміла, з огляду на економічну вигоду, давня звичка наших вітчизняних аграріїв так планувати запуск корів, що всі вони теляться майже одночасно — взимку чи рано навесні. От і виходить: в якісь місяці молока густо, а в інші пусто. До того ж телят випоюють не дешевим літнім молоком, а дорогим зимовим.

— Мрія переробників, — каже В. Шершньов, — щоб сільгосппідприємства перевели корів на цілорічне рівномірне отелення. Від цього виграють усі. Так роблять, власне, у багатьох країнах. Ідею цю Володимир Павлович прагне розтлумачити всім, з ким має ділові стосунки. Поки що нею загорівся тільки один із керівників сільгосппідприємств. Поступово, за 4—5 років, обіцяє, новинку впровадить. Може, добрий приклад спонукає до практичних дій і інших?

...Ось так: їдучи на маслозавод, думали пізнати, так би мовити, секрети високої якості його продукції, успішної конкуренції на продовольчому ринку регіону, а вийшли на проблеми, варті уваги всіх сільських господарників та й держави загалом.

Матеріали сторінки підготували Георгій ВОРОТНЮК, Віталій СУДДЯ. Фото Михайла ГОЛЯКА.

Тут закладають законодавчий фундамент держави

Академія правових наук України — єдина з галузевих академій, яка обрала місцем постійної дислокації не столицю, а визнаний центр вітчизняної юридичної науки — Харків.

Десятирічний досвід функціонування академії довів, що ініціатива провідних науковців у галузі права, її батьків-засновників не лише себе виправдала, а й окупилася сторицею. Установа об'єднує під одним дахом кращих фахівців у галузі права і академічної, і вузівської науки, юристів-практиків. Зі створенням академії фундаментальні дослідження в галузі права стали системні і спрямовані на розв'язання актуальних проблем суспільства, своєрідним еталоном, з яким тепер звіряють свої правові новели всі гілки влади, інститути права і правопорядку.

А те, що напередодні ювілею Президент України Леонід Кучма підписав відповідний указ про відзначення державними нагородами її співробітників, є передусім, поза сумнівом, жестом визнання її особливої ролі у розбудові української держави.

За значний особистий внесок у розвиток юридичної науки, підготовку висококваліфікованих юристів, багаторічну плідну наукову і педагогічну діяльність орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня нагороджено першого проректора Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого В. Сташиса. Крім того, орден «За заслуги» III ступеня одержали академіки і члени-кореспонденти АПрН М. Цвік, В. Борисов, Ю. Баулін; орден княгині Ольги III ступеня — Л. Воронова, В. Коновалова.

Унікальний науковий і правовий заклад, створений за ініціативи ректора Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого ***Василя ТАЦІЯ****, вже сьогодні став взірцем правового облаштування держави, прикладом для наслідування в інших країнах світу.*

— Василю Яковичу, згадуючи ті непрості, а часом і драматичні роки становлення наших і демократії, і держави, які головні мотиви ви відзначили б сьогодні, що спонукали тоді науковців у галузі права шукати ефективний механізм розв'язання багатьох правових колізій, з одного боку, а з другого — створювати інституцію, яка об'єднала б інтелект нації на продукування основ сучасної держави — її законодавчої бази?

— Український народ, вихоровши у 1991 році незалежність, створив підґрунтя для формування соціальних, економічних та правових засад розбудови в Україні демократичної держави. Перед ученими-правознавцями та юристами-практиками постало складне завдання —розробити принципово нову стратегію реформування національної правової системи та законодавства, створити дієву законодавчу базу з охорони прав і свобод людини, громадянина.

На початку 90-х років не лише вчені-юристи, а й суспільство загалом були незадоволені темпами і рівнем проведення правової реформи, станом законності та правопорядку в Україні. Роль юридичної науки і практики в суспільстві була незначна, можливості впливу юристів на перебіг правової реформи зведено до мінімуму, хоча потенціал на той час був чималий. У вузах, наукових установах, правоохоронних органах працювали майже 200 докторів наук, професорів, понад 800 кандидатів наук, доцентів, десятки тисяч юристів-практиків. Тому наприкінці 1991 року група науковців і практичних працівників виступила з ініціативою створення республіканського громадського об'єднання «Академія правових наук України».

За рік свого існування на громадських засадах Академія правових наук України, її Президія та відділення, провели значну роботу з розробки проектів найважливіших нормативно-правових актів, розвитку правової науки. Зокрема, пріоритетна увага приділялася розробці проектів Цивільного, Кримінального, Адміністративно-процесуального, Цивільного процесуального кодексів.

Пізніше Указом Президента України від 23 липня 1993 року «Про Академію правових наук України» була заснована Академія правових наук України як державна вища галузева наукова установа.

— Які головні завдання стояли на той час перед незвичайною, але, зрозуміло, доконче потрібною науково-правовою академічною установою?

— Її основні завдання були такі: комплексний розвиток правової науки, проведення фундаментальних і прикладних досліджень у галузі держави та права, наукове забезпечення правотворчої діяльності державних органів, вивчення та узагальнення механізмів реалізації актів законодавства, визначення пріоритетних напрямів розбудови правової держави. Непрості завдання, нелегка справа — закласти законодавчий фундамент нової держави. Але, думаю, за час, що минув, ми з покладеними на нас обов'язками загалом упоралися. Хоча розв'язано аж ніяк не всі проблеми суспільства, та й чи можливо це, а тим паче за такий короткий час існування України як держави.

— З чого почалася практична діяльність академії?

— З розробки проектів основних законодавчих актів України. Наші вчені брали участь у розробці кількох проектів Конституції України. Розробляли Концепцію судово-правової реформи, Концепцію основних напрямів політики України в галузі прав людини, програму «Стратегія і основні рекомендації щодо тактики боротьби з організованою злочинністю», проект закону «Про державну владу і місцеве самоврядування», проекти, як вже казав, Кримінального, Кримінально-процесуального, Цивільного, Цивільного процесуального, Господарського кодексів, Кодексу України про працю.

— Академія створила й низку науково-прикладних правових закладів, яких раніше ніколи й не було у вітчизняному правовому просторі. Чим це обумовлено?

— Так вже історично склалося, що Україна впродовж багатьох століть не мала повноцінної, розгалуженої, завершеної моделі, системи в багатьох аспектах суспільного життя. Правознавство не було винятком. Всі її наукові організації, дослідні інститути розміщувалися у столиці великої держави. Але вони на той час стали для нас зарубіжжям. А наша країна не може повноцінно існувати без таких інституцій. Суспільне, громадське життя також вимагає старанного, скрупульозного вивчення, наукового аналізу.

Тому в червні 1994 року було створено Київський регіональний центр академії, завдання якого полягало в координуванні діяльності академіків та членів-кореспондентів, які працювали у столиці.

У червні 1995-го у складі академії в Харкові створено Інститут вивчення проблем злочинності. У березні 1996-го — Лабораторію удосконалення правового становища жінок, а в листопаді —Львівську лабораторію прав людини. З березня того-таки року функціонує Інститут приватного права і підприємництва; з квітня — діє видавництво «Право», вагомий внесок якого у видання монографій, підручників, навчальних посібників загальновизнаний.

У червні 1997 року створено Лабораторію з проблем теорії та історії держави і права, у листопаді — Міжвідомчу лабораторію правового забезпечення науки і технологій. Наприкінці дев'яностих розпочав свою роботу Центр правової інформатики. У липні 2000-го у структурі академії з'явився Інститут державного будівництва та місцевого самоврядування, у травні 2001-го — Інститут інтелектуальної власності, у 2002-му — Інститут фінансового права, створений за ініціативою Академії правових наук України та Академії податкової служби України.

Ось такий, якщо коротко, наш послужний список за десятиріччя, що минуло.

— Варто, мабуть, відзначити і те, що вчені академії брали безпосередню участь у розробці та реалізації цілої низки найважливіших загальнодержавних програм?

— Справді, це так. Практично жоден значний законопроект в Україні не розробляється без участі науковців академії та наукових співробітників її установ. Завдяки й нашим зусиллям стало можливе прийняття Державної програми розвитку інвестиційної діяльності в Україні на 2001—2010 роки, Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва, Національної програми правової освіти населення, комплексних програм профілактики та протидії контрабанді і захисту внутрішнього ринку, протидії відмиванню доходів, отриманих злочинним шляхом, торгівлі людьми тощо.

Багато наукових тем, що розробляються в установах академії, мають інноваційну спрямованість. Це і добре відома Концепція переходу України до парламентсько-президентської республіки, і проекти законів України «Про трансфер технологій в Україні», «Про попередження насильства в сім'ї», пропозиції щодо удосконалення законів України «Про промислово-фінансові групи», «Про розповсюдження аудіовізуальної продукції та фонограм», розділи з питань інтелектуальної власності нової редакції Положення про міжнародний комерційний суд при Торгово-промисловій палаті України. Втім, розробок так багато, що й не варто намагатися їх всіх згадати.

— Відомо, що фахівцями Лабораторії використання сучасних досягнень науки і техніки в боротьбі зі злочинністю, що є структурним підрозділом Інституту вивчення проблем злочинності, запропоновано низку нових технічних рішень, спрямованих на ефективніше розкриття злочинів. Згадайте бодай найцікавіші для вас.

— Передусім назвав би методику ідентифікації людини за параметрами мови, яку за результатами експертизи Державного департаменту інтелектуальної власності визнано винаходом, про що видано відповідний патент. Оригінальну систему комп'ютерного фоторобота, в якій використано сучасні інформаційні технології. Її вже впроваджено в оперативних підрозділах прокуратур кількох областей та райвідділів МВС України в Харківській області. Систему «Кліше», яка містить базу даних про печатки та бланки ДАІ України, що виконує діагностичну та експертну функції й уже вводиться у практику експертних криміналістичних центрів МВС України тощо.

— А що робиться для розширення міжнародного співробітництва?

— Інститути академії співпрацюють з Міжнародним фондом «Відродження», Інститутом конституційної та правової політики (COLPI), Інститутом відкритого суспільства (Угорщина, Будапешт), Міжнародним центром юридичного захисту прав людини «Interrights» (Велика Британія, Лондон), Центральним Європейським університетом, Люблінським Католицьким університетом, Вроцлавським університетом, Інститутом прав людини (Бельгія, Тільбург), Міжнародною асоціацією конституційного права, TACIC... Всіх міжнародних партнерів не перелічити.

— Василю Яковичу, створення в Харкові такої потужної наукової організації, своєрідної юридичної Мекки України, було вашою найзаповітнішою мрією. Мрія здійснилася. Що далі?

— Академія правових наук, справді, і моя ідея, за підтримку якої я дуже вдячний колегам, і частка мого життя. Але передусім це здобуток вітчизняної юридичної науки, яка вчасно і впливово заявила про себе, зазначивши, що наріжним каменем у фундаменті нашої держави має бути право, Закон.

Підсумки роботи переконливо свідчать про те, що науковці академії та співробітники її установ попрацювали в ці роки досить плідно. Час показав, що становлення академії відбулося, і її створення не лише доцільне, а й вельми необхідне.

Науковцями академії, її провідними установами проведено достатньо глибокі, якісні, значні за обсягом та конче необхідні для розбудови правової держави дослідження. Проте практика висуває дедалі нові проблеми, що вимагає від нас значного розширення та поглиблення наукових досліджень. Тому одне з головних завдань, які стоять перед академією сьогодні, полягає в необхідності постійно визначати головні напрями здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень на найближчі роки та віддалену перспективу.

У практичній площині — адаптувати наше законодавство до європейських норм. Глибше вивчати й використовувати європейський і світовий досвід. Інтегрувати Україну у наш спільний європейський дім. Завдання не з легких, але, гадаю, всі ми разом з ним обов'язково впораємося.

— Дякую вам за змістовну бесіду.

— Спасибі і «Голосу України» за постійну увагу до тем права і закону в Україні.

Микола КОСИЙ.

Харків.



На знімках: президент Академії правових наук України В. Тацій; такий вигляд має головний офіс АПрН України.

Фото автора.

ОГОЛОШЕННЯ

ТОВ «Зірка», код 20210610,
зареєстровано рішенням Виконкому Кіровської районної ради
м. Дніпропетровська від 22 червня 1993 р. № 1044, перереєстровано розпорядженням виконавчого комітету Бабушкінської районної ради м. Дніпропетровська за № 148-р від 20 березня 2002 року, реєстраційна справа № 04052442Ю003.2073 повідомляє про ліквідацію.
Претензії приймаються протягом 2-х місяців.

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11):
— постановою від 20.10.2003 р. у справі № Б-7/85 визнав банкрутом підприємця Перев'язко Миколу Михайловича (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Миколайчука, 8/17; код 1991002419) і відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначена Лаб'як Л. Д. (ліцензія АА № 250480, 76000, м. Івано-Франківськ, вул. Паркова, 20/7, т. 8 (03422) 40452, 32461);
— ухвалою від 14.10.2003 р. по справі № Б-11/301 затвердив ліквідаційний баланс та ліквідував Приватне виробниче підприємство «Полімаркет» (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Г. Мазепи, 169, корп. 3, кв. 72, код 22165629).

Господарським судом Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) за заявою органів ДПС у Львівській області порушено справу про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «Лопатинський агротехсервіс», справа № 7/307-39/295, юридична адреса: Львівська область, Радехівський район, смт. Лопатин, вул. Січових Стрільців, 7. ЄДРПОУ 00905706, розрахунковий рахунок 26048714060 в СКБ Дністер, МФО 325569. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Власюка В. В. (м. Львів, вул. Тершаковців, 4/8).
Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування цього оголошення.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 02.12.2003 р. по справі Б29/235/03 відкрита ліквідаційна процедура та визнано банкрутом ТОВ «Автомех», 50006, м. Кривий Ріг, вул. Грузовая, 14. Ліквідатором призначено Клинчева Андрія Анатолійовича, ліцензія АА № 047758. Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення, тел. (0564) 78-97-10, (067) 632-15-37.

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) визнані банкрутами та відкриті ліквідаційні процедури щодо наступних підприємств:
1) постановою від 01.12.03 р. по справі № 20/69 — КП «Василівський міськводоканал», розташоване за адресою: 71600, Запорізька обл., м. Василівка, вул. Приморська, 29 (код ЄДРПОУ — 31880761);
2) постановою від 08.12.03 по справі № 20/67 — СВК «Дружба», розташований за адресою: 71651, Запорізька обл., Василівський р-н, с. Мала Білозірка, вул. Колгоспна, 3 (код ЄДРПОУ — 03750196).
Ліквідатором призначено Моісєєва Юрія Володимировича, ліцензія серія АА № 419459 (м. Мелітополь, III-провулок Малюги, 13.

Шановні акціонери ЗАТ ШП «Юність»!
В оголошенні, опублікованому в газеті «Голос України» за 11 грудня 2003 року допущена помилка в даті реєстрації акціонерів.
Слід читати: «Реєстрація акціонерів починається 30 січня 2004 року о 14 годині».
Правління.

Спільне українсько-словацьке підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Прем'єр — ФБ» (код ЄДРПОУ 20036632) зареєстроване Дніпровською районною державною адміністрацією м. Києва 17.11.1997 р., повідомляє про свою ліквідацію.
Претензії приймаються протягом 1-го місяця з дня опублікування об'яви. Телефон: (044) 290-98-77.

Мале спільне підприємство «Сана»,
код ЄДРПОУ 23336978, юридична адреса: м. Ясинувата, Донецької області, буд. 14а/63, повідомляє про свою ліквідацію на підставі рішення засновників № 3 від 03 грудня 2003 року. Ліквідаційна комісія приймає претензії протягом двох місяців від дня публікації оголошення за телефоном: 8(06236) 43805.

Господарський суд Черкаської області (18005, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) порушив справу № 10/3336 про банкрутство сільськогосподарського відкритого акціонерного товариства «Нива» (19031, Черкаська область, Канівський район, с. Степанецьке, р/р 26003301810248 у філії АКБ «Національний кредит» у м. Каневі, код ЄДРПОУ 00387370).
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Браславця Сергія Григоровича, адреса: 18000, м. Черкаси, вул. Дахнівська, 17/1.
Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Миколаївській області та ліквідатор закритого акціонерного товариства «Євросервіс-Холдинг»
повідомляють про проведення торгів по продажу активів. На торги виставлені такі активи:
Лот № 1 — корпоративні права (частка в статутному фонді) закритого акціонерного товариства «Євросервіс-Фінанс» — стартова ціна — 500 грн.
Лот № 2 — корпоративні права (частка в статутному фонді) закритого акціонерного товариства «Агросервіс» — стартова ціна — 10 грн.
Лот № 3 — корпоративні права (частка в статутному фонді) товариства з обмеженою відповідальністю «Євротрейд» — стартова ціна — 50 грн.
Заявки на участь в аукціоні приймаються не пізніше ніж за три дні до дати проведення аукціону за адресою: м. Миколаїв, вул. Московська, 54а.
З додатковою інформацією можна ознайомитися за телефонами: 8 (0512) 47-34-64, 47-34-63.
Розмір гарантійного внеску складає 5% від початкової ціни продажу. Розмір реєстраційного внеску складає 17 грн. Реквізити для перерахування: Миколаївська філія ДГУ Агентство з питань банкрутства, п/р № 260086681 в МОД АППБ «Аваль», МФО 326182, код ОКПО 24779442.
Публічні торги відбудуться 31 грудня 2003 року о 9 годині за адресою: м. Миколаїв, вул. Садова, 1а, 4-й поверх.

ТОВ «Мрія-М»
(код ЄДРПОУ 19118075) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців за телефоном: 212-25-27.

Збори акціонерів АТЗТ «МІНЕТЕК-технології», відбудуться 05.02.2004 р. о 10.00 за адресою: м. Краматорськ, вул. Орджонікідзе, 10.
Порядок денний:
1. Затвердження звіту правління Товариства за 2003 р.
2. Вибори голови правління Товариства.
3. Внесення змін до Статуту Товариства.
4. Затвердження положення про філії.

Реєстрація учасників проводиться з 8-00 05.02.2004 р.

ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «ІКС-МЕРЕЖЕВА ЛАБОРАТОРІЯ»
(код ЄДРПОУ 31457398, зареєстроване Жовтневою районною державною адміністрацією м. Києва за № 09344, п/р № 260033011460 в АБ «Національні інвестиції», МФО 300498) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців за адресою: 03057, м. Київ, вул. Смоленська, 31-33.

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, Майдан Незалежності, 1) порушено провадження у справі про банкрутство сільськогосподарського кооперативу «Промінь» (справа № 14/124-Б): 32356, Хмельницька область, Кам'янець-Подільський район, с. Дерев'яне, код ЄДРПОУ 00412493; р/р 26009311014001 у Хмельницькій обласній дирекції АПБ «Україна», МФО 315308.
Розпорядник майна боржника — Нагорний Віталій Олексійович (ліцензія АА № 487843, 32319, Хмельницька область, Кам'янець-Подільський район, с. Жовтневе, провулок Вишневий, 14).

Згідно ухвали господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) від 04.12.2003 р. у справі № 4/129 повідомляємо, що даним судом порушено провадежння у справі про банкрутство Відкритого Акціонерного Товариства «Південнобузьке», код ЄДРПОУ: 00853062, с. Кир`яківка, Миколаївський район, Миколаївська область, 54125, р/р 26003300389 у відділенні № 5421 Ощадбанку України, МФО: 386229.
Розпорядником майна призначено Ханенко Антона Павловича, м. Миколаїв, а/с 101.

Господарський суд Запорізької області (69001, Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) Постановою від 01.12.2003 р. по справі № 5/2/748 (98) про банкрутство КСП ім. Леніна, с. Орловка Приморського р-ну, Запорізької області. Ліквідатором банкрута призначено Іщенко Василя Дмитровича (ліцензія АА № 250004 від 19.10.2001 р.) 72311, Мелітополь, а/с-21, т. ф. (06192) 3-03-21.

Постановою Господарського суду Донецької області по справі № 5/95Б від 29.10.2003 р. визнано банкрутом Макіївське орендне підприємство «ІМПУЛЬС» і відкрито ліквідаційну процедуру — (Донецька обл., м. Макіївка, вул. Совєтська, 1, ЗКПО 02969538).
Ліквідатором призначено арбітражного керуючго Кондратьєву М. В., ліцензія № 249779 від 19.10.2001 р.
Претензії приймаються протягом 30 днів з дати публікації даної об'яви.

Господарським судом Черкаської області (18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) по справі № 08/2171 Відкрите акціонерне товариство «Таганчанське хлібоприймальне підприємство», код 00956902, юридична адреса: Черкаська область, Канівський р-н, ст. Таганча, вул. Залізнична, 1 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Осипчука Віктора Миколайовича (18000, м. Черкаси, вул. Вернигори, 16, кв. 11), ліцензія серії АА № 630045, тел. (0472) 65-11-28.

Господарським судом Житомирської області (10014, м. Житомир, вул. Мала Бердичівська, 25) порушена справа про банкрутство № 4/115 «Б» від 29.08.2003 Попільнянського комунального підприємства житлового господарства (13500, Житомирська область, смт. Попільня, вул. Богдана Хмельницького, 37Б, код 03343798, п/р 260051485 в Житомирській обласній дирекції АППБ «Аваль», МФО 311528.
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шишкіна Леоніда Яковича (ліцензія № 047746 від 10.10.2001, тел. 37-07-35.
Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

З ПОШТИ

Про дам, не дам і дам, але не вам,

або Як обіцянки, народжені у столичних кабінетах, у регіонах перетворюються на мильну бульку

Спробую розповісти на прикладі нашого ТОВ «Казанківська агрофірма «Агротех», що в Миколаївській області, про невідповідність державної політики у сільгоспвиробництві ситуації на місцях, про сподівання, що їх породили у високих столичних кабінетах і які незабаром перетворилися на марево.

В агрофірмі, яку було створено 1999 року, з огляду на указ Президента про реформування аграрного сектору, тепер працює 284 особи. Головним засновником виступила столична корпорація «Агротех». ТОВ під своїм «дахом» об'єднує 7450 гектарів орної землі. Господарству довірили свої паї 710 селян з шести населених пунктів. Технічних ресурсів, аби дати раду таким великим площам, у агрофірми вдосталь. Є високопродуктивні трактори та комбайни, є і сучасне елеваторне господарство. Агрофірма вчасно розраховувалася з селянами за надані паї — а це 800,9 тисячі гривень. За 11 місяців сплачено 1083,9 тисячі гривень заробітної плати. Перераховано до бюджету всі види податків. Незважаючи на розгалужене виробництво, агроформування закінчує рік з фінансовим результатом, який близький до нуля.

Але як тут матимеш прибутки, коли зимовий льодовий панцир завтовшки 8—10 сантиметрів, який вкрив посіви озимих зернових на площі 4300 га, знищив їх повністю?!

Ось і рахуйте: на посів озимини пішло 1924 тисячі гривень, на пересів — 2877 тисяч, у 6348 тисяч гривень оцінюють втрати від недоотримання планового врожаю. Величезні непередбачувані збитки.

Не пощастило й з ранніми ярими зерновими, які потрапили під жорсткий пресинг весняної засухи. Їх взяли лише чверть від запланованого. Нелегко було, з огляду на втрати, організовувати чергову посівну озимих під врожай наступного року, вишукувати під кампанію чималі кошти. Дещо допомогла компенсація з бюджету процентних ставок за надані кредити — 231,2 тисячі гривень. Остаточно відродила віру працівників товариства в аграрне майбутття постанова уряду, яку оголосив віце-прем'єр І. Кириленко на початку грудня. Господарство отримало компенсацію за посіяні озимі в розмірі 165,2 тисячі гривень. Під час всеукраїнської селекторної наради віце-прем'єр наголосив на всебічній підтримці всіх виробників продовольчого зерна, окреслив прозорість використання бюджетних коштів, зокрема на придбання господарствами міндобрив для підживлення озимини.

Спостерігаючи за обличчями в залі, помітив їх разючу зміну: всі сиділи, затамувавши подих, вслухалися в кожне слово Івана Григоровича. Потім були подяки за виявлену турботу, за розуміння ситуації, в якій перебуває село. А які емоції вирували після закінчення наради...

Одразу після наради зібрав спеціалістів нашого господарства. Порахували: 336 тонн добрив придбаємо за рахунок бюджетних коштів, ще 165 тонн закупимо за власні гроші — тоді всі посіви підживимо. Та минуло три доби і мені в управлінні сільського господарства запропонували аж... 20 тонн виробленої в Черкасах аміачної селітри. Вухам своїм не повірив... З'ясувалося, увесь Казанківський район, згідно з рознарядкою, отримав її 48 тонн. Чому? Адже на нараді віце-прем'єр запевнив присутніх, що питання забезпечення сільгосппідприємств міндобривами вирішено в Кабміні, погоджено з виробниками «вітамінів ланів» і перебуває на контролі у прем'єр-міністра. Не хочеться думати, що хтось, не доведи Господи, має намір підставити прем'єр-міністра. Ми ж бачимо, яку конкретну державницьку, цілеспрямовану роботу проводить уряд, очолюваний Віктором Януковичем, з наведення ладу в державі. Мабуть, в тому ланцюгу, який з'єднує уряд і товаровиробників, забагато заайвих «слабких ланок».

Тим часом селами району почали активно курсувати «сучасні комсомольці». Пропонують будь-яку кількість аміачної селітри. Ціна помірна — 100 доларів за тонну. На заводі просять майже 700 гривень за тонну. Не інакше отримують «пільгові» добрива, тому і мають змогу зробити знижки. Такі ось жорстокі реалії селянського сьогодення.

Юрій КОРЕЦЬКИЙ,
директор ТОВ «Казанківська агрофірма «Агротех».



СУСПІЛЬСТВО

Де театр починається зі школи і... французька — з пелюшок

«Подивившись спектакль А. Франса «Комедія про того, хто одружився з німою», ми оніміли від захвату» — так написала французька газета «Фест-театр» навесні минулого року про... шкільний театр з Феодосії. Нам, щоправда, не довелося побачити ні цей, ні інші спектаклі театру. Але ми захоплювалися тим, з яким запалом розповідала Надія Іванівна Алексєєнко, директор Феодосійської школи №1 з поглибленим вивчанням французької мови, про своїх вихованців і педколектив.

Надія Іванівна — математик за спеціалізацією, але насамперед вона — педагог, котрий зумів створити культ знань у школі, зберегти і збільшити її традиції. Наступного року навчальний заклад відзначить свої 60. Але в тому-то й річ, що альма-матер не старіє, а реформується і випереджає інші школи у своєму розвитку. Міжнародні фестивалі, Дні української культури у Франції, олімпіади — усюди феодосійська школа заявляє про себе перемогами.



— Щоб змагатися за рубежем, — розповідає завуч школи Ольга Іванівна Нізельська, — наші школярі взяли участь у відбіркових змаганнях серед учнів Києва, Харкова, Одеси, Севастополя, Маріуполя, Жовтих Вод, Донецька. А перемогли ми. Наш французький був на висоті.

Цього року трупа з Феодосії змагалась у знаннях і акторській майстерності з ровесниками із Росії, Італії, Угорщини, Румунії, Португалії. Конкурс проводила Іспанія. До Сарагоси з'їхалися знавці французької з різних країн, було кілька труп із самої Франції, а також Іспанії. Феодосія й у цієї солідної компанії взяла пальму першості.



Це невелике містечко на Чорноморському узбережжі добре відоме фахівцям Інституту Франції в Україні, що співробітничає зі школою вже багато років. Досить сказати, що саме феодосійська учениця Наталя Ільїна посіла перше місце, взявши участь у Всеєвропейському конкурсі творів школярів, проведеному Інститутом у Парижі. Тема твору: «Чи буде Європа багатомовною? Чи згодні ви з цим?». Наталя підкорила журі не тільки знаннями французької, а й своїми цікавими міркуваннями. Це вже тепер усі хвилювання позаду, і те, як збирали Наталку до Парижа — а в неї не було закордонного паспорта, час поїздки збігався зі вступними іспитами до Таврійського університету — згадується з посмішкою. Але й тоді, влітку, і тепер —з вдячністю всім, від кого залежала ця поїздка...

Утім, не тільки ця. Адже для того, щоб трупа могла брати участь у міжнародних оглядах, конкурсах, змаганнях, потрібні кошти. Надія Іванівна розповіла нам про посильну допомогу в цьому насамперед керівництва Феодосійського морського торгового порту, а також батьків. Зазначимо, школа безплатна, батьківський внесок на її потреби — п'ять гривень на місяць. Так, тут немає запаморочливих ремонтів, престиж школи — не в них, а в знаннях. Саме вони —найвища цінність, завдяки їм діти можуть побачити світ. У школі, розрахованій на 250 учнів, у двох змінах навчаються 615 юних талантів у 24 класах.

Вісім років тому запровадили вивчення англійської, з восьмого класу викладають німецьку, з п'ятого — грецьку. Французьку тут вивчають з першого класу по 5—7 годин на тиждень. А ще — такого вже точно немає в жодній школі — організовано безплатні курси французької для батьків. Це щоб і в родині дитина могла спілкуватися іноземною.

Педколектив співпрацює з Інститутом Франції в Україні. Його фахівці приїжджають у школу, щоб діти опановували мову, спілкуючись з її носіями. Передплата франкомовних видань, забезпечення підручниками, проведення семінарів і стажування вчителів — усе це спільні кроки педколективу і друзів школи з Франції.

Є ще одна людина, без якої школі було б складно. Це Анатолій Жуков, режисер драмтеатру Феодосії. Він — постановник шкільних спектаклів, що завоювали серця глядачів за кордоном. Шкода, що більше — за кордоном, а не в рідній Феодосії. Анатолій Жуков сумнівається в затребуваності... І справді, 30 гривень на місяць, що платить йому школа за його творчу працю, не можуть додавати впевненості талановитому режисерові провінційного містечка. Нехай і такому, що заявив про себе і Феодосію у світі своїм талантом і творчістю.



Як усе легко зруйнувати, і як важко створити і творити. Школа виховує, дає знання, путівку в життя. Вона, на жаль, жорстка. Так, у ній не обов'язкова французька чи інша іноземна досконально, що їх опановують у Феодосії завдяки шкільному театру. Але в ній — стільки фарсу, комедій, трагедій і драм, що не засвоївши добре і вічне зі шкільної лави, важко знайти себе, неможливо не тільки вважатися, а й бути особистістю. Але ж усі ми саме цього бажаємо собі і своїм дітям. І в цьому суть школи №1 Феодосії.

Світлана ПИСАРЕНКО.

На знімках: директор школи №1 Феодосії Надія Алексєєнко і завуч Ольга Нізельська показують шкільний альбом, у якому є сцени зі спектаклів; «Жанна Д'арк», Іван Сошнєв у головній ролі; школярі з Феодосії на фестивалі в Ортезі.

Яке слово на дотик?

АКТУАЛЬНО

— Хто там? — почулося з-за дверей.
— «Голос України».
— Хороший голос.
Я знала, що зустрічатимуся з людиною, яка має вади зору. Але у якийсь момент ця думка вкотре полоснула: «не бачить».

Георгій Цейтлін — президент громадського об'єднання «Вікно у світ», завідувач кафедри програмного забезпечення Міжнародного Соломонового університету. Ще у студентські роки він практично повністю втратив зір. Однак йому вдалося закінчити педінститут (нинішній педагогічний університет імені Михайла Драгоманова), аспірантуру на факультеті кібернетики Національного університету. Професор математики писав і видавав підручники, хоча через проблеми зі здоров'ям ця справа була набагато складніша й довша, адже науковцеві з вадами зору не обійтися без сторонньої допомоги. «Алгебру мови програмування» Георгій Овсійович писав п'ять років.

— У якийсь момент, — розповідає він, — я зрозумів, що знаю її практично напам'ять, можу продовжити речення з будь-якої частини підручника.

... Уперше про комп'ютер для незрячих Георгій Овсійович почув наприкінці 80-х, коли персональний комп'ютер був новинкою техніки. У 1988 році вчений написав листа до Михайла Горбачова з проханням допомогти з таким пристроєм, і через деякий час отримав відповідь комітету з науки та обчислювальної техніки. Перспективи намічалися райдужні. Розвал Радянського Союзу віддалив цю перспективу на невизначений термін. Згодом математик Цейтлін від імені факультету кібернетики звернувся до тодішнього Президента вже незалежної країни Леоніда Кравчука. І отримав... розпорядження, яке з президентської адміністрації по вертикалі спустили на той само факультет кібернетики з резолюцією розібратися.



Фото Михайла ГОЛЯКА.

Проте Георгій Цейтлін і його однодумці не залишили ідею розробити програму для незрячих комп'ютерників. Робота над проектом тривала понад десять років. Учені вивчали закордонні розробки і вітчизняні досягнення. Так з'явилася система «Вікно у світ», завдяки якій комп'ютер перетворився для інваліда зору на надійного помічника. Незряча людина отримала можливість читати, писати, продовжувати освіту, користуватися сучасними інформаційними технологіями.

Принцип дії «Вікна» такий: комп'ютер озвучує усі дії користувача. При натисканні на клавішу «внутрішній голос» промовляє букву, що з'явилася на екрані. А певні комбінації клавіш змушують електронного помічника читати слово, речення, увесь текст. Крім того, такий комп'ютер вперше «заговорив» українською! Ще одна відмінність — вітчизняний адаптер у десятки разів дешевший від іноземних аналогів. Георгій Овсійович наголошує, що «Вікно у світ» — програма, а не техніка. Отже для людини з вадами зору потрібен тільки сам комп'ютер (і не обов'язково найсучасніший) з динаміком і програма, яка вміщається на звичайну дискету. А «Вікно у світ» безкоштовно отримали інваліди зору в Україні та за її межами.

Проте, розробка програми — перший крок. В Українському товаристві сліпих зареєстровано 70 тисяч осіб. Але ж незрячу людину треба навчити користуватися цією програмою. У 1997 році створено громадське об'єднання з однойменною назвою «Вікно у світ», яке згуртувало інвалідів різних категорій, комп'ютерників, вчених, викладачів, представників державних і громадських організацій, які опікуються соціальною реабілітацією інвалідів. У 2000 році, за підтримки міжнародних організацій, створено реабілітаційну комп'ютерну Школу для інвалідів, а через два роки вона отримала ліцензію на курсову підготовку «Операторів комп'ютерного набору». За цей час школу закінчило близько 300 учнів.

Ринальд Литвинов — у минулому фізик-експериментатор. Через проблеми із зором він не міг продовжувати кар'єру. Завдяки «Вікну» отримав спеціальність перекладача. До нього частенько звертаються науковці — адже досвід Ринальда Олімпійовича у царині фізики дозволяє робити професійний переклад наукових праць.

Сьогодні викладачами школи, які водночас є і розробниками програми, створено синтезатори і для сучасних програм — «Вікно у світ» адаптовано до Windows. А нещодавно у столичному Будинку вчителя відбувся дводенний міжнародний семінар «Сучасна спеціалізована комп'ютерна освіта на основі Інтернет-технологій для осіб з обмеженими фізичними можливостями». Він продемонстрував нові можливості, завдяки яким інваліди зору можуть опановувати всесвітню мережу Інтернет.

Нині керівники підприємств неохоче беруть на роботу людей з обмеженими можливостями. Можна сподіватися, що «Вікно у світ» допоможе змінити ставлення українського суспільства до фахівців, що мають проблеми зі здоров'ям. І незабаром за такими професіоналами шикуватимуться черги, як, скажімо, у Німеччині. Хоча для цього однієї людської сили волі замало.

Ірина БУЛАНЕНКО.

На знімку: Георгій Цейтлін.

РЕКЛАМА ТА ОГОЛОШЕННЯ

Постановою Господарського суду Закарпатської області (88000, м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2/а) по справі № 16/281 від 12.11.03 р. відкрито ліквідаційну процедуру щодо Дочірнього підприємства «Завод Електрон» відкритого акціонерного товариства «Концерн-Електрон» (89300, м. Свалява, вул. Зелена, 1, код ЄДРПОУ 14313760, п/р 26007990000855 в ЗФ ВАТ «Електрон Банк», м. Свалява). Ліквідатор — арбітражний керуючий Ракушинець А. А. (м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького, 2/236, ліцензія АА № 669653 від 07.08.2003 року). Заяви кредиторів та заяви осіб, які бажають виступити інвесторами боржника приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування даного оголошення.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) ухвалою від 04.11.03 р. порушено справу 32/159Б про банкрутство та введено мораторій щодо товариства з обмеженою відповідальністю «ШСУ — 3», код ЄДРПОУ 24816924, п/р 26002165158221 в ДОФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 334011 (юр. адреса: м. Донецьк-62, вул. Ткаченко, 24, для кореспонденції: 83049, вул. Лебединського,7).

Розпорядник майна — Фурсов Віталій Гаврилович, ліцензія 250245, 83000, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 140/161, тел. (062) 337-35-57.

Господарським судом Хмельницької області порушено справу № 17/231-Б про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Агроком» м. Хмельницький, Курчатова, 103, рахунок 26002010329 АТ «Кредит-банк», Хмельницький, розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Мусіюка Івана Івановича (адреса: м. Красилів, вул. Щорса, 13/2, ліцензія № 669661 від 13.08.2003 р.).

ТОВ «Проміндустрія» ЗКПО 32226490, зареєстроване в м. Севастополі, самоліквідується. Претензії приймаються протягом місяця.

Приватне підприємство «ВЛАД» (ідентифікаційний код 20039062) повідомляє про реорганізацію у товариство з обмеженою відповідальністю «ВЛАД».

КСП «Агрофірма «Рубежівська» повідомляє про продаж сарая № 13 та № 14, які знаходяться за адресою: с. Михайлівка-Рубежівка, Києво-Святошинського району, Київської області.

З будь-яких питань звертатись за адресою ліквідатора КСП «Агрофірма «Рубежівська»: м. Київ, вул. Червоноармійська, 57/3, оф. 221, тел. 239-23-90.

ПРАВЛІННЯ ВАТ «УКРТРАНСЛІЗИНГ»

повідомляє, що на вимогу акціонерів, які володіють більш як 10 відсотками голосів, скликаються позачергові збори акціонерів, з наступним порядком денним:

1. Звіт Правління за 2003 рік.
2. Затвердження планів діяльності Товариства на 2004 рік.
3. Внесення змін до Статуту Товариства.
4. Затвердження внутрішніх документів та положень Товариства.
5. Звіт спостережної ради.
6. Дострокове відкликання Голови та членів спостережної ради.
7. Дострокове відкликання Голови та членів ревізійної комісії.

Збори акціонерів відбудуться 30 січня 2004 року об 11.00 за адресою: м. Київ, вул. Дмитрівська, 18/24, 10 поверх.

Реєстрація учасників з 10.00 до 11.00.

Телефон для довідок: (044) 246-95-52.

Правління.

Постановою господарського суду Одеської області (65032, м. Одеса, пр-кт Шевченка, 4) від 02.12.2003 р. по справі № 2/244-03-7177 визнано банкрутом ВАТ «Петроєвдокиївський» (67400, Одеська обл., м. Роздільна, вул. Леніна, 28; р/р 26009376679001 в ЮГРУ Приватбанка, МФО 328704; код по ЄДРПОУ — 01053582) і розпочато ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Дворніченко Олександра Олексійовича (ліцензія АА № 250227 від 14.02.2002 р.; тел. (8-487-436587).

Постановою Господарського суду Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська, 58-б) № 285/2б-2003 від 01.12.2003 р. Закрите акціонерне товариство «Ремтехномаш» (Київська обл., м. Біла Церква, код 30905788, р/р 26007301181417 в Білоцерківському відділенні АКБ «Промінвестбанк», МФО 321057) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Дяченко С. В. (Ліцензія № 047796 від 15.10.2001 р.), поштова адреса: 01030, Київ, а/с 103, тел./факс (044) 236-11-17.

До уваги акціонерів ВАТ «Промтехмонтаж-2»

Правління ВАТ «Промтехмонтаж-2» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 20 лютого 2004 року об 11.00 за адресою: м. Київ, вул. М. Кривоноса, 19.

Порядок денний.

1. Затвердження річних результатів діяльності ВАТ в 2003 році та визначення основних напрямків діяльності ВАТ на 2004 рік.
2. Звіт ревізійної комісії за підсумками 2003 фінансового року.
3. Звіт дочірніх підприємств про діяльність в 2003 році та основні напрямки діяльності на 2004 рік.
4. Ліквідація структурного підрозділу ВАТ Житомирська філія «Механомонтаж» № 7.
5. Внесення змін до Статуту ВАТ.

Початок реєстрації о 9.00 за місцем проведення зборів.

Контактний телефон: 249-79-03.

Правління ВАТ.

Господарським судом Тернопільської області (46000, м. Тернопіль, вул. Острозького, 14 А) порушено справи про банкрутство:

1. Тернопільський завод продтоварів, справа № 10/Б-261, юридична адреса: м. Тернопіль, вул. Текстильна, 22, ід. код 00374580, рах. 26009250136001 в Тернопільській філії КБ «Приватбанк», МФО 338783, рах. 26005301681606, 26049301681606, 26048302681606, 2604302681606 Тернопільське центральне відділення ПІБ, МФО 338426, рах. 2600230263 в ЗАТ КБ «Донкредитінвест», МФО 335162, рах. 2600330013183 в Тернопільській обласній філії АКБ «Укрсоцбанку», МФО 338017.

Розпорядником майна призначено Дідича Володимира Євгеновича (ліцензія серії АА № 047819 від 15.10.2001, адреса: м. Тернопіль, вул. Коперніка, 3).

2. Спілка власників земельних і майнових паїв «Добринь», справа № 10/Б-321, юридична адреса: с. Башуки, Кременецького району, Тернопільської області, ЗКПО 03782724, р/р 26001360046001. Ліквідатор АК АПБ «Україна», МФО 338233.

Розпорядником майна призначено Кукурудзу Андрія Євгеновича (ліцензія серії АА № 315444 від 23.07.2002 року, адреса: м. Тернопіль, вул. Шашкевича, буд. 3, кв. 89).

3. Відкрите акціонерне товариство «Галантерея», справа № 10/Б-337, юридична адреса: Тернопільська обл., м. Заліщики, вул. 40 Років Перемоги, 6, ід. код 00307738, МФО 3385016 рах.260033598 в Тернопільській обласній дирекції АППБ «Аваль».

Розпорядником майна призначено Монастирського Франца Казимировича, м. Тернопіль, вул. Корольова, 2/144, ліцензія АА № 047820 від 11.10.2001 р.

Майнові вимоги кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушено справу 21/60 про банкрутство колективного підприємства «Веселівський райагробуд». Юридична адреса: 72200, Запорізька обл., с. м. т. Веселе, вул. Залізнична, 12. Код ЄДРПОУ 03584450. Поточні рахунки 260042837, 25421173, 260012838 у Веселівському відділенні ТВБВ Мелітопольської філії АППБ «Аваль». Розпорядник майна Іщенко Дмитро Васильович (ліцензія серія АА № 047766).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Заява
Про проведення громадської екологічної експертизи

На підставі ст. ст. 12,16, 41 Закону України «Про екологічну експертизу» Всеукраїнською екологічною громадською організацією «МАМА-86» з 24 листопада по 24 грудня 2003 року проводиться громадська екологічна експертиза екологічної ситуації, що склалася внаслідок будівництва *гідротехнічних споруд у басейні річки Кучурган на території Степанівської сільської ради Роздільнянського району Одеської області.

Склад еколого-експертного формування: фахівці у галузі екологічного права, біології, гідрології, економіки, природокористування, будівництва.

До експертизи залучені спеціалісти:

1. Каракаш І. І., кандидат юридичних наук, м. Одеса;
2. Шумило О. М., кандидат юридичних наук, м. Харків;
3. Галушкіна Т. П., доктор економічних наук, м. Одеса;
4. Соколов Ю. М., доктор технічних наук, м. Одеса;
5. Тромбицький І. Д., кандидат біологічних наук, м. Кишинів (Республіка Молдова);
6. Хімко Р. В., біолог, член Громадської ради при Міністерстві охорони навколишнього природного середовища України, м. Київ;
7. Зізак В. П., інженер-гідротехнік, м. Одеса.

Координаційна рада ВЕГО «МАМА-86».

До уваги акціонерів закритого акціонерного товариства Компанія «Приват Інтертрейдінг»

Правління Товариства повідомляє про те, що чергові Загальні збори акціонерів відбудуться 03 лютого 2004 року, за адресою: м. Дніпропетровськ, Набережна Перемоги, 32, в 17.00, в офісі Компанії.

На Порядок денний зборів виносяться наступні питання:

1. Звіт Правління про фінансово-господарську діяльність Товариства в 2003 р. Затвердження фінансового звіту за результатами діяльності Товариства в 2003 р.
2. Про зміни в складі акціонерів Товариства.
3. Внесення змін і доповнень до Статуту Товариства шляхом викладення його в новій редакції.
4. Внесення змін і доповнень в Установчий договір про створення і діяльність Товариства шляхом викладення його в новій редакції.
5. Вибори керівних органів Товариства (Наглядової ради, Правління, Ревізійної комісії.

Реєстрація акціонерів відбудеться 03.02.2004 р. з 16-30 до 16-50 в офісі Товариства за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, 32.

Для реєстрації акціонери (їх представники) повинні мати паспорт і виписку з Реєстру акціонерів.

Телефон для довідок: 39-08-05.

Правління.

Господарським судом Полтавської області (м. Полтава, вул. Зигіна, 1) 03.10.2003 року у справі 8/387 порушено справу про банкрутство відносно дочірнього підприємства відкритого акціонерного товариства «Павлівське» агрофірма ім. Шевченка (36008, м. Полтава, вул. Світла, 2, р/р 389108 в АК АПБ «Україна»; МФО 331445; ЗКПО 00415592).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Півненко Л. В. (ліцензія серії АА № 250329 від 14.02.2002 р.).

Господарським судом Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилянська, 58-б) порушено справу № 340/14б-03 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Фармацевтична компанія «Юрфарм», 08300, Київська область, м. Бориспіль, вул. Шевченка, 100, код ЄДРПОУ 31323070, п/р 26001962480584 в КФ «Першого українського міжнародного банку», МФО 322755. Розпорядником майна призначений Жильцов В. П. (ліцензія № 250209 від 19.12.2001 р.), м. Київ, вул. Б. Гмирі, буд.9А, кв. 126.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) постановою від 11.11.03 р. по справі № Б29/102/03 визнав банкрутом ВАТ «Юнифекс» (юридична адреса: м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Леніна, буд. 15-а), р/р 26007119565001 в КБ «Приватбанк» м. Дніпропетровськ, МФО 305299, код 23646584 і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений Болік Сергій Пилипович, ліцензія АА № 249929, 51914, м. Дніпропетровськ, а/с 396.

Шановні акціонери ЗАТ «АТП 16301»

Правління ЗАТ «АТП 16301» повідомляє про проведення чергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 5 лютого 2004 року о 14 годині в актовому залі підприємства за адресою: м. Харків, вул. Ганни, 13.

Порядок денний:

1. Звіт Правління про господарську діяльність ЗАТ «АТП 16301» за 2003 р.
2. Звіт Ревізійної кмісії за 2003 рік.
3. Перспективи розвитку ЗАТ «АТП 16301» на 2004-2005 роки.
4. Відкликання і вибори членів Наглядової ради.
5. Відкликання і вибори членів Правління.
6. Відкликання і вибори членів Ревізійної комісії.
7. Про відчуження товариством об'єктів нерухомості.
8. Внесення змін в Статут ЗАТ «АТП 16301».

Реєстрація учасників зборів проводиться з 9.00 год. до 13.00 год.

Для участі в загальних зборах необхідно мати при собі паспорт, представникам акціонерів — паспорт і довіреність, оформлену відповідно діючого законодавства.

Телефони для довідок: (0572) 21-97-33, 21-54-45, 21-72-69.

Правління ЗАТ «АТП 16301».

Академія педагогічних наук України

оголошує тердер на виконання комплексу робіт пов'язаних з реалізацією технічних умов виданих ВАТ «Укртелеком» Київської міської дирекції щодо переключення відомчої АТС на цифровий вузол відомчих телефонних станцій.

Пропозиції приймаються до 17.00 25 грудня 2003 року за адресою: вул. Артема, 52-А, кім. 102, т. 211-97-95.

Розгляд пропозицій відбудеться 26 грудня о 10.00 в конференц-залі АПН України.

Загублене свідоцтво про державну реєстрацію Приватного підприємства **«ВЛАД»** (ідент. код 20039062), що видане Старокиївською районною державною адміністрацією м. Києва 03.10.96 р. за № 01929, вважати недійсним.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) постановою від 07.11.2003 р. по справі № 14/115 ЗАТ «АгроПродГруп» (Кіровоградська обл., с. Бережинка, вул. Бережинське шосе, 4, код ЄДРПОУ 30024764, р/р 2600000013701 в ФАКБ «Надра», м. Кіровоград, МФО 323624), визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Муравську Ольгу Станіславівну (ліцензія № 249695 від 30.10.2001 р.), 25031, м. Кіровоград, вул. Героїв Сталінграду, 32, кв. 115.

Всі заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Львівської області (вул. Личаківська, 81, м. Львів, 79010) від 30.09.2003 р. визнано банкрутом та розпочато ліквідаційну процедуру по справі № 7/252-7/136 про банкрутство ПП «Система Пресс-Експрес», вул. Стефаника, 10, м. Львів, 79000 (код ЄДРПОУ 22389872, р/р 26008303573 в Львівському міському відділенні № 6319 ЛОУ ВАТ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ», МФО 385145).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Боброва В. Р., ліцензія серія АА № 250434 видана 03.04.2002 р., адреса: вул. Пекарська, 12/1, м. Львів, 79008.

Адвокат Бондар кидає виклик суддям

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Інакше назвати цей матеріал ми не могли. Хоча йдеться про звичайний двоповерховий будинок по вулиці Мечникова, 14 у центрі Дніпропетровська. Наші читачі, сподіваємося, пам'ятають його історію. Адже ми уже мали нагоду розповісти її в публікації «Як украли будинок» (див. «ГУ» за 24 травня 2002 року). У жвавій за формою, але сумній за змістом статті було розказано про те, як товариство з обмеженою відповідальністю «Булліт» примудрилося дев'ять років майже на дурничку користуватися згаданим вище будинком. А він, як згодом з'ясувалося, ще й належав державі. Однак і це ще не все. Незабаром ТОВ «Булліт» зуміло майже за безцінь придбати «чарівний» будинок у власність. До того ж досить дивним чином не у його справжнього власника — ні держава, ні уповноважений нею орган, яким міг бути, приміром, Фонд держмайна, будинку не продавали...

Дякувати Богу, на тодішню нашу публікацію зреагували, як реагували на виступи преси за старих добрих часів. Та й як було не реагувати, коли до того ж за позовом Дніпропетровської обласної держадміністрації ще 14 грудня 2001 року Арбітражний суд Дніпропетровської області визнав право державної власності на цей нежитловий будинок? Це рішення набуло, зберігало і зберігає, до речі, й досі всю свою юридичну силу і стосовно означеного будинку є чинним на сьогодні не тільки в Дніпропетровську, а й на території всієї України. Така правнича очевидність. Бо рішення ніхто не відміняв. Зате держвиконавці справно та оперативно виконали його, повернувши будинок за призначенням.

А далі Господарський суд Дніпропетровської області 13 грудня уже минулого року вирішив ще й виселити ТОВ «Булліт» з будинку по вул. Мечникова, 14. Що не було навіть оскаржено, а добровільно (уявіть собі, добровільно!) виконано «Буллітом». Може, й тому, що трохи раніше, у липні минулого року, обласна прокуратура подала до Господарського суду позов, щоб договір купівлі-продажу приміщення, який уклав «Булліт» із Дніпропетровською обласною радою, котра не могла продавати державну власність, було визнано недійсним. Про це на прес-конференції доповів громадськості міста і області начальник відділу представництва інтересів громадян і держави в судах облпрокуратури Володимир Пересецький **(див. газету «Днепр вечерний» за 14 серпня 2002 року).**

Пізніше, повертаючись до надто злободенної теми захисту державного майна і випадків нахабної його приватизації, ми в публікації «Як «прихватизували» Центральний універмаг» **(«ГУ» за 28 січня ц. р.)** вирішили подякувати всім, у тому числі й обласній прокуратурі, за розуміння і підтримку нашого бажання домагатися у цій справі справедливості. І нас знову, схоже, почули. Принаймні, 14 червня цього року Бабушкінська прокуратура Дніпропетровська за фактами незаконної приватизації приміщення за адресою вулиця Мечникова, 14 порушила кримінальну справу. Щоправда, слідство чомусь досі триває і ніяк не завершиться. Не чути, щоб справу було передано до суду. І ми тепер шкодуємо з цього приводу не випадково.

Бо тим часом ТОВ «Булліт» зовсім недавно несподівано нагадало про себе. 15 липня цього року Вищий господарський суд скасував рішення про визнання договору купівлі-продажу недійсним і направив справу на новий розгляд. І, уявіть собі, напрочуд «швидкісним» рішенням у справі № 3/577 від 21 жовтня позов про визнання за «Буллітом» права власності на будинок за тією само адресою — Дніпропетровськ, вул. Мечникова, 14 — було задоволено. А постановою Апеляційного господарського суду Києва від 17 листопада 2003 року вищезгадане рішення залишено без змін. При цьому і суду першої інстанції, і апеляційному суду було заздалегідь відомо про первісне рішення суду про визнання права державної власності на будинок. Це — факт, доведений документально. Майте, коротше, що маєте!

А маємо ми те, що «...в теперішній час є чинними рішення двох різних господарських судів щодо права власності на один і той же об'єкт, які суперечать одне одному та визначають різних власників цього об'єкту», — сказано у несподівано гострому, вибуховому і гнівному відкритому листі, адресованому мало не всім найвищим посадовцям і правникам рідної держави, який щойно оприлюднив адвокат Ілля Бондар.

«Я, — сказано в листі, — не є заслуженим юристом та не маю наукових ступенів. Я — звичайний адвокат. У справі, про яку йдеться, я захищаю інтереси третьої особи, які збігаються з інтересами держави, але в цьому листі принципово не торкаюся суті вказаних вище судових рішень та не вважаю за можливе публічно давати оцінку жодному з них. Але ж я беру на себе сміливість публічно стверджувати, — написав Ілля Леонідович, — *що два різних рішення суду про власника однієї та тієї ж речі в силі бути не може».*

Він вважає, що це нонсенс. Абсурд. Він стверджує, що це суперечить ст. 124, ч.3, та ст. 129, ч.2, п.9, Конституції України, які втілюють принцип обов'язковості судового рішення. Обов'язковості для всіх без винятків, в тому числі і для суддів, які, розглядаючи нову справу, мусять зважати на попередні рішення своїх колег щодо того само предмету. Не зважаючи на те, подобаються вони чи ні. Якщо перше рішення відмінити підстав немає, нового просто не приймай. От і все.

«Я стверджую, — рішуче продовжує Ілля Бондар, — *що вищенаведений прецедент порушення суддями Київського господарського та Київського апеляційного господарського судів конституційного принципу судочинства підриває самі устої правосуддя в Україні, бо знецінює судове рішення як таке. А це небезпечно для держави та суспільства. Уявіть собі, що буде, якщо таке стане розповсюдженою судовою практикою й судові рішення щодо одного та того ж предмету будуть множитися? До речі, як ви вважаєте, хто зараз є законним власником будинку по вул. Мечникова, 14 в Дніпропетровську: ТОВ «Булліт» чи держава?»*

Адвокат Бондар стверджує, що судді, які винесли та залишили в силі друге рішення щодо зазначеного будинку, кинули виклик не тільки правосуддю, а й усій юридичній спільноті нашої країни. Справа вже не в будинку, а в тому, чого варта сьогодні професія юриста, коли є судді, які можуть винести яке завгодно рішення, навіть таке, що суперечить іншому судовому рішенню?

«Присяга адвоката України, — пише Ілля Леонідович Бондар, — зобов'язує мене виконувати покладені на мене обов'язки з високою громадською відповідальністю. Тим більше, якщо справа йде про захист інтересів держави. Тому я не можу не вступати у відкриту боротьбу з особами, які кидають виклик самому правосуддю. Через це я теж кидаю виклик суддям, які вчинили таке: судді Господарського суду Києва Хілінській Вікторії Вікторівні та суддям Апеляційного господарського суду Києва Зеленіну В'ячеславу Олексійовичу, Авдєєву Петру Вікторовичу та Коршун Ніні Миколаївні...». І просить Президента України Кучму Л. Д., Голову Конституційного Суду України Селівона М. Ф., Голову Верховного Суду України Маляренка В. Т., Голову Вищого господарського суду України Притику Д. М.; Голову Вищої Ради юстиції України Ківалова С. В., Міністра юстиції України Лавріновича О. В., Генерального Прокурора України Васильєва Г. А. дати через газету відповідь на просте запитання: чи можуть залишатися в силі та діяти два судових рішення, які визнають двох різних власників одного і того само майна?

Якщо відповідь на поставлене запитання буде позитивна, Ілля Бондар обіцяє відразу покласти на стіл свідоцтво адвоката і назавжди припинити юридичну практику, якій присвятив уже понад двадцять років свого життя. Бо ситуація, що склалася, означає з двох одне: або він, адвокат Бондар, попри освіту й досвід, не володіє своєю професією, або київські судді мають піти у відставку.

А ми тепер нічого іншого не знаходимо, як широко оповістити народ України про цей нечуваний і відчайдушний, справді безпрецедентний громадянський вчинок нашого земляка, звичайного адвоката з Дніпропетровська. І далі разом з усіма читачами чекати, якою буде реакція на такий рішучий крок. Невже ніхто більше в державі не зважиться стати на захист законності і інтересів держави?

Анатолій ПОНОМАРЕНКО, Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

ФОТОФАКТ

Пам'ятник славетному полководцеві, соратникові Богдана Хмельницького Іванові Богуну відкрито в селі Кальник Іллінецького району Вінницької області. Його збудовано на кошти місцевої громади, районного бюджету, численних спонсорів.

На знімку: пам'ятник Іванові Богуну в селі Кальник.



Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (Укрінформ).

Австрійці показали приклад німцям

АКТУАЛЬНО

Нещодавно голова правління Українського фонду «Взаєморозуміння і примирення» Ігор Лушников та голова комітету австрійського фонду «Примирення, мир і співробітництво» Людвіг Штайнер провели у Києві спільну прес-конференцію. Нагадаю, ці два фонди здійснюють виплати з німецького фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» громадянам України — колишнім жертвам нацистських переслідувань.

Про те, як здійснюються виплати з названого фонду ФРН, на початку минулого місяця також у Києві розповідали на прес-конференції керівники найбільших міжнародних і національних громадських організацій жертв фашизму багатьох країн. Одностайно висловлювалося обурення тим, що Німеччина відступила від базових принципів спільної заяви про компенсаційні виплати потерпілим у роки Другої світової війни. **Це змусило керівників організацій звернутися зі спільним листом про підтримку їхніх вимог і допомогу до Президента США. Про це йшлося в нашій газеті 14 листопада.**

А про що йшлося на прес-конференції українського й австрійського фондів? Про те, що в Австрії зовсім по-іншому поставилися до здійснення цієї гуманної акції.

Після того, як ФРН відмовилася відшкодовувати тим, хто в роки війни примусово працював на території сучасної Австрії, уряд цієї країни 15 лютого 2000 року офіційно заявив про намір добровільно здійснити виплати потерпілим. Невдовзі парламент Австрійської Республіки прийняв федеральний закон про заснування фонду таких виплат, який вже у листопаді того ж року набув чинності.

На відміну від німецького, австрійський закон передбачив здійснити виплати не в два, а в один етап. З огляду на похилий вік отримувачів і стан їхнього здоров'я. Австрійський закон передбачив виплати тим, хто примусово працював на будівництві, у ремісництві, електрогосподарстві, на залізниці, пошті, на комунальних підприємствах, а також у сільському і домашньому господарствах, сфері послуг. Передбачено виплати і тим громадянам, хто народився в неволі, а також був депортований разом з батьками.

У разі смерті отримувача після 15 лютого 2000 року виплати надаються спадкоємцям відповідно до вимог національного законодавства. Чого не погоджується дотримуватися німецька сторона.

В Україні проживає нині понад 40 тисяч осіб, яких у роки Другої світової війни було депортовано на територію Австрії. Станом на 1 листопада, повідомлялося на пресконференції, виплати отримало 39,3 тисячі чоловік на загальну суму близько 77 млн. євро.

Ці виплати здійснив АКБ «Укрсоцбанк». У понад ста його філіях та відділеннях було створено додаткові робочі місця, обладнано приміщення для зручності отримувачів.

Голова комітету австрійського фонду Людвіг Штайнер подякував українському фондові і банку за плідну співпрацю й додав:

— У роки війни Австрія була частиною німецького рейху. Але ми відчуваємо відповідальність за події, які тоді сталися. Кожен народ має пам'ятати своє минуле. Його не можна відкидати, бо воно наздожене нас. Нам важливо, які висновки з війни зробить наше нинішнє й наступні покоління. Тому наші виплати ми розцінюємо не як компенсації, а як жест доброї волі.

До цих слів приєднався і посол Австрійської Республіки в Україні Міхаель Міссс і додав, що здійснення виплат — важливий фактор для зміцнення відносин Австрії з Україною, всіма країнами. Він повідомив також про гуманітарну допомогу, яку надають австрійці дитячим будинкам, зокрема, в Луганській області, австрійським переселенцям, що живуть у Закарпатті. А фонд примирення Австрії спільно з Австрійським товариством ортопедії та ортопедичної хірургії розпочав проводити операції з протезування суглобів колишнім жертвам нацизму та їхнім рідним. Їм оплачується проїзд, проживання та операція. Троє українських громадян уже прооперовано, ще четверо чекають виклику.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Увага!

Повідомлення керівників обох фондів для тих, хто ще не отримав виплат.

Заяви на одержання виплат з австрійського фонду «Примирення, мир і співробітництво» приймаються до 31 грудня 2003 року. Про себе необхідно заявити, якщо немає підтверджувальних документів про перебування на примусових роботах в Австрії.

Наступного року австрійський фонд призупинить свою роботу.



Олег БЛОХІН:
«Яка там ще група смерті?..»


Фото Павла КУБАНОВА.

Минулої п'ятниці у прес-центрі стадіону «Динамо» імені Валерія Лобановського з журналістами зустрівся тренерський штаб національної збірної України з футболу на чолі з **Олегом Блохіним**. Розмову почали без розминки.

— І після жеребкування груп відбіркового раунду чемпіонату світу-2006 не відмовляюся від своїх слів. Наше головне завдання — вийти до фінальної частини світового турніру, — сказав Олег Володимирович. — Фаворитами в боротьбі за путівку, на мій погляд, будуть збірні Туреччини, Греції, Данії та України. Але і з іншими суперниками прохідних ігор не буде. З тими ж албанцями чи грузинами в Україні можливі дуже складні матчі. Треба налаштовуватися максимально на кожного суперника і грати з повною самовіддачею.

— Де визначатиметься план-календар нашої групи?

— Відразу після жеребкування у Франкфурті-на-Майні представники всіх збірних обговорювали це питання. Я тоді спілкувався телефоном з журналістами, котрі зібралися в київському спортивному барі «Планета-спорт». І, як мовиться, без мене мене оженили. Начебто всі погодилися зустрітися в Туреччині. Зрозуміло, з таким поворотом подій я категорично не погодився. Тому надіслали факси федераціям країн, що ввійшли до нашої групи. І запропонували зустрітися в Києві. Передбачається, що календар ігор у нашій групі мають зверстати до кінця січня. А якщо спільної мови не знайдемо, то все вирішить жереб.

— Може, ви вже контактували з колегами з Грузії і Казахстану, про розклад ігор?

— Ні. Збірна Грузії, наприклад, ще веде переговори з французькими фахівцями Мішелем і Труссьє про їхню можливу роботу з грузинською збірною. Тому наші контакти ще попереду.

— Кажуть, що ми, мовляв, потрапили до так званої групи смерті. Відомо, що у Греції, Албанії і Туреччині між цими командами за традицією проходять досить принципові двобої. Напевно, це нам на користь?

— Я не хотів би у футбол вплутувати політику. Повірте, то невдячна справа. І що, скажіть, означає «група смерті»? У нас вона цілком нормальна. Називати її так не треба. Якщо в такому тоні говорити про суперників, то навіщо взагалі виходити на поле? От побачите, очки втрачатимуть усі. Інша річ, що у збірної Греції буде серйозна зміна поколінь. Крім того, команди Еллади і Данії гратимуть у фінальній частині чемпіонату Європи в Португалії. Оце нам на користь — то вже напевне. Ці команди, звичайно ж, добряче втомляться.

— У грецькому футболі ви своя людина. Це плюс чи мінус?

— Справді, я досконало знаю грецький футбол, його гравців, тренерів. Мало того, у Греції є багато людей, що неодмінно допоможуть нам збирати інформацію про цю збірну. Напевно, це плюс. Мінус тут — можлива «замиленість очей» через тривале проживання в одній країні. Зрештою, мені буде вже дуже прикро поступитися грекам.

— Як ви й ваші помічники стежитимете за кандидатами до збірної і суперниками у групі?

— Уже складено план спостереження за командами, що нас цікавлять. А ще чекаємо на інформацію з Дніпропетровська та Донецька. Під час зимової паузи на місці сидіти не будемо. Дорога — наш природний стан. Не залишимо поза увагою, певна річ, і наших опонентів. Приміром, Казахстан і Грузія збираються виступити в турнірі на Кіпрі. І ми там будемо. Та й Греція з Данією від нас не сховаються на чемпіонаті Європи. Усіх охопимо.

— Щось казали про преміальні у збірній...

— Мені взагалі не зрозумілі ці розмови. Жодна збірна не запропонує гравцеві стільки, скільки він одержує у клубі. У національній команді гратимуть тільки ті, хто цього дуже бажає. Якщо когось це не задовольняє, тоді до побачення. Чому Рауль і Зідан за збірну грають так само, як і за клуб? Бо збірна — престиж країни, нарешті, самого гравця. А гру оцінюватимуть за кінцевим результатом.

І ще, на мій погляд, один важливий момент: до збірної запрошуватиму футболістів, котрі мають ігрову практику. Того, хто сидить у запасі, за два дні до матчу підготувати не зможу за всього свого бажання. Ближче до офіційних зустрічей коло кандидатів звужуватиметься. Адже особливо важливо визначитися з кістяком колективу. Експерименти по ходу офіційних ігор неприпустимі. Шарахання — ворог справи.

— Знову постало питання про аргентинця з українським корінням Дієго Климовича, котрий грає у Німеччині...

— Панове, додайте сюди ще і його іспанське громадянство. Ми розмовляли з агентом цього футболіста, але так і не зрозуміли, чи захоче Климович змінювати громадянство на українське і виступати за нашу команду.

...Чимало уваги під час зустрічі було приділено і майбутнім товариським матчам. Список спаринг-партнерів збірної України на майбутній рік уже практично визначено. До початку відбіркового турніру ЧС-2006 наша команда зіграє шість товариських матчів, у п'ятьох з яких суперники уже відомі. 16 і 18 лютого на виїзді ми поміряємося силами зі збірними Лівії та Ірану. Однак, як сказав Олег Блохін, можливі проблеми з приїздом наших «іноземців» на ці ігри.

— Наприклад, «Мілан», як відомо, пробився до 1/8 фіналу Ліги чемпіонів і навряд чи радо відпустить Андрія Шевченка до збірної України. Але, гадаю, Андрій зіграє хоча б проти Ірану. Хоча якщо він, не доведи Боже, дістане травму в цій зустрічі, у нас будуть неприємності.

Крім того, постають питання з приводу «Дніпра», у якого 26 лютого гра в Кубку УЄФА. Утім, з другого боку, це дає шанс тренерському штабові перевірити в ділі інших виконавців.

Останнього дня березня, як і запланували, українська команда зіграє з Македонією, а 18 квітня — зі Словаччиною. Остаточно затверджено матч із Францією (6 червня в Парижі). А от щодо серпневого спарингу є кілька питань. Суперника обиратимемо залежно від того, з ким доведеться починати кваліфікаційний турнір. Якщо це будуть південні країни, шукатимемо варіанти десь у Єгипті, Марокко чи у країнах колишньої Югославії. Якщо доведеться грати з Данією, підшукаємо відповідного спаринг-партнера...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

«Олімпік» колись і тепер — велика різниця

Футбол. У штаб-квартирі УЄФА в місті Ньоні (Швейцарія) відбулося жеребкування пар у єврокубках. Зрозуміло, що ми дуже переживали за дніпропетровський «Дніпро». Команді Євгена Кучеревського доля визначила французький «Олімпік» з Марселя, котрий свого часу володів Кубком європейських чемпіонів.

А потім був вселенський скандал з президентом цього клубу Бернаром Тапі, якого навіть сховали за грати. Але то, як кажуть, справи минулих днів. А от сьогодні «Олімпік» не може похвалитися стабільними виступами навіть у чемпіонаті Франції. Після шістнадцяти турів марсельці з 27 очками перебували на сьомому місці — в них дев'ять перемог, сім поразок. Різниця забитих і пропущених м'ячів — 23:17. Інші пари 1/16 фіналу Кубка УЄФА:

«Брондбю» (Данія) — «Барселона» (Іспанія). «Парма» (Італія) — «Генечберлігі» (Туреччина). «Бенфіка» (Португалія) — «Русенборг» (Норвегія). «Гроцлін» (Польща) — «Бордо» (Франція). «Валенсія» (Іспанія) — «Бешикташ» (Туреччина). «Галатасарай» (Туреччина) — «Вільярреал» (Іспанія). «Брюгге» (Бельгія) — «Дебрецен» (Угорщина). «Сошо» (Франція) — «Інтер» (Італія). «Валеренга» (Норвегія) — «Ньюкасл» (Англія). «Ліверпуль» (Англія) — «Левський» (Болгарія). «Газіантепспор» (Туреччина) — «Рома» (Італія). «Осер» (Франція) — «Панатінаїкос» (Греція). «Селтик» (Шотландія) — «Тепліце» (Чехія). «Перуджа» (Італія) — ПСВ (Нідерланди). «Спартак» (Росія, Москва) — «Мальорка» (Іспанія). Матчі відбудуться 26 лютого — 3 березня.

А перед цим визначилися пари 1/8 Ліги чемпіонів (поєдинки — 24/25 лютого — 9/10 березня): «Баварія» (Німеччина) — «Реал» (Іспанія). «Штутгарт» (Німеччина) — «Челсі» (Англія). «Локомотив» (Росія, Москва) — «Монако» (Франція). «Реал Сосьєдад» (Іспанія) — «Ліон» (Франція). «Сельта» (Іспанія) — «Арсенал» (Англія). «Порту» (Португалія) — «Манчестер Юнайтед» (Англія). «Спарта» (Чехія) — «Мілан» (Італія). «Депортиво» (Іспанія) — «Ювентус» (Італія).



У квартеті найсильніших з перепусткою в Афіни–2004

Гандбол. Чемпіонат світу серед жінок. У матчі за золоті і срібні нагороди збірна Франції перемогла збірну Угорщини — 32:29.

На жаль, українські гандболістки, котрі в цілому продемонстрували високий клас на цих змаганнях, не змогли вийти до фіналу. У півфінальному поєдинку в додатковий час вони поступилися майбутнім чемпіонкам, спортовкам Франції. Основний час — 25:25 (додатковий — 1:3). У матчі за «бронзу» наші дівчата мінімально поступилися команді Республіки Корея — 29:31. Але, погодьтеся, четверте місце на чемпіонаті світу вкупі з олімпійською ліцензією — дуже пристойний результат. З чим і вітаємо наш колектив!

ЗВІДУСІЛЬ

З першим десятиріччям, «Інваспорт»!

Спорт інвалідів в Україні почав розвиватися ще 1989 року. Але офіційне визнання на державному рівні здобув 1993-го. Тепер система «Інваспорт» відсвяткувала своє перше десятиліття. Зробила це з розмахом, почесними гостями, нагородами, а головне — з гордістю за проведену роботу. Адже за цей період «Інваспорт» підготував 91 чемпіона світу з пара- та дефолімпійських видів спорту, 53 заслужених майстрів спорту, 49 майстрів спорту міжнародного класу, а за 11 місяців поточного року на міжнародних змаганнях українськими пара- та дефолімпійцями здобуто 44 золотих, 42 срібні і 25 бронзових нагород.

Нині систему «Інваспорт» досить солідно підтримують держава і спонсори. На святкуванні десятиріччя понад 30 спортсменів і тренерів були відзначені почесними нагородами. А представники фірми «Майра» передали спеціальні візки для кожного члена національної параолімпійської збірної з баскетболу.

Йшлося також про 50 іменних стипендій від Президента, стипендії Київського міського голови, і про збільшення призової нагороди, і про два спеціалізованих автобуси та дві квартири, передані цього року «Інваспорту» столичною міськдержадміністрацією.

Але, насамперед, ішлося про мужність людей з особливими потребами, яка вражає й захоплює, викликає повагу і гордість за них. І якщо керуватися висловом Президента України, процитованим президентом «Інваспорту», народним депутатом Валерієм Сушкевичем, що «стан інвалідського спорту — критерій цивілізованості держави», впевнено можна казати: Україна — країна цивілізована.

Ольга СИДОРУК

Шевченко виходить у лідери

Лижні перегони. Кубок світу. Українка Валентина Шевченко стала лідером у загальному заліку змагань. На етапі, що відбувся в Давосі (Швейцарія), Валя посіла перше місце. Нагадаємо, що у фінському Куусамо Шевченко виборола золоту медаль. А ще двічі була другою на етапах.

Наші — на рівні

Плавання. Чемпіонат Європи (коротка вода). Дублін (Ірландія). Українська команда, яка цього разу виступала без Яни Клочкової та Ігоря Червінського, виступила досить успішно, здобувши сім нагород. Олег Лисогор був першим на 50-метрівці брасом і другим на вдвічі довшій дистанції. «Срібло» також у В'ячеслава Ширшова (50 м на спині). Бронзові нагороди вибороли: чоловіча команда в естафеті 4 х 50 м вільним стилем, Ірина Амшенникова (200 м на спині), Андрій Сердинов (100 і 50 м батерфляй).

Суперечку виграє Південна Америка

Футбол. Йокогама (Японія). Міжконтинентальний кубок. **«Бока Хуніорс» (Аргентина) — «Мілан» (Італія). 4:2** (основний час — 1:1. Доннет, 28 — Томассон, 23. Пенальті — 3:1).

Маттеус обирає чардаш

У минулому суперггравець, чемпіон світу та Європи і володар багатьох призів, німець Лотар Маттеус очолив збірну Угорщини. Останнє місце роботи пана Маттеуса — белградський «Партизан».

Олег Венглінський — найкращий в Україні!

Популярне видання **«Український футбол»** утринадцяте провело своє традиційне опитуваненя з метою визначити найкращого футболіста року.

Як розповів заступник головного редактора **«УФ» Микола Моторний**, у цьому заході беруть участь фахівці, уболівальники та журналісти. І що цікаво — всі категорії опитуваних (по 150 осіб у кожній) найкращим одностайно назвали нападника збірної України та дніпропетровського «Дніпра» Олега Венглінського! Лауреат набрав 963 бали. Друге місце у нападника збірної України та італійського «Мілана» Андрія Шевченка — 660 балів, третє — у півоборонця національної збірної та донецького «Шахтаря» Анатолія Тимощука — 309 балів. Усього називалися прізвища сорока двох футболістів, котрі представляли вітчизняні та зарубіжні клуби. ▼



Усі барви поліської родини

На сцені Житомирського облмуздрамтеатру відбувся фестиваль «Поліська родина», на якому свою творчість показали аматорські колективи національно-культурних товариств області. В єдиний вінок сплелися виступи виконавців, які представляли «Русское движение Украины», Товариство польської культури на Житомирщині імені Ю. Крашевського, єврейський благодійний центр та єврейську школу «Ор Авнер», міську спілку волинських чехів, німецьке товариство «Відергебурт», міське товариство греків. Впадало у вічі те, що на фестивалі було багато дитячих колективів. Деякі з них, зокрема польські й німецькі ансамблі, вже виступали на фестивалях на землі предків. У святі культури взяли участь польські і чеські дипломати, один із яких оцінив побачене так: «Це маленький зразок Європи».

Олексій КАВУН.



На знімку: у ритмі народного танцю.

АКЦІЇ

День сніжного кольору

Фінляндія — найбільша лижна країна світу, в якій живе Дід Мороз. Він катається вночі освітленими трасами, сховавши білу бороду за комір, або гасає на гірських лижах. Де лижі, там і лазня, якою на весь світ славиться Фінляндія. Ось практично і все, що знає про цю країну пересічний українець. Щоб розповісти більше про Фінляндію, в рамках широкомасштабної акції «Рік Європи» в Університеті культури і мистецтв відбувся День Фінляндії.

На святковому концерті лауреат Всеукраїнського конкурсу «Нові імена» Наталія Жижченко виконала на українській сопілці мелодії Фінляндії у власній обробці. А першокурсниця Університету культури і студент консерваторії розважали публіку грою на акордеоні та скрипці.

Анна БОЙКО.



16 ГРУДНЯ

■ 1823 р. У Львові створено Українське богословське наукове товариство. ■ 1917 р. Раднарком Радянської держави ухвалив «Маніфест до українського народу» з ультимативними вимогами до Центральної Ради. ■ 1925 р. В Україні затверджено положення про Єдиний державний архівний фонд. ■ 1931 р. У Москві відкрився циганський театр «Ромен». ■ 1944 р. Розпочалась операція гітлерівських військ у районі Арденн (Бельгія) з метою розгрому англо-американських сил. ■ 1970 р. 50 держав підписали угоду про запобігання захвату літаків.

ТАЛАНТИ

Похвалив би й Остап Вишня



Фото автора.

Якщо народ сміється — значить живе. Цей давній афоризм спав на думку, коли на сцену обласного музично-драматичного театру вийшли самодіяльні артисти з Чигиринського району. Жартівливі пісні, сценки з народних свят і обрядів, гра на гребенях та інших побутових старожитностях викликали у глядачів щедрі оплески. А найбільше сподобалися два хлопчики-гумористи, учні п'ятого класу. Природжені артисти Олексій Джирма та Руслан Котовський з таким натхненням і блискучою майстерністю прочитали «Ярмарок» Остапа Вишні, що, впевнена, їх за це похвалив би не тільки Анатолій Паламаренко, а й сам автор. Тому традиційний приз від «Голосу України», який до цього вручався на обласному фестивалі самодіяльного мистецтва кращим солістам, цього разу журі присудило талановитим дітям. Живуть хлоп'ята в холодноярському селі Головківка. Навчив їх читати гуморески, грати на гармошці вчитель Олександр Дмитрович Головко. На жаль, через низьку «шкільну» зарплату, сказали малі артисти, педагог виїхав із села і тепер «співає десь у ресторані разом з негром...». Але це вже інший сюжет. Гідний пера класика.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: ось вони, призери «Голосу України»: головківські гумористи Олексій Джирма та Руслан Котовський.

ВИСТАВКИ

На чужі подивитися і свій хвіст показати

На території Національного виставкового комплексу відбулася виставка собак «Кришталевий кубок-2003».



Вихідний. Вогкий день і зламана парасоля. Я йду на виставку. За рухом людської вервениці здогадуюся, в якому з павільйонів сьогодні жваво. Перед будівлею багато людей із собаками у спеціальному теплому одязі — надворі холодно. Всередині песики не сидять у вольєрах (як мені уявлялося), навіть не всі лежать на підстилках — вони вільно ходять між людьми. Про погану, тобто агресивну поведінку не йдеться — тут усі виховані й дуже-дуже милі.

На цьогорічній виставці, вже не вперше організованій Кінологічною спілкою України, можна побачити різні породи собак, оцінити їх виучку й екстер'єр, вибрати аксесуари для улюбленця: нашийники, повідки, штучні цукрові кісточки. А також придбати породисте цуценя. До речі, на виставку завітали не тільки професійні кінологи, а й анімалісти-любителі цілими родинами — для дітлахів такі «живі» акції справжнє свято. Бо навіть дорослим тут було важко стримати усмішку. І думка про мою зламану парасолю стала не такою прикрою.

Ольга СИДОРУК.

На знімку: сибірський хаскі.

ЗУСТРІЧІ

Земляки оцінили

Засідання оргкомітету міжнародного легкоатлетичного турніру «Зірки жердини» відбулося в Донецьку за участі народного депутата України, олімпійського чемпіона Сергія Бубки. Змагання, які пройдуть у лютому наступного року, відбудуться уп'ятнадцяте. А сам знаменитий рекордсмен у ці дні отримав ще одну нагороду — звання почесного громадянина Донецької області. «Найвища оцінка — коли тебе оцінили в тому краї, де пройшло твоє становлення», — розчулився народний депутат. Як уточнили у прес-службі обласної ради, першим почесним громадянином області став Президент України Леонід Кучма, а рік тому це звання присвоєне Прем'єр-міністрові Віктору Януковичу.

Під час зустрічі із головою обласної ради Борисом Колесниковим Сергій Бубка цікавився розвитком фізкультури і спорту в регіоні. Голова обласної ради відзначив, що переоснащення спортивної бази триває, прикладом цього може стати введення в дію регіонального спорткомплексу «Олімпійський».

Ліна КУЩ.

На знімку: голова Донецької обласної ради Борис Колесников (**ліворуч**) вручає почесний знак Сергієві Бубці.



Фото прес-служби Донецької обласної ради.

На Андрія поодинці не ходять

БЕНЕФІС

Заслужений діяч мистецтв України поет-пісняр Степан Галябарда на свято Андрія привіз до Вінниці чудову компанію. За його словами, бешкетувати поодинці на таке свято не ходять. Отож на творчому вечорі-бенефісі відомого майстра слова на сцені будинку офіцерів Військово-повітряних сил України натхненно «бешкетували» народні артисти України Валентина Степова, Іво Бобул, Володимир Турець, Микола Свидюк. Пісні на слова винуватця свята дарували глядачам заслужені артисти України Василь Волощук, Олег Марцинківський, дует «Лебеді кохання», гурт «Дзвони». У несподіваній іпостасі постав перед вінничанами сам поет: набравшися сміливості, він проспівав попурі із пісень на власні вірші.

На знак любові до своєї творчості поет-пісняр отримав із рук заступника голови облдержадміністрації Сергія Татусяка чудову картину з краєвидами міста над Бугом, в якому протягом п'яти років поспіль Степан Галябарда організовував проведення свята військової пісні «Крила України».

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

ГОЛОС УКРАЇНИ
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія:
Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311234. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»
Internet: http://uamedia.visti.net/golos